

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย(หลักสูตรใหม่) สำหรับเด็กอายุ ๓ -๖ ปี พุทธศักราช ๒๕๖๑

จัดทำโดย

๑. นางสาวสุนิสา พรหมเมฆ	รหัสนักศึกษา ๑๐๐๘
๒. นางสาวทิพวรรณ จันทร์ตรี	รหัสนักศึกษา ๑๐๐๙
๓. นางสาววิชยา สมบัติพิบูลย์	รหัสนักศึกษา ๑๐๑๙
๔. นางสาวปิยนถ อินทร์แก้ว	รหัสนักศึกษา ๑๐๒๐
๕. นางสาวธัญญารัตน์ มุลตา	รหัสนักศึกษา ๑๑๗๘
๖. นางสาวภัทรี บางเดือนกิจ	รหัสนักศึกษา ๑๑๘๗
๗. นางสาวชุติมา อานนท์	รหัสนักศึกษา ๑๑๗๖

เสนอ

อาจารย์เกษร ขวัญมา

หลักสูตรนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานบูรณาการ
รายวิชา ๑๐๗๓๒๐๖ กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษาปฐมวัย
รายวิชา ๑๐๒๒๒๐๓ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
และรายวิชา ๑๐๒๒๒๐๒ การออกแบบและการพัฒนาหลักสูตร
หลักสูตรการศึกษาศาสตร် สาขาการศึกษาปฐมวัย
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์นครศรีธรรมราช

คำนำ

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ จัดทำขึ้นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลบางเดือน จัดการศึกษาระดับปฐมวัยขึ้น ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยจัดทำขึ้นเพื่อให้เหมาะสมกับเด็กและสภาพท้องถิ่นเพื่อที่กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เป็นคนดี มีวินัย สำนึกความเป็นไทย และมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศไทยในอนาคต อย่างมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานตามจุดหมายหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลบางเดือน องค์การบริหารส่วนตำบลบางเดือน ขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน รวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลบางเดือน ผู้ปกครอง คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบางเดือน ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ให้มีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้จัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนต่อไป

คณะกรรมการบริหารหลักสูตร

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลบางเดือน

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย	๑
วิสัยทัศน์	๑
พันธกิจ/ภารกิจ	๑
หลักการ และจุดหมายของหลักสูตร	๒
มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์	๓
เป้าหมายของหลักสูตร	๔
มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์	๕
โครงสร้างหลักสูตร	๑๓
การจัดเวลาเรียน	๑๓
สาระการเรียนรู้	๑๓
สาระที่ควรเรียนรู้	๑๙
การจัดประสบการณ์	๔๑
หลักการจัดประสบการณ์	๔๑
แนวทางการจัดประสบการณ์	๔๑
การจัดกิจกรรมประจำวัน	๔๔
การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้	๗๒
สภาพแวดล้อมในห้องเรียน	๗๖
สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน	๘๒
สื่อและแหล่งเรียนรู้	๘๔
การประเมินพัฒนาการ	๘๕
การบริหารจัดการหลักสูตร	๘๗
การจัดการศึกษาปฐมวัย(เด็กอายุ๓-๕ปี) สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ	๙๐
การเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัย กับระดับประถมศึกษาปีที่ ๑	๙๐
การกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงาน	๙๒
ภาคผนวก	๙๓

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง ๖ ปี บริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวม บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

วิสัยทัศน์

ภายในปีการศึกษา ๒๕๖๓ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลบางเดือนพัฒนาเด็กเพื่อเตรียมความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา พร้อมทั้งจะเรียนรู้ในระดับสูงขึ้นและให้มีคุณลักษณะตามวัย มีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะในการเรียนรู้ มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตย รู้จักอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ก้าวทันเทคโนโลยี ภูมิใจในประเพณี วัฒนธรรมไทย และท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ มีสื่อและแหล่งเรียนรู้ ที่หลากหลาย ภายใต้การประสานความร่วมมือระหว่าง โรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชน

ภารกิจ/พันธกิจ

พัฒนาผู้เรียนเพื่อเตรียมความพร้อมให้มีคุณลักษณะตามวัยมีความรู้ความสามารถ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสม เน้นผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม อยู่ร่วมกับสังคมอย่างมีความสุข โดยจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ ตลอดจนจัดหาสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายภายใต้การประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ตามศักยภาพ อีกทั้งจัดให้เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งเสริมสุขภาพตามโครงการศูนย์เด็กเล็กน่ายอยู่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงได้ปฏิบัติเพื่อจัดเตรียมความพร้อมดังนี้

๑. จัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ๓ – ๕ ปี ตามแนวคิดทางการศึกษาปฐมวัย หลักการอบรมเลี้ยงดู และกระบวนการทำงานของสมองด้านการคิดและการจัดการ และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนอย่างเต็มศักยภาพ
๒. จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ และจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มาทำการวิจัย เพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยสม่ำเสมอ
๓. จัดระบบการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียน ดูแลให้ความช่วยเหลือ จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และสร้างรอยเชื่อมต่อบetweenศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับโรงเรียนประถมศึกษา
๔. พัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพโดยชุมชน และผู้ปกครองมีส่วนร่วม
๕. จัดประสบการณ์การเรียนรู้กิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

๖. ประสานความร่วมมือในการพัฒนาเด็กระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย
๗. จัดระบบประเมินหลักสูตร และพัฒนาประสิทธิภาพของหลักสูตรสถานศึกษาให้สามารถจัดการศึกษาได้ตามปรัชญา วิสัยทัศน์ มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์เพื่อส่งผลต่อระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
๘. จัดทำแผนงานโครงการปฏิบัติงานประจำปี ที่มุ่งเน้นให้เด็กทุกคนมีสุขภาพกายร่างกายที่แข็งแรง สุขภาพจิตที่เข้มแข็งและมีคุณธรรม
๙. จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา
๑๐. พัฒนาสื่อ / แหล่งเรียนรู้ให้เหมาะสม ปลอดภัยและส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก
๑๑. จัดกิจกรรมเสริมสร้างสำนึกในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ และประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น
๑๒. จัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะกระบวนการคิด การแก้ปัญหาและการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน
๑๓. จัดระบบการประเมินพัฒนาการ ผลลัพธ์การเรียนรู้และนำไปปรับปรุงพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย
๑๔. พัฒนาครูและบุคลากรที่จัดการศึกษาปฐมวัยให้มีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ สังคม วัฒนธรรม และความเปลี่ยนแปลง

หลักการ และจุดหมายของหลักสูตร

หลักการของหลักสูตร

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมพัฒนาการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ตลอดจนได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้สอน เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู การพัฒนา และให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัยเพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาดตนเองตามลำดับขั้นพัฒนาการทุกด้านอย่างเป็นองค์รวม มีคุณภาพ และเต็มศักยภาพ โดยกำหนดหลักการ ดังนี้

๑. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกคน
๒. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็ก ตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
๓. ยึดพัฒนาการและการพัฒนาเด็กโดยองค์รวม ผ่านการเล่นอย่างมีความหมาย และมีกิจกรรมที่หลากหลาย ได้ลงมือกระทำในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้เหมาะสมกับวัย และมีการพักผ่อนเพียงพอ
๔. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กมีทักษะชีวิต และสามารถปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และมีความสุข
๕. สร้างความรู้ ความเข้าใจ และประสานความร่วมมือในการพัฒนาเด็กระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

จุดหมายของหลักสูตร

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการตามวัยเต็มศักยภาพและมีความพร้อมในการเรียนรู้ต่อไป จึงกำหนดจุดหมายเพื่อให้เกิดกับเด็กเมื่อจบการศึกษาระดับปฐมวัย ดังนี้

๑. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขนิสัยที่ดี
๒. สุขภาพจิตดี มีสุนทรียภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม
๓. มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวินัย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
๔. มีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์จำนวน ๑๒ มาตรฐาน ประกอบด้วย

๑. พัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย ๒ มาตรฐานคือ

- มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี
- มาตรฐานที่ ๒ กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

๒. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ประกอบด้วย ๓ มาตรฐานคือ

- มาตรฐานที่ ๓ มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข
- มาตรฐานที่ ๔ ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว
- มาตรฐานที่ ๕ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

๓. พัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย ๓ มาตรฐานคือ

- มาตรฐานที่ ๖ มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- มาตรฐานที่ ๗ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
- มาตรฐานที่ ๘ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๔. พัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย ๔ มาตรฐานคือ

- มาตรฐานที่ ๙ ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
- มาตรฐานที่ ๑๐ มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานการเรียนรู้
- มาตรฐานที่ ๑๑ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
- มาตรฐานที่ ๑๒ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

เป้าหมายของหลักสูตร

มาตรฐานที่ ๑ ร้อยละ ๘๐ ของเด็กปฐมวัยมีร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี

มาตรฐานที่ ๒ ร้อยละ ๘๐ ของเด็กปฐมวัยมีกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

มาตรฐานที่ ๓ ร้อยละ ๘๐ ของเด็กปฐมวัยมีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

มาตรฐานที่ ๔ ร้อยละ ๗๐ ของเด็กปฐมวัยชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

มาตรฐานที่ ๕ ร้อยละ ๘๐ ของเด็กปฐมวัยมีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

มาตรฐานที่ ๖ ร้อยละ ๗๐ ของเด็กปฐมวัยมีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มาตรฐานที่ ๗ ร้อยละ ๗๐ ของเด็กปฐมวัยรักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

มาตรฐานที่ ๘ ร้อยละ ๘๐ ของเด็กปฐมวัยอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

มาตรฐานที่ ๙ ร้อยละ ๗๐ ของเด็กปฐมวัยใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานที่ ๑๐ ร้อยละ ๗๐ ของเด็กปฐมวัยมีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานการเรียนรู้

มาตรฐานที่ ๑๑ ร้อยละ ๗๐ ของเด็กปฐมวัยมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

มาตรฐานที่ ๑๒ ร้อยละ ๗๐ ของเด็กปฐมวัยมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

เป้าหมายเชิงคุณภาพ

มาตรฐานที่ ๑ เด็กปฐมวัยมีร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดีในระดับคุณภาพดีมาก

มาตรฐานที่ ๒ เด็กปฐมวัยมีกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กันในระดับคุณภาพดีมาก

มาตรฐานที่ ๓ เด็กปฐมวัยมีสุขภาพจิตดีและมีความสุขในระดับคุณภาพดีมาก

มาตรฐานที่ ๔ เด็กปฐมวัยชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหวในระดับคุณภาพดีมากในระดับคุณภาพดี

มาตรฐานที่ ๕ เด็กปฐมวัยมีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงามในระดับคุณภาพดีมาก

มาตรฐานที่ ๖ เด็กปฐมวัยมีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับคุณภาพดี

มาตรฐานที่ ๗ เด็กปฐมวัยรักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทยในระดับคุณภาพดี

มาตรฐานที่ ๘ เด็กปฐมวัยอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขในระดับคุณภาพดีมาก

มาตรฐานที่ ๙ เด็กปฐมวัยใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัยในระดับคุณภาพดี

มาตรฐานที่ ๑๐ เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานการเรียนรู้ในระดับคุณภาพดี

มาตรฐานที่ ๑๑ เด็กปฐมวัยมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ในระดับคุณภาพดี

มาตรฐานที่ ๑๒ เด็กปฐมวัยมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัยในระดับคุณภาพดี

มาตรฐานคุณลักษณะสภาพที่พึงประสงค์ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์

สภาพที่พึงประสงค์เป็นพฤติกรรมหรือความสามารถตามวัยที่คาดหวังให้เด็กเกิด บนพื้นฐานพัฒนาการตามวัยหรือความสามารถตามธรรมชาติในแต่ละระดับอายุเพื่อนำไปใช้ในการกำหนดสาระเรียนรู้ในการจัดประสบการณ์ กิจกรรมและประเมินพัฒนาการเด็กโดยมีรายละเอียดของมาตรฐาน มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ดังนี้

มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยเด็กมีสุขนิสัยที่ดี

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ ๓-๔ ปี	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๑.๑ มีน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์	๑.๑.๑ น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย	๑.๑.๑ น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย	๑.๑.๑ น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย
๑.๒ มีสุขภาพอนามัย สุขนิสัยที่ดี	๑.๒.๑ ยอมรับประทานอาหารที่มีประโยชน์และดื่มน้ำที่สะอาดเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๑.๒.๑ รับประทานอาหารที่มีประโยชน์และดื่มน้ำสะอาดด้วยตนเอง	๑.๒.๑ รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ได้หลายชนิดและดื่มน้ำสะอาดได้ด้วยตนเอง
	๑.๒.๒ ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๑.๒.๒ ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง	๑.๒.๒ ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง
	๑.๒.๓ นอนพักผ่อนเป็นเวลา	๑.๒.๓ นอนพักผ่อนเป็นเวลา	๑.๒.๓ นอนพักผ่อนเป็นเวลา
	๑.๒.๔ ออกกำลังกายเป็นเวลา	๑.๒.๔ ออกกำลังกายเป็นเวลา	๑.๒.๔ ออกกำลังกายเป็นเวลา
๑.๓ รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น	๑.๓.๑ เล่นและทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๑.๓.๑ เล่นและทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยด้วยตนเอง	๑.๓.๑ เล่นและทำกิจกรรมและปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย

มาตรฐานที่ ๒ กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ ๓-๔ ปี	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๒.๑ เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่วประสานสัมพันธ์และทรงตัวได้	๒.๑.๑ เดินตามแนวที่กำหนดได้	๒.๑.๑ เดินต่อเท้าไปข้างหน้าเป็นเส้นตรงได้โดยไม่ต้องกางแขน	๒.๑.๑ เดินต่อเท้าถอยหลังเป็นเส้นตรงได้โดยไม่ต้องกางแขน
	๒.๑.๒ กระโดดสองขา ขึ้นลงอยู่กับที่ได้	๒.๑.๒ กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้โดยไม่เสียการทรงตัว	๒.๑.๒ กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าได้อย่างต่อเนื่องโดยไม่เสียการทรงตัว
	๒.๑.๓ วิ่งแล้วหยุดได้	๒.๑.๓ วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางได้	๒.๑.๓ วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางได้อย่างคล่องแคล่ว
	๒.๑.๔ รับลูกบอลโดยใช้มือและลำตัวช่วย	๒.๑.๔ รับลูกบอลได้ด้วยมือทั้งสองข้าง	๒.๑.๔ รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นได้
๒.๓ ใช้มือ-ตาประสานสัมพันธ์กัน	๒.๒.๑ ใช้กรรไกรตัดกระดาษจากกันโดยใช้มือเดียว	๒.๒.๑ ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นตรงได้	๒.๒.๑ ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งได้
	๒.๒.๒ เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้	๒.๒.๒ เขียนรูปร่างสี่เหลี่ยมตามแบบได้อย่างมีมุมชัดเจน	๒.๒.๒ เขียนรูปร่างสามเหลี่ยมตามแบบได้อย่างมีมุมชัดเจน
	๒.๒.๓ ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๑ ซม. ได้	๒.๒.๓ ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๕ ซม. ได้	๒.๒.๓ ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๒๕ ซม. ได้

มาตรฐานที่ ๓ มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ ๓-๔ ปี	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๓.๑ แสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม	๓.๑.๑ แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์	๓.๑.๑ แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้ตามสถานการณ์	๓.๑.๑ แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม
๓.๒ มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น	๓.๒.๑ กล้าพูดกล้าแสดงออก	๓.๒.๑ กล้าพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมบางสถานการณ์	๓.๒.๑ กล้าพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์
	๓.๒.๒ แสดงความพอใจในผลงานตนเอง	๓.๒.๒ แสดงความพอใจในผลงานและความสามารถของตนเอง	๓.๒.๒ แสดงความพอใจในผลงานและความสามารถของตนเองและผู้อื่น

มาตรฐานที่ ๔ ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ ๓-๔ ปี	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๔.๑ สนใจและมีความสุข และแสดง ออกผ่านงาน ศิลปะ ดนตรีและ การ เคลื่อนไหว	๔.๑.๑ สนใจและมีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ	๔.๑.๑ สนใจและมีความสุข และแสดงออกผ่านงาน ศิลปะ	๔.๑.๑ สนใจและมี ความสุขและแสดงออก ผ่านงานศิลปะ
	๔.๑.๒ สนใจ มีความสุขและ แสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี	๔.๑.๒ สนใจ มีความสุขและ แสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี	๔.๑.๒ สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่าน เสียงเพลงดนตรี
	๔.๑.๓ สนใจ มีความสุขและ แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหว ประกอบเพลง จังหวะและ ดนตรี	๔.๑.๓ สนใจ มีความสุขและ แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหว ประกอบเพลง จังหวะและ ดนตรี	๔.๑.๓ สนใจ มีความสุข และแสดงท่าทาง/ เคลื่อนไหวประกอบเพลง จังหวะและ ดนตรี

มาตรฐานที่ ๕ มีคุณธรรม จริยธรรมและมีจิตใจที่ดีงาม

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ ๓-๔ ปี	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๕.๑ ซื่อสัตย์ สุจริต	๕.๑.๑ บอกหรือชี้ได้ว่าสิ่งใด เป็นของตนเองและสิ่งใดเป็น ของผู้อื่น	๕.๑.๑ ขออนุญาตหรือ รอคอยเมื่อต้องการสิ่งของ ของผู้อื่นเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๕.๑.๑ ขออนุญาตหรือรอ คอยเมื่อต้องการสิ่งของ ของผู้อื่นด้วยตนเอง
๕.๒ มีความเมตตา กรุณา มีน้ำใจ และช่วยเหลือ แบ่งปัน	๕.๒.๑ แสดงความรักเพื่อน และมีเมตตาสัตว์เลี้ยง	๕.๒.๑ แสดงความรักเพื่อน และมีเมตตาสัตว์เลี้ยง	๕.๒.๑ แสดงความรัก เพื่อนและมีเมตตาสัตว์ เลี้ยง
	๕.๒.๒ แบ่งปันผู้อื่นได้เมื่อมีผู้ ชี้แนะ	๕.๒.๒ ช่วยเหลือและ แบ่งปันผู้อื่นได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ	๕.๒.๒ ช่วยเหลือและ แบ่งปันผู้อื่นได้ด้วยตนเอง
๕.๓ มีความเห็นอกเห็นใจ ผู้อื่น	๕.๓.๑ แสดงสีหน้าหรือ ท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่น	๕.๓.๑ แสดงสีหน้าหรือ ท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่น	๕.๓.๑ แสดงสีหน้าหรือ ท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่น อย่างสอดคล้องกับ สถานการณ์
๕.๔ มีความรับผิดชอบ	๕.๔.๑ ทำงานที่ได้รับ มอบหมายจนสำเร็จเมื่อมี ผู้ช่วยเหลือ	๕.๔.๑ ทำงานที่ได้รับ มอบหมายจนสำเร็จเมื่อมีผู้ ชี้แนะ	๕.๔.๑ ทำงานที่ได้รับ มอบหมายจนสำเร็จด้วย ตนเอง

มาตรฐานที่ ๖ มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ ๓-๔ ปี	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๖.๑ ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน	๖.๑.๑ แต่งตัวโดยมีผู้ช่วยเหลือ	๖.๑.๑ แต่งตัวด้วยตนเอง	๖.๑.๑ แต่งตัวด้วยตนเองได้อย่างคล่องแคล่ว
	๖.๑.๒ รับประทานอาหารด้วยตนเอง	๖.๑.๒ รับประทานอาหารด้วยตนเอง	๖.๑.๒ รับประทานอาหารด้วยตนเองอย่างถูกวิธี
	๖.๑.๓ ใช้ห้องน้ำห้องส้วมโดยมีผู้ช่วยเหลือ	๖.๑.๓ ใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง	๖.๑.๓ ใช้และทำความสะอาดหลังใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง
๖.๒ มีวินัยในตนเอง	๖.๒.๑ เก็บของเล่นของใช้เข้าที่เมื่อมีผู้ชี้แนะ	๖.๒.๑ เก็บของเล่นของใช้เข้าที่ด้วยตนเอง	๖.๒.๑ เก็บของเล่นของใช้เข้าที่อย่างเรียบร้อยด้วยตนเอง
	๖.๒.๒ เข้าแถวตาลำดับก่อนหลังได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ	๖.๒.๒ เข้าแถวตาลำดับก่อนหลังได้ด้วยตนเอง	๖.๒.๒ เข้าแถวตาลำดับก่อนหลังได้ด้วยตนเอง
๖.๓ ประหยัดและพอเพียง	๖.๓.๑ ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๖.๓.๑ ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๖.๓.๑ ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียงด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ ๗ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
๗.๑ ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๗.๑.๑ มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๗.๑.๑ มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๗.๑.๑ มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง
	๗.๑.๒ ทิ้งขยะได้ถูกที่	๗.๑.๒ ทิ้งขยะได้ถูกที่	๗.๑.๒ ทิ้งขยะได้ถูกที่
๗.๒ มีมารยาทตามวัฒนธรรมไทยและรักความเป็นไทย	๗.๒.๑ ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ เมื่อมีผู้ชี้แนะ	๗.๒.๑ ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ด้วยตนเอง	๗.๒.๑ ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ ตามกาลเทศะ
	๗.๒.๒ กล่าวคำขอบคุณและขอโทษเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๗.๒.๒ กล่าวคำขอบคุณและขอโทษด้วยตนเอง	๗.๒.๒ กล่าวคำขอบคุณและขอโทษด้วยตนเอง
	๗.๒.๓ หยัดมือไต้ยืนเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี	๗.๒.๓ หยัดมือไต้ยืนเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี	๗.๒.๓ ยืนตรงและร่วมร้องเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี

มาตรฐานที่ ๘ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมใน
ระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ ๓-๔ ปี	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๘.๑ ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล	๘.๑.๑ เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน	๘.๑.๑ เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเด็กที่แตกต่างไปจากตน	๘.๑.๑ เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน
๘.๒ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น	๘.๒.๑ เล่นร่วมกับเพื่อน	๘.๒.๑ เล่นหรือทำงานร่วมกับเพื่อนเป็นกลุ่ม	๘.๒.๑ เล่นหรือทำงานร่วมกับเพื่อนอย่างมีเป้าหมาย
	๘.๒.๒ ยิ้มหรือทักทายผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๘.๒.๒ ยิ้มหรือทักทายหรือพูดคุยกับผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้ด้วยตนเอง	๘.๒.๒ ยิ้มหรือทักทายหรือพูดคุยกับผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้เหมาะสมกับสถานการณ์
๘.๓ ปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม	๘.๓.๑ ปฏิบัติตามข้อตกลงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๘.๓.๑ มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๘.๓.๑ มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงด้วยตนเอง
	๘.๓.๒ ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๘.๓.๒ ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีได้ด้วยตนเอง	๘.๓.๒ ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์
	๘.๓.๓ ยอมรับการประนีประนอมแก้ไขปัญหาเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๘.๓.๓ ประนีประนอมแก้ไขปัญหาโดยปราศจากการใช้ความรุนแรงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๘.๓.๓ ประนีประนอมแก้ไขปัญหาโดยปราศจากการใช้ความรุนแรงด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ ๙ ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ ๓-๔ ปี	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๙.๑ สนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ	๙.๑.๑ ฟังผู้อื่นพูดจนจบและโต้ตอบเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง	๙.๑.๑ ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบสอดคล้องกับเรื่องที่ฟัง	๙.๑.๑ ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง
	๙.๑.๒ เล่าเรื่องด้วยประโยคสั้นๆ	๙.๑.๒ เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง	๙.๑.๒ เล่าเป็นเรื่องราวต่อเนื่องได้
๙.๒ อ่าน เขียนภาพ และสัญลักษณ์ได้	๙.๒.๑ อ่านภาพและพูดข้อความด้วยภาษาของตน	๙.๒.๑ อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ พร้อมทั้งชี้ หรือกวาดตามองข้อความตามบรรทัด	๙.๒.๑ อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ ด้วยการชี้หรือกวาดตามองจุดเริ่มต้นและจุดจบของข้อความ
	๙.๒.๒ เขียนขีดเขียนอย่างมีทิศทาง	๙.๒.๒ เขียนคล้ายตัวอักษร	๙.๒.๒ เขียนชื่อของตนเอง ตามแบบเขียนข้อความด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง

มาตรฐานที่ ๑๐ มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ ๓-๔ ปี	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๑๐.๑ มีความสามารถในการคิดรวบยอด	๑๐.๑.๑ บอกลักษณะของสิ่งของต่างๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส	๑๐.๑.๑ บอกลักษณะและส่วนประกอบของสิ่งของต่างๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส	๑๐.๑.๑ บอกลักษณะส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง หรือความสัมพันธ์ของสิ่งของต่างๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส
	๑๐.๑.๒ จับคู่หรือเปรียบเทียบสิ่งต่างๆ โดยใช้ลักษณะหรือหน้าที่การงานเพียงลักษณะเดียว	๑๐.๑.๒ จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างหรือความเหมือนของสิ่งต่างๆ โดยใช้ลักษณะที่สังเกตพบเพียงลักษณะเดียว	๑๐.๑.๒ จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างหรือความเหมือนของสิ่งต่างๆ โดยใช้ลักษณะที่สังเกตพบสองลักษณะขึ้นไป
	๑๐.๑.๓ คัดแยกสิ่งต่างๆ ตามลักษณะหรือหน้าที่การใช้งาน	๑๐.๑.๓ จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่างๆ โดยใช้อย่างน้อยหนึ่งลักษณะเป็นเกณฑ์	๑๐.๑.๓ จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่างๆ โดยใช้ตั้งแต่สองลักษณะขึ้นไปเป็นเกณฑ์
	๑๐.๑.๔ เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย ๓ ลำดับ	๑๐.๑.๔ เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย ๔ ลำดับ	๑๐.๑.๔ เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย ๕ ลำดับ
๑๐.๒ มีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล	๑๐.๒.๑ ระบุผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๑๐.๒.๑ ระบุสาเหตุหรือผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือ การกระทำเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๑๐.๒.๑ อธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำด้วยตนเอง
	๑๐.๒.๒ คาดเดา หรือคาดคะเนสิ่งที่อาจเกิดขึ้น	๑๐.๒.๒ คาดเดา หรือคาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้น หรือมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูล	๑๐.๒.๒ คาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้น และมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล
๑๐.๓ มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ	๑๐.๓.๑ ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆ	๑๐.๓.๑ ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆ และเริ่มเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้น	๑๐.๓.๑ ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆ และยอมรับผลที่เกิดขึ้น
	๑๐.๓.๒ แก้ปัญหาโดยลองผิดลองถูก	๑๐.๓.๒ ระบุปัญหาและแก้ปัญหาโดยลองผิดลองถูก	๑๐.๓.๒ ระบุปัญหาสร้างทางเลือกและเลือกวิธีแก้ปัญหา

มาตรฐานที่ ๑๑ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ ๓-๔ ปี	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๑๑.๑ ทำงานศิลปะตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	๑๑.๑.๑ สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง	๑๑.๑.๑ สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง โดยมีการดัดแปลงและแปลกใหม่จากเดิม หรือมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น	๑๑.๑.๑ สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง โดยมีการดัดแปลงและแปลกใหม่จากเดิมและมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น
๑๑.๒ แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์	๑๑.๒.๑ เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง	๑๑.๒.๑ เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองอย่างหลากหลายหรือแปลกใหม่	๑๑.๒.๑ เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองอย่างหลากหลายและแปลกใหม่

มาตรฐานที่ ๑๒ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ ๓-๔ ปี	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๑๒.๑ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้	๑๒.๑.๑ สนใจฟังหรืออ่านหนังสือด้วยตนเอง	๑๒.๑.๑ สนใจซักถามเกี่ยวกับสัญลักษณ์หรือตัวหนังสือที่พบเห็น	๑๒.๑.๑ หยิบหนังสือมาอ่านและเขียนสื่อความคิดด้วยตนเองเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง
	๑๒.๑.๒ กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม	๑๒.๑.๒ กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม	๑๒.๑.๒ กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ
๑๒.๒ มีความสามารถในการแสวงหาความรู้	๑๒.๒.๑ ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ ตามวิธีการที่มีผู้ชี้แนะ	๑๒.๒.๑ ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ ตามวิธีการของตนเอง	๑๒.๒.๑ ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ ตามวิธีการที่หลากหลายด้วยตนเอง
	๑๒.๒.๒ เชื่อมโยงคำถามว่า “ใคร” “อะไร” ในการค้นหาคำตอบ	๑๒.๒.๒ ใช้ประโยคคำถามว่า “ที่ไหน” “ทำไม” ในการค้นหาคำตอบ	๑๒.๒.๒ ใช้ประโยคคำถามว่า “เมื่อไร” “อย่างไร” ในการค้นหาคำตอบ

โครงสร้างหลักสูตร

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักสูตร จุดหมายที่กำหนด ศูนย์พัฒนาเด็กองค์การบริหารส่วนตำบลบางเดือนจึงได้กำหนดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาดังนี้

โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๑		
ช่วงอายุ	อายุ ๓ – ๖ ปี	
สาระการเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
	● ด้านร่างกาย ● ด้านอารมณ์และจิตใจ ● ด้านสังคม ● ด้านสติปัญญา	● เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก ● เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ● ธรรมชาติรอบตัว ● สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก
ระยะเวลาเรียน	จำนวน ๑๘๐ วัน	

การจัดเวลาเรียน

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนดกรอบโครงสร้างเวลาในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก ๑-๓ ปี การศึกษาโดยประมาณ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับอายุของเด็กที่เริ่มเข้าสถานศึกษาหรือสถาบันพัฒนาเด็กปฐมวัย เวลาเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยขึ้นอยู่กับสถานศึกษาแต่ละแห่ง โดยมีเวลาเรียน ๑๘๐ วันต่อ ๑ ปีการศึกษา ในแต่ละวันจะใช้เวลาไม่น้อยกว่า ๕ ชั่วโมงโดยสามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษาและสถาบันพัฒนาเด็กปฐมวัย

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ใช้เป็นสื่อกลางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ให้เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตรที่กำหนดสาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย ประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ ดังนี้

๑. ประสบการณ์สำคัญ

ประสบการณ์สำคัญ เป็นแนวทางสำหรับผู้สอนไปใช้ในการออกแบบการจัดประสบการณ์ ให้เด็กปฐมวัยเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติ และได้รับการส่งเสริมพัฒนาการครอบคลุมทุกด้าน ดังนี้

๑.๑ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาท ในการทำกิจวัตรประจำวันหรือทำกิจกรรมต่างๆ และสนับสนุนให้เด็กมีโอกาสดูแลสุขภาพและสุขอนามัย สุขนิสัย และการรักษาความปลอดภัย ดังนี้

ด้านร่างกาย	ประสบการณ์สำคัญ
๑.๑.๑ การใช้กล้ามเนื้อใหญ่	๑) การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ ๒) การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ ๓) การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์ ๔) การเคลื่อนไหวที่ใช้การประสานสัมพันธ์ของการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ในการขว้าง การจับ การโยน การเตะ ๕) การเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างอิสระ
๑.๑.๒ การใช้กล้ามเนื้อเล็ก	๑) การเล่นเครื่องเล่นสัมผัสและการสร้างจากแท่งไม้ บล็อก ๒) การเขียนภาพและการเล่นกับสี ๓) การปั้น ๔) การประดิษฐ์สิ่งต่างๆด้วย เศษวัสดุ ๕) การหยิบจับ การใช้กรรไกร การฉีก การตัด การปะ และการร้อยวัสดุ
๑.๑.๓ การรักษาสุขภาพอนามัยส่วนตัว	๑) การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขอนามัยที่ดีในกิจวัตรประจำวัน
๑.๑.๔ การรักษาความปลอดภัย	๑) การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยในกิจวัตรประจำวัน ๒) การฟังนิทาน เรื่องราว เหตุการณ์ เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาความปลอดภัย ๓) การเล่นเครื่องเล่นอย่างปลอดภัย ๔) การเล่นบทบาทสมมติเหตุการณ์ต่างๆ
๑.๑.๕ การตระหนักรู้เกี่ยวกับร่างกายตนเอง	๑) การเคลื่อนไหวเพื่อควบคุมตนเองไปในทิศทาง ระดับ และพื้นที่ ๒) การเคลื่อนไหวข้ามสิ่งกีดขวาง

๒ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกของตนเองที่เหมาะสมกับวัย ตระหนักถึงลักษณะพิเศษเฉพาะที่เป็นอัตลักษณ์ ความเป็นตัวของตัวเอง มีความสุข ร่าเริงแจ่มใส การเห็นอกเห็นใจผู้อื่นได้พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม สุนทรียภาพ ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเองขณะปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

ด้านอารมณ์ จิตใจ	ประสบการณ์สำคัญ
๑.๒.๑ สุนทรียภาพ ดนตรี	๑) การฟังเพลง การร้องเพลง และการแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี ๒) การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี ๓) การเล่นบทบาทสมมติ ๔) การทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ ๕) การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม

ด้านอารมณ์ จิตใจ	ประสบการณ์สำคัญ
๑.๒.๒ การเล่น	๑) การเล่นอิสระ ๒) การเล่นรายบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ ๓) การเล่นตามมุมประสบการณ์ ๔) การเล่นนอกห้องเรียน
๑.๒.๓ คุณธรรม จริยธรรม	๑) การปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่นับถือ ๒) การฟังนิทานเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ๓) การร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงจริยธรรม
๑.๒.๔ การแสดงออกทางอารมณ์	๑) การสะท้อนความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น ๒) การเล่นบทบาทสมมติ ๓) การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี ๔) การร้องเพลง ๕) การทำงานศิลปะ
๑.๒.๕ การมีอัตลักษณ์เฉพาะตน และเชื่อว่าตนเองมีความสามารถ	๑) การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามความสามารถของตนเอง
๑.๒.๖ การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	๑) การแสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุข เห็นอกเห็นใจเมื่อผู้อื่นเศร้า หรือเสียใจ และการช่วยเหลือปกป้องเมื่อผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ

๑.๓ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมเป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่างๆ รอบตัวจากการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ผ่านการเรียนรู้ทางสังคม เช่น การเล่น การทำงานกับผู้อื่น การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การแก้ปัญหาข้อขัดแย้งต่างๆ

ด้านสังคม	ประสบการณ์สำคัญ
๑.๓.๑ การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน	๑) การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน ๒) การปฏิบัติตนตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๑.๓.๒ การดูแลรักษาสัตว์และสิ่งแวดล้อม	๑) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ๒) การใช้วัสดุและสิ่งของเครื่องใช้อย่างคุ้มค่า ๓) การทำงานศิลปะที่ใช้วัสดุหรือสิ่งของที่ใช้แล้วมาใช้ซ้ำหรือแปรรูปแล้วนำกลับมาใช้ใหม่ ๔) การเพาะปลูกและดูแลต้นไม้ ๕) การเลี้ยงสัตว์

ด้านสังคม	ประสบการณ์สำคัญ
	๖) การสนทนาข่าวและเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน
๑.๓.๓ การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย	๑) การเล่นบทบาทสมมติการปฏิบัติตนในความเป็นคนไทย ๒) การปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยและประเพณีไทย ๓) การประกอบอาหารไทย ๔) การศึกษานอกสถานที่ ๕) การละเล่นพื้นบ้านของไทย
๑.๓.๔ การมีปฏิสัมพันธ์ มีวินัย มีส่วนร่วมและบทบาทสมาชิกของสังคม	๑) การร่วมกำหนดข้อตกลงของห้องเรียน ๒) การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน ๓) การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ๔) การดูแลห้องเรียนร่วมกัน ๕) การร่วมกิจกรรมวันสำคัญ
๑.๓.๕ การเล่นและทำงานแบบร่วมมือร่วมใจ	๑) การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ๒) การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ๓) การทำศิลปะแบบร่วมมือ
๑.๓.๖ การแก้ปัญหาความขัดแย้ง	๑) การมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการแก้ปัญหา ๒) การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง
๑.๓.๗ การยอมรับในความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล	๑) การเล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน

๑.๔ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้รับรู้ เรียนรู้ สิ่งต่างๆรอบตัวผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม บุคคลและสื่อต่างๆ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กพัฒนาการใช้ภาษา จินตนาการความคิดสร้างสรรค์การแก้ปัญหา การคิดเชิงเหตุผล และการคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัวและมีความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานของการต่อไป

ด้านสติปัญญา	ประสบการณ์สำคัญ
๑.๔.๑ การใช้ภาษา	๑) การฟังเสียงต่างๆ ในสิ่งแวดล้อม ๒) การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ ๓) การฟังเพลง นิทาน คำคล้องจอง บทร้อยกรองหรือเรื่องราวต่างๆ ๔) การแสดงความคิด ความรู้สึก และความต้องการ ๕) การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือพูดเล่า

ด้านสติปัญญา	ประสบการณ์สำคัญ
	เรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง ๖) การพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ๗) การพูดอย่างสร้างสรรค์ในการเล่น และการกระทำต่างๆ ๘) การรอจังหวะที่เหมาะสมในการพูด ๙) การพูดเรียงลำดับเพื่อใช้ในการสื่อสาร ๑๐) การอ่านหนังสือภาพ นิทาน หลากหลายประเภท/รูปแบบ ๑๑) การอ่านอิสระตามลำพัง การอ่านร่วมกัน การอ่านโดยมีผู้ชี้แนะ ๑๒) การเห็นแบบอย่างของการอ่านที่ถูกต้อง ๑๓) การสังเกตทิศทางการอ่านตัวอักษร คำ และข้อความ ๑๔) การอ่านและชี้ข้อความ โดยกวาดสายตาตามบรรทัดจากซ้ายไปขวา จากบนลงล่าง ๑๕) การสังเกตตัวอักษรในชื่อของตน หรือคำคุ้นเคย ๑๖) การสังเกตตัวอักษรที่ประกอบเป็นคำผ่านการอ่านหรือเขียนของผู้ใหญ่ ๑๗) การคาดเดาคำ วลี หรือประโยค ที่มีโครงสร้างซ้ำๆ กัน จากนิทาน เพลง คำคล้องจอง ๑๘) การเล่นเกมทางภาษา ๑๙) การเห็นแบบอย่างของการเขียนที่ถูกต้อง ๒๐) การเขียนร่วมกันตามโอกาส และการเขียนอิสระ ๒๑) การเขียนคำที่มีความหมายกับตัวเด็ก/คำคุ้นเคย ๒๒) การคิดสะกดคำและเขียนเพื่อสื่อความหมายด้วยตนเองอย่างอิสระ
๑.๔.๒ การคิดรวบยอดการคิดเชิงเหตุผล การตัดสินใจและแก้ปัญหา	๑) การสังเกตลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ โดยใช้ประสาทสัมผัสอย่างเหมาะสม ๒) การสังเกตสิ่งต่างๆ และสถานที่จากมุมมองที่ต่างกัน ๓) การบอกและแสดงตำแหน่ง ทิศทาง และระยะทางของสิ่งต่างๆ ด้วยการกระทำ ภาพวาด ภาพถ่าย และรูปภาพ ๔) การเล่นกับสื่อต่างๆ ที่เป็นทรงกลม ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก ทรงกระบอก กรวย ๕) การคัดแยก การจัดกลุ่ม และการจำแนกสิ่งต่างๆ ตามลักษณะและรูปร่าง รูปทรง ๖) การต่อของชิ้นเล็กเติมในชิ้นใหญ่ให้สมบูรณ์ และการแยกชิ้นส่วน ๗) การทำซ้ำ การต่อเติม และการสร้างแบบรูป ๘) การนับและแสดงจำนวนของสิ่งต่างๆ ในชีวิตประจำวัน ๙) การเปรียบเทียบและเรียงลำดับจำนวนของสิ่งต่างๆ

ด้านสติปัญญา	ประสบการณ์สำคัญ
	๑๐) การรวมและการแยกสิ่งต่างๆ ๑๑) การบอกและแสดงอันดับที่ของสิ่งต่างๆ ๑๒) การชั่ง ตวง วัดสิ่งต่างๆ โดยใช้เครื่องมือและหน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน ๑๓) การจับคู่ การเปรียบเทียบ และการเรียงลำดับ สิ่งต่างๆ ตามลักษณะความยาว/ความสูง น้ำหนัก ปริมาตร ๑๔) การบอกและเรียงลำดับกิจกรรมหรือเหตุการณ์ตามช่วงเวลา ๑๕) การใช้ภาษาทางคณิตศาสตร์กับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน ๑๖) การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ ๑๗) การคาดเดาหรือการคาดคะเนสิ่งที่อาจเกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล ๑๘) การมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล ๑๙) การตัดสินใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ปัญหา
๑.๔.๓ จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	๑) การรับรู้ และแสดงความคิดความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่น และชิ้นงาน ๒) การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านภาษา ท่าทาง การเคลื่อนไหว และศิลปะ ๓) การสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้รูปร่างรูปทรงจากวัสดุที่หลากหลาย
๑.๔.๔ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการแสวงหาความรู้	๑) การสำรวจสิ่งต่างๆ และแหล่งเรียนรู้รอบตัว ๒) การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ ๓) การสืบเสาะหาความรู้เพื่อค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ ๔) การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลและนำเสนอข้อมูลจากการสืบเสาะหาความรู้ในรูปแบบต่างๆ และแผนภูมิอย่างง่าย

สาระที่ควรเรียนรู้

สาระที่ควรเรียนรู้เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดแนวคิดหลังจากได้รับการจัดประสบการณ์ เพื่อให้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ไม่เน้นการท่องจำเนื้อหา ผู้สอนสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการและความสนใจของเด็กโดยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์สำคัญทั้งนี้อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็กดังนี้

๒.๑ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็กเด็กควรเรียนรู้ชื่อ นามสกุล รูปร่างหน้าตา อวัยวะต่างๆ วิธีระวังรักษาร่างกายให้สะอาดและมีสุขภาพอนามัยที่ดี รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ เนื้อปลาที่ต้ม การระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองจากผู้อื่นและภัยใกล้ตัว รวมทั้งการปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย การรู้จักประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัว การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น การรู้จักแสดงความคิดเห็นของตนเองและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกของตนเองและความรู้สึกอย่างเหมาะสม การแสดงมารยาทที่ดีการมีคุณธรรมจริยธรรม

๒.๒ เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน และบุคคลต่างๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้องหรือใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน สถานที่สำคัญในชุมชน ได้แก่ วัดจันทร์ประดิษฐาราม โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบางเดือน ตลาดนัด กม. ๒๙ สรงน้ำพระพ้อ หลวงบัว วันสำคัญ อาชีพของคนในชุมชน ทำสวนยางพารา ทำปุ๋ยไส้เดือน ศาสนาพุทธแหล่งวัฒนธรรมในชุมชน ได้แก่ วัดจันทร์ประดิษฐารามและพิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งพระครูสถิตสันตคุณ(หลวงพ่อดำ เกสโร) สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทยและปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นมาไทยหรือแหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ อาชีพทำขนมชั้นสุวรรณฤกษ์

๒.๓ ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อ ลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของมนุษย์ สัตว์ พืช และสัตว์ในท้องถิ่นที่เด็กรู้จักได้แก่ การเลี้ยงไข่ไก่ การเลี้ยงปลาในกระชัง พืชในท้องถิ่นที่เด็กควรรู้จักได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน กาแฟ กล้วยหอม ตลอดจนการรู้จักเกี่ยวกับดิน น้ำ ท้องฟ้า สภาพอากาศ ภัยธรรมชาติ แรงและพลังงานในชีวิตประจำวันสิ่งแวดล้อมเด็ก รวมทั้งการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการรักษาสาธารณสุขที่ดี แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นได้แก่ หาดชมพู่คลองพุมดวง

๒.๔ สิ่งต่างๆรอบตัวเด็กเด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายในชีวิตประจำวัน ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้หนังสือและตัวหนังสือ รู้จักชื่อ ลักษณะ สี ผิวสัมผัส ขนาด รูปร่าง รูปทรง ปริมาตร น้ำหนัก จำนวน ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆรอบตัว เวลา เงิน ประโยชน์ การใช้งาน และการเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ การคมนาคมในชุมชนที่เด็กควรรู้จักได้แก่ รถมูลนิธิกุศลศรัทธา เทคโนโลยีและการสื่อสารต่างๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด ปลอดภัยและรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชนได้แก่ สถานีวิทยุ แท่นแก้วซีดีเรดิโอ

ตารางวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ อายุ ๓-๔ ปี

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
				สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ
ด้านร่างกาย ด้านร่างกาย	มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโต ตามวัยเด็กมีสุขนิสัย ที่ดี	๑.๑ มีน้ำหนักและ ส่วนสูงตามเกณฑ์	๑.๑.๑ น้ำหนักและ ส่วนสูงตามเกณฑ์ของ กรมอนามัย	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก ๑) การรับประทานอาหารที่เป็น ประโยชน์โดยเฉพาะอาหารใน ท้องถิ่น เช่นเนื้อปลาต้มทิมทอด ๒) มีสุขภาพอนามัยที่ดี	(๑) การรักษาสุขภาพอนามัย (๑) การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุข นิยมที่ดีในกิจวัตรประจำวัน
		๑.๒ มีสุขภาพอนามัย สุขนิสัยที่ดี	๑.๒.๑ ยอมรับประทาน อาหารที่มีประโยชน์และ ดื่มน้ำที่สะอาดเมื่อมีผู้ ชี้แนะ	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก ๑) การรับประทานอาหารที่เป็น ประโยชน์ ๓) มีสุขภาพอนามัยที่ดี	๑.๑.๓ การรักษาสุขภาพอนามัย (๑) การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุข นิยมที่ดีในกิจวัตรประจำวัน
			๑.๒.๒ ล้างมือก่อน รับประทานอาหารและ หลังจากใช้ห้องน้ำห้อง ส้วมเมื่อมีผู้ชี้แนะ	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก ๑) มีสุขภาพอนามัยที่ดี ๒) วิธีระมัดระวังร่างกายให้สะอาด	๑.๑.๓ การรักษาสุขภาพอนามัย (๑) การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุข นิยมที่ดีในกิจวัตรประจำวัน
			๑.๒.๓ นอนพักผ่อนเป็น เวลา	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก ๑) มีสุขภาพอนามัยที่ดี	๑.๑.๓ การรักษาสุขภาพอนามัย (๑) การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุข นิยมที่ดีในกิจวัตรประจำวัน
			๑.๒.๔ ออกกำลังกาย เป็นเวลา	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก ๑) มีสุขภาพอนามัยที่ดี	๑.๑.๑ การใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ (๑) การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ (๒) การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ (๓) การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
				สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ
					(๔) การเคลื่อนไหวที่ใช้การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อใหญ่ในการขว้าง การจับ การโยน การเตะ (๕) การเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างอิสระ
		๑.๓ รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น	๑.๓.๑ เล่นและทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยเมื่อมีผู้ชี้แนะ	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก ๑) การรักษาความปลอดภัยของตนเอง รวมทั้งการปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย	๑.๑.๔ การรักษาความปลอดภัย (๑) การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยในกิจกรรมประจำวัน (๒) การฟังนิทาน เรื่องราว เหตุการณ์เกี่ยวกับและรักษาความปลอดภัย (๓) การเล่นเครื่องเล่นอย่างปลอดภัย (๔) การเล่นบทบาทสมมติเหตุการณ์ต่างๆ
	มาตรฐานที่ ๒ กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่าง คล่องแคล่วและ ประสานสัมพันธ์กัน	๒.๑ เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่วประสานสัมพันธ์และทรงตัวได้	๒.๑.๑ เดินตามแนวที่กำหนดได้		๑.๑.๑ การใช้กล้ามเนื้อใหญ่ (๒) การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่
			๒.๑.๒ กระโดดสองขาขึ้นลงอยู่กับที่ได้		๑.๑.๑ การใช้กล้ามเนื้อใหญ่ (๒) การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่
			๒.๑.๓ วิ่งแล้วหยุดได้		๑.๑.๑ การใช้กล้ามเนื้อใหญ่ (๒) การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่
			๒.๑.๔ รับลูกบอลโดยใช้มือและลำตัวช่วย		๑.๑.๑ การใช้กล้ามเนื้อใหญ่ (๔) การเคลื่อนไหวที่ใช้การประสาน

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
				สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ
		๒.๓ ใช้มือ-ตาประสานสัมพันธ์กัน			สัมพันธ์ของการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ในการขว้าง การจับ การโยน การเตะ
			๒.๒.๑ ใช้กรรไกรตัดกระดาษขาดจากกันได้โดยใช้มือเดียว		๑.๑.๒ การใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก (๕) การหยิบจับ การใช้กรรไกร การฉีก การตัด การปะ และการร้อยวัสดุ
			๒.๒.๒ เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้		๑.๑.๒ การใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก (๒) การเขียนภาพและการเล่นกับสี
			๒.๒.๓ ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๑ ซม.ได้		๑.๑.๒ การใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก (๕) การหยิบจับ การใช้กรรไกร การฉีก การตัด การปะ และการร้อยวัสดุ
ด้านอารมณ์	มาตรฐานที่ ๓ มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข	๓.๑ แสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม	๓.๑.๑ แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์		๑.๒.๒ การเล่น (๑) การเล่นอิสระ (๒) การเล่นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ (๓) การเล่นตามมุมประสบการณ์/มุมเล่นต่างๆ (๔) การเล่นนอกห้องเรียน ๑.๒.๕ การมีอัตลักษณ์เฉพาะตนและเชื่อว่าตนเองมีความสามารถ (๑) การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามความสามารถของตนเอง ๑.๒.๖ การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (๑) การแสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นมี

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
				สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ
					ความสุข เห็นใจเมื่อผู้อื่นเศร้าหรือเสียใจ และ การช่วยเหลือปลอดภัยเมื่อผู้อื่นได้รับ บาดเจ็บ
		๓.๒ มีความรู้สึกที่ดีต่อ ตนเองและผู้อื่น	๓.๒.๑ กล้าพูดกล้า แสดงออก	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก - การแสดงความคิดเห็นของตนเอง และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	๑.๒.๓ คุณธรรม จริยธรรม (๑) การปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่นับ ถือ (๒) การฟังนิทานเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม (๓) การร่วมสนทนา และแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นเชิงจริยธรรม ๑.๓.๓ การปฏิบัติตัววัฒนธรรมท้องถิ่นและ ความเป็นไทย (๒) การปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมท้อง ถิ่นที่อาศัยและประเพณีไทย ๑.๔.๑ การใช้ภาษา (๓) การฟังเพลง นิทาน คำคล้องจอง บทร้อยกรอง หรือเรื่องราวต่างๆ (๔) การพูดแสดงความคิด ความรู้สึก และความต้องการ (๕) การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับ ประสบการณ์ของตนเอง หรือพูดเล่าเรื่องราว เกี่ยวกับตนเอง ๑.๒.๔ การแสดงออกทางอารมณ์

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
				สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ
					(๒) การเล่นบทบาทสมมติ
			๓.๒.๒ แสดงความพอใจในผลงานตนเอง	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก - การตระหนักรู้เกี่ยวกับตนเอง	๑.๒.๓ คุณธรรมจริยธรรม (๓) การร่วมสนทนา และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงจริยธรรม ๑.๒.๔ การแสดงออกทางอารมณ์ (๑) การพูดสะท้อนความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น ๑.๒.๖ การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (๑) การแสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุข เห็นใจเมื่อผู้อื่นเศร้าหรือเสียใจ และการช่วยเหลือพลบโยนเมื่อผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ
	มาตรฐานที่ ๔ ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว	๔.๑ สนใจและมีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรีและ การเคลื่อนไหว	๔.๑.๑ สนใจและมีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก - ความภาคภูมิใจในตนเอง การสะท้อนการรับรู้อารมณ์และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น	๑.๒.๑ สุนทรีภาพ ดนตรี (๕) การทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ (๖) การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม ๑.๒.๔ การแสดงออกทางอารมณ์ (๕) การทำงานศิลปะ
			๔.๑.๒ สนใจ มีความสุขและแสดงออกผ่านเสียงเพลงดนตรี	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก - การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม	๑.๒.๑ สุนทรีภาพ ดนตรี (๑) การฟังเพลง การร้องเพลง และการปฏิบัติยาโต้ตอบเสียงดนตรี (๒) การเล่นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ (๓) การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
				สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ
					ดนตรี ๑.๒.๔ การแสดงออกทางอารมณ์ (๔) การร้องเพลง
			๔.๑.๓ สนใจ มีความสุข และแสดงท่าทาง/ เคลื่อนไหวประกอบ เพลง จังหวะและ ดนตรี		๑.๒.๑ สุนทรีย์ภาพ ดนตรี (๑) การฟังเพลง การร้องเพลง และการ ปฏิบัติได้ตอบสนองเสียงดนตรี (๒) การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ ดนตรี
			๕.๑.๑ บอกหรือชี้ได้ว่า สิ่งใดเป็นของตนเองและ สิ่งใดเป็นของผู้อื่น	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก - การกำกับตนเอง การเล่นและทำ สิ่งต่างๆ ด้วยตนเองตามลำพัง หรือกับผู้อื่น	๑.๓.๕ การเล่นและทำงานแบบร่วมมือร่วมใจ (๑) การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น (๒) การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น (๓) การทำศิลปะแบบร่วมมือ
	มาตรฐานที่ ๕ มี คุณธรรมจริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม	๕.๑ ชื่อสัตย์ สุจริต	๕.๑.๑ บอกหรือชี้ได้ว่า สิ่งใดเป็นของตนเองและ สิ่งใดเป็นของผู้อื่น	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก - การกำกับตนเอง การเล่นและทำ สิ่งต่างๆ ด้วยตนเองตามลำพัง หรือกับผู้อื่น	๑.๓.๕ การเล่นและทำงานแบบร่วมมือร่วมใจ (๑) การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น (๒) การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น (๓) การทำศิลปะแบบร่วมมือ
		๕.๒ มีความเมตตา กรุณา มีน้ำใจ และ ช่วยเหลือแบ่งปัน	๕.๒.๑ แสดงความรัก เพื่อนและมีเมตตาสัตว์ เลี้ยง	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก - การมีคุณธรรม จริยธรรม	๑.๓.๒ การดูแลรักษาธรรมชาติ และ สิ่งแวดล้อม (๑) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแลรักษา สิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน (๔) การเพาะปลูกและการดูแลต้นไม้ (๕) การเลี้ยงสัตว์
			๕.๒.๒ แบ่งปันผู้อื่นได้ เมื่อมีผู้ขี้แฉะ		๑.๒.๒ การเล่น (๓) การเล่นตามมุมประสบการณ์/มุม เล่นต่างๆ ๑.๓.๕ การเล่นและทำงานแบบร่วมมือร่วมใจ

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
				สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ
					(๒) การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น
		๕.๓ มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	๕.๓.๑ แสดงสีหน้าหรือท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่น	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเอง - การรับรู้อารมณ์และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น	๑.๒.๖ การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (๑) การแสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุข เห็นใจเมื่อผู้อื่นเศร้าหรือเสียใจ และการช่วยเหลือป้อนโยนเมื่อผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ
		๕.๔ มีความรับผิดชอบ	๕.๔.๑ ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จเมื่อมีผู้ช่วยเหลือ	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเอง - ความภาคภูมิใจในตนเอง การสะท้อน การรับรู้อารมณ์ และการรับรู้ความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น	๑.๓.๒ การดูแลรักษารูปร่างและสิ่งแวดล้อม (๓) การทำงานศิลปะที่นำวัสดุหรือสิ่งของเครื่องใช้ที่ใช้แล้ว มาใช้ซ้ำหรือแปรรูปแล้วกลับมาใช้ใหม่
ด้านสังคม	มาตรฐานที่ ๖ มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๖.๑ ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน	๖.๑.๑ แต่งตัวโดยมีผู้ช่วยเหลือ		๑.๓.๑ การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน (๑) การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน
			๖.๑.๒ รับประทานอาหารด้วยตนเอง	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเอง - การรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์โดยเฉพาะอาหารท้องถิ่นได้แก่ เนื้อปลาหีบต้มทอด	๑.๑.๓ การรักษาสุขภาพอนามัยส่วนตน (๑) การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขนิสัยที่ดีในกิจวัตรประจำวัน ๑.๓.๑ การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน (๑) การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน
			๖.๒.๓ ใช้ห้องน้ำห้องส้วมโดยมีผู้ช่วยเหลือ	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเอง - มีสุขอนามัยที่ดี - วิธีระมัดระวังร่างกายให้สะอาด	๑.๑.๓ การรักษาสุขภาพอนามัยส่วนตน (๑) การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขนิสัยที่ดีในกิจวัตรประจำวัน

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
				สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ
					๑.๓.๑ การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน (๑) การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน
		๖.๒ มีวินัยในตนเอง	๖.๒.๑ เกือบของเล่นของใช้เข้าที่เมื่อมีผู้ชี้แนะ	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก - การแสดงมารยาทที่ดี	๑.๓.๔ การมีปฏิสัมพันธ์ มีวินัย มีส่วนร่วมและบทบาทสมาชิกของสังคม (๑) การร่วมกำหนดข้อตกลงของห้องเรียน (๒) การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน (๔) ดูแลห้องเรียนร่วมกัน
			๖.๒.๒ เข้าแถวตาลำดับก่อนหลังได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก - การแสดงมารยาทที่ดี	๑.๓.๔ การมีปฏิสัมพันธ์ มีวินัย มีส่วนร่วมและบทบาทสมาชิกของสังคม (๑) การร่วมกำหนดข้อตกลงของห้องเรียน (๒) การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน (๓) การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ
		๖.๓ ประหยัดและพอเพียง	๖.๓.๑ ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก - ประโยชน์ การใช้งาน และการเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้	๑.๓.๑ การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน (๒) การปฏิบัติตนตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๑.๓.๒ การดูแลรักษารักรวมชาติและสิ่งแวดล้อม

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
				สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ
					(๒) การใช้วัสดุและสิ่งของเครื่องใช้ อย่างคุ้มค่า (๓) การทำงานศิลปะที่นำวัสดุหรือ สิ่งของเครื่องใช้ที่ใช้แล้ว มาใช้ซ้ำหรือแปรรูป แล้วกลับมาใช้ใหม่
	มาตรฐานที่ ๗ รัก ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย	๗.๑ ดูแลรักษา ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	๗.๑.๑ มีส่วนร่วมในการ ดูแลรักษาธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมเมื่อมีผู้ชี้แนะ	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก - สถานศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลบางเตื่อน - สถานที่สำคัญในชุมชน ได้แก่ ตลาดนัด กม.๒๙ - วัดจันทร์ประดิษฐาราม - แหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ ขนมหันสุวรรณฤกษ์ การทำปุ๋ยไส้เดือน ธรรมชาติรอบตัว - การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการ รักษาสาธารณสมบัติ	๑.๓.๒ การดูแลรักษาธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม (๑) มีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแลรักษา สิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน (๒) การใช้วัสดุและสิ่งของเครื่องใช้ อย่างคุ้มค่า (๖) การสนทนาข่าวและเหตุการณ์ที่ เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมใน ชีวิตประจำวัน
			๗.๑.๒ ทิ้งขยะได้ถูกที่	ธรรมชาติรอบตัว - การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการ รักษาสาธารณสมบัติ สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก - รักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชน	๑.๓.๒ การดูแลรักษาธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม (๑) มีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแลรักษา สิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน
		๗.๒ มีมารยาทตาม วัฒนธรรมไทยและรัก	๗.๒.๑ ปฏิบัติตนตาม มารยาทไทยได้ เมื่อมีผู้	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก - การแสดงมารยาทที่ดี	๑.๓.๓ การปฏิบัติตัววัฒนธรรมท้องถิ่นและ ความเป็นไทย

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
				สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ
		ความเป็นไทย	ชี้แนะ	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและ ความเป็นไทย ศาสนาแหล่งวัฒนธรรมในชุมชน ได้แก่ วัดจันทร์ประดิษฐาราม	(๑) การเล่นบทบาทสมมติการปฏิบัติตน ในความเป็นคนไทย (๒) การปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมท้องถิ่น ที่อาศัยและประเพณีไทย (๓) การประกอบอาหารไทย (๔) การศึกษาออกสถานที่ (๕) การละเล่นพื้นบ้านของไทย
			๗.๒.๒ กล่าวคำขอบคุณ และขอโทษเมื่อมีผู้ชี้แนะ	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก - การแสดงมารยาทที่ดี - การมีคุณธรรม จริยธรรม	๑.๓.๓ การปฏิบัติวัฒนธรรมท้องถิ่นและ ความเป็นไทย (๑) การเล่นบทบาทสมมติการปฏิบัติตน ในความเป็นคนไทย (๒) การปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมท้องถิ่น ที่อาศัยและประเพณีไทย (๕) การละเล่นพื้นบ้านของไทย
			๗.๒.๓ หยุดเมื่อได้ยิน เพลงชาติไทยและเพลง สรรเสริญพระบารมี	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก - สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย - การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่น และความเป็นไทย	๑.๓.๓ การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและ ความเป็นไทย (๑) การเล่นบทบาทสมมติการปฏิบัติตน ในความเป็นคนไทย (๒) การปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมท้องถิ่น ที่อาศัยและประเพณีไทย
	มาตรฐานที่ ๘ อยู่ ร่วมกับผู้อื่นได้อย่าง	๘.๑ ยอมรับความ เหมือนและความ	๘.๑.๑ เล่นและทำ กิจกรรมร่วมกับเด็กที่	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก - การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของ	๑.๓.๕ การเล่นและทำงานแบบร่วมมือร่วมใจ (๒) การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
				สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ
	มีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	แตกต่างระหว่างบุคคล	แตกต่างไปจากตน	ครอบครัวและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลบางเดือน	(๓) การทำศิลปะแบบร่วมมือ ๑.๓.๗ การยอมรับในความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล (๑) การเล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน
		๘.๒ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น	๘.๒.๑ เล่นร่วมกับเพื่อน	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก - เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น	๑.๓.๕ การเล่นและทำงานแบบร่วมมือร่วมใจ (๒) การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น (๓) การทำศิลปะแบบร่วมมือ ๑.๓.๗ การยอมรับในความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล (๑) การเล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน
			๘.๒.๒ ยิ้มหรือทักทายผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยเมื่อมีผู้ชี้แนะ	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก - มีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน	๑.๓.๔ การมีปฏิสัมพันธ์ มีวินัย มีส่วนร่วมและบทบาทสมาชิกของสังคม (๓) การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติ ๑.๓.๕ การเล่นและทำงานแบบร่วมมือร่วมใจ (๑) การร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
		๘.๓ ปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม	๘.๓.๑ ปฏิบัติตามข้อตกลงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก - เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น	๑.๓.๔ การมีปฏิสัมพันธ์ มีวินัย มีส่วนร่วมและบทบาทสมาชิกของสังคม (๑) การร่วมกำหนดข้อตกลงของห้องเรียน

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
				สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ
					(๒) การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน (๓) การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ (๔) การดูแลห้องเรียนร่วมกัน
			๘.๓.๒ ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามเมื่อมีผู้ชี้แนะ	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก - การแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	๑.๓.๕ การเล่นและทำงานแบบร่วมมือร่วมใจ (๒) การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ๑.๓.๗ การยอมรับในความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล (๑) การเล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน
			๘.๓.๓ ยอมรับการประนีประนอมแก้ไขปัญหาเมื่อมีผู้ชี้แนะ	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก - เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น	๑.๓.๖ การแก้ปัญหาความขัดแย้ง (๑) การมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการแก้ปัญหา (๒) การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง
ด้านสติปัญญา	มาตรฐานที่ ๙ สามารถสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย	๙.๑ สนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ	๙.๑.๑ ฟังผู้อื่นพูดจนจบและโต้ตอบเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก - การแสดงมารยาทที่ดี - การรู้จักประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัว เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก - บุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องหรือ	๑.๔.๑ การใช้ภาษา (๓) การฟังเพลง นิทาน คำคล้องจอง บทร้อยกรอง หรือเรื่องราวต่างๆ (๔) การพูดแสดงความคิด ความรู้สึกและความต้องการ (๕) การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับ

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
				สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ
				ใกล้เคียง - สถานที่สำคัญ วันสำคัญ อาชีพ ของคนในชุมชน ได้แก่ อาชีพทำ สวนยางพารา ทำสวนปาล์ม สวน กาแฟการเลี้ยงไก่ไข่ การเลี้ยง ปลาทักทิมในกระชัง สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก - การใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมาย ในชีวิตประจำวัน	ประสบการณ์ของตนเอง หรือพูดเล่าเรื่องราว เกี่ยวกับตนเอง (๘) การรจจำหะที่เหมาสมในการพูด
			๙.๑.๒ เล่า เรื่องด้วย ประโยคสั้นๆ	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก - ครอบครัว - บุคคลต่างๆ ที่เด็กต้องเกี่ยว ข้อง หรือใกล้เคียง - สถานที่สำคัญในชุมชนได้แก่ วัด จันทรประดิษฐาราม โรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบลบางเดือน ตลาดนัด กม. ๒๙ วันสำคัญ ได้แก่ สรงน้ำพระพ้อหลวงพัว อาชีพของคนในชุมชน ทำสวน ยางพารา ทำปุ๋ยไส้เดือน - แหล่งวัฒนธรรมในชุมชนได้แก่ วัดจันทรประดิษฐารามและ - สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย	๑.๔.๑ การใช้ภาษา (๔) การพูดแสดงความคิด ความรู้สึก และความต้องการ (๕) การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับ ประสบการณ์ของตนเอง หรือพูดเล่าเรื่องราว เกี่ยวกับตนเอง (๗) การพูดอย่างสร้างสรรค์ในการเล่น และการกระทำต่างๆ

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
				สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ
				- แหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นได้แก่ อาชีพทำขนมชั้น สุวรรณฤกษ์	
		๙.๒ อ่าน เขียนภาพ และสัญลักษณ์ได้	๙.๒.๑ อ่านภาพ และพูดข้อความด้วยภาษาของตน	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก - ครอบครัว - บุคคลต่างๆ ที่เด็กต้องเกี่ยว ข้อง หรือใกล้ชิด - สถานที่สำคัญในชุมชนได้แก่ วัด จันทรประดิษฐาราม โรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบลบางเดือน ตลาดนัด กม. ๒๙ วันสำคัญได้แก่ สรงน้ำพระพ้อหลวงพัว อาชีพของคนในชุมชน ทำสวน ยางพารา ทำปุ๋ยไส้เดือน - แหล่งวัฒนธรรมในชุมชนได้แก่ วัดจันทรประดิษฐาราม - สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย - แหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นได้แก่ อาชีพทำขนมชั้น สุวรรณฤกษ์ สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก - การใช้หนังสือและตัวหนังสือ	๑.๔.๑ การใช้ภาษา (๑๐) การอ่านหนังสือภาพ นิทาน หลากหลายประเภท/รูปแบบ (๑๑) การอ่านอย่างอิสระตามลำพัง การอ่านร่วมกัน การอ่านโดยมีผู้ชี้แนะ (๑๒) การเห็นแบบอย่างของการอ่านที่ถูกต้อง (๑๓) การสังเกตทิศทางการอ่าน ตัวอักษร คำ และข้อความ (๑๔) การอ่านและชี้ข้อความ โดยกวาดสายตาตามบรรทัดจากซ้ายไปขวา จากบนลงล่าง (๑๕) การสังเกตตัวอักษรในชื่อของตนเอง หรือคำคุ้นเคย (๑๖) การสังเกตตัวอักษรที่ประกอบเป็นคำผ่านการอ่านหรือเขียนของผู้ใหญ่
			๙.๒.๒ เขียนขีด เขียน	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก - ชื่อ นามสกุล	๑.๔.๑ การใช้ภาษา

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
				สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ
			อย่างมีทิศทาง		(๑๙) การเห็นแบบอย่างของการเขียนที่ถูกต้อง (๒๐) การเขียนร่วมกันตามโอกาส และการเขียนอิสระ (๒๑) การเขียนคำที่มีความหมายกับตัวเด็ก/คำคุ้นเคย
	มาตรฐานที่ ๑๐ มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้	๑๐.๑ มีความสามารถในการคิดรวบยอด	๑๐.๑.๑ บอกลักษณะของสิ่งของต่างๆจากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก - รูปร่างหน้าตา อวัยวะต่างๆ ธรรมชาติรอบตัว - ชื่อ ลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของมนุษย์ สัตว์ พืช - ดิน น้ำ ท้องฟ้า สภาพอากาศ ภัยธรรมชาติ สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก - รู้จักชื่อ ลักษณะ สี ผิวสัมผัส	๑.๔.๒ การคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผล การตัดสินใจและแก้ปัญหา (๑) การสังเกตลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ โดยใช้ประสาทสัมผัสอย่างเหมาะสม (๒) การสังเกตสิ่งต่างๆ และสถานที่จากมุมมองที่ต่างกัน (๓) การบอกและแสดงตำแหน่งทิศทาง และระยะทางของสิ่งต่างๆ ด้วยการกระทำ ภาพวาด ภาพถ่าย และรูปภาพ
			๑๐.๑.๒ จับคู่หรือเปรียบเทียบสิ่งต่างๆโดยใช้ลักษณะหรือหน้าที่การทำงานเพียงลักษณะเดียว	สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก - ขนาด รูปร่าง รูปทรง ปริมาตร น้ำหนัก จำนวน	๑.๔.๒ การคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผล การตัดสินใจและแก้ปัญหา (๔) การเล่นกับสื่อต่างๆ ที่เป็นทรงกลม ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก ทรงกระบอก ทรงกรวย (๑๓) การจับคู่ การเปรียบเทียบ และการเรียงลำดับสิ่งต่างๆ ตามลักษณะความยาว/ความสูง น้ำหนัก ปริมาตร

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
				สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ
			๑๐.๑.๓ คัดแยกสิ่งต่างๆตามลักษณะหรือหน้าที่การใช้งาน	สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก - ขนาด รูปร่าง รูปทรง ปริมาตร น้ำหนัก จำนวน - เงิน	๑.๔.๒ การคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผล การตัดสินใจและแก้ปัญหา (๕) การคัดแยก การจัดกลุ่ม และการจำแนกสิ่งต่างๆ ตามลักษณะและรูปร่าง รูปทรง (๖) การต่อของชิ้นเล็กเติมในชิ้นใหญ่ให้สมบูรณ์ และการแยกชิ้นส่วน (๘) การนับและแสดงจำนวนของสิ่งต่างๆ ในชีวิตประจำวัน (๙) การเปรียบเทียบและเรียงลำดับจำนวนของสิ่งต่างๆ (๑๐) การรวมและแยกสิ่งต่างๆ
			๑๐.๑.๔ เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย ๓ ลำดับ	สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก - ขนาด รูปร่าง รูปทรง ปริมาตร น้ำหนัก จำนวน - เงิน - เวลา	๑.๔.๒ การคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผล การตัดสินใจและแก้ปัญหา (๙) การเปรียบเทียบและเรียงลำดับจำนวนของสิ่งต่างๆ (๑๑) การบอกและแสดงอันดับที่สิ่งต่างๆ
		๑๐.๒ มีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล	๑๐.๒.๑ ระบุผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำเมื่อมีผู้ชี้แนะ	สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก - ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ รอบตัวธรรมชาติรอบตัว	๑.๔.๒ การคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผล การตัดสินใจและแก้ปัญหา (๑๔) บอกและเรียงลำดับกิจกรรมหรือเหตุการณ์ตามช่วงเวลา (๑๕) การใช้ภาษาทางคณิตศาสตร์กับ

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
				สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ
				- ดิน น้ำ ท้องฟ้า สภาพอากาศ ภัยธรรมชาติ - แรงและพลังงานในชีวิตประจำวันที่แวดล้อมเด็ก	เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน (๑๖) การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ (๑๗) การคาดเดาหรือการคาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล
			๑๐.๒.๒ คาดเดา หรือคาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้น	สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก - ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ รอบตัว ธรรมชาติรอบตัว - ดิน น้ำ ท้องฟ้า สภาพอากาศ ภัยธรรมชาติ - แรงและพลังงานในชีวิตประจำวันที่แวดล้อมเด็ก	๑.๔.๒ การคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผล การตัดสินใจและแก้ปัญหา (๑๔) บอกและเรียงลำดับกิจกรรมหรือเหตุการณ์ตามช่วงเวลา (๑๖) การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ (๑๗) การคาดเดาหรือการคาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล
		๑๐.๓ มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา และตัดสินใจ	๑๐.๓.๑ ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆ	สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก - ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ รอบตัว - ประโยชน์ การใช้งาน และการเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ ธรรมชาติรอบตัว - ดิน น้ำ ท้องฟ้า สภาพอากาศ ภัยธรรมชาติ - แรงและพลังงานใน	๑.๔.๒ การคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผล การตัดสินใจและแก้ปัญหา (๑๙) การตัดสินใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ปัญหา

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
				สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ
				ชีวิตประจำวันที่แวดล้อมเด็ก	
			๑๐.๓.๒ แก้ปัญหาโดยลองผิดลองถูก	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก - การกำกับตนเอง การเล่นและทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองตามลำพังหรือกับผู้อื่น สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก - ประโยชน์ การใช้งาน และการเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ ธรรมชาติรอบตัว - แรงและพลังงานในชีวิตประจำวัน ชีวิตประจำวันที่แวดล้อมเด็ก	๑.๔.๒ การคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผล การตัดสินใจและแก้ปัญหา (๑๙) การตัดสินใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ปัญหา
	มาตรฐานที่ ๑๑ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	๑๑.๑ เล่น/ทำงานศิลปะตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	๑๑.๑.๑ สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัว สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก	๑.๔.๓ จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ (๑) การรับรู้และแสดงความคิดความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่น และชิ้นงาน (๒) การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านภาษา ท่าทาง การเคลื่อนไหว และศิลปะ
		๑๑.๒ แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์	๑๑.๒.๑ เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก - การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม	๑.๔.๓ จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ (๒) การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านภาษา ท่าทาง การเคลื่อนไหว และศิลปะ (๓) การสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้รูปร่างรูปทรง จากวัสดุที่หลากหลาย
	มาตรฐานที่ ๑๒ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้	๑๒.๑ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้	๑๒.๑.๑ สนใจฟังหรืออ่านหนังสือด้วยตนเอง	สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก - การใช้หนังสือและตัวหนังสือ	๑.๔.๔ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการแสวงหาความรู้

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
				สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ
	เรียนรู้ และมี ความสามารถในการ แสวงหาความรู้ได้ เหมาะสมกับวัย				(๑) การสำรวจสิ่งต่างๆ และแหล่ง เรียนรู้รอบตัว (๒) การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ (๓) การสืบเสาะหาความรู้เพื่อค้นหา คำตอบของข้อสงสัยต่างๆ (๔) การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูล และนำเสนอข้อมูลจากการสืบเสาะหาความรู้ ในรูปแบบต่างๆ และแผนภูมิอย่างง่าย
			๑๒.๑.๒ กระตือรือร้นใน การเข้าร่วมกิจกรรม		๑.๔.๔ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการ แสวงหาความรู้ (๑) การสำรวจสิ่งต่างๆ และแหล่ง เรียนรู้รอบตัว (๒) การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ (๓) การสืบเสาะหาความรู้เพื่อค้นหา คำตอบของข้อสงสัยต่างๆ (๔) การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูล และนำเสนอข้อมูลจากการสืบเสาะหาความรู้ ในรูปแบบต่างๆ และแผนภูมิอย่างง่าย
		๑๒.๒ มีความสามารถ ในการแสวงหาความรู้	๑๒.๒.๑ ค้นหาคำตอบ ของข้อสงสัยต่างๆ ตาม วิธีการที่มีผู้ชี้แนะ	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก - รูปร่างหน้าตา อวัยวะต่าง ๆ เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก - บุคคลต่างๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้อง หรือใกล้ชิด	๑.๔.๔ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการ แสวงหาความรู้ (๑) การสำรวจสิ่งต่างๆ และแหล่ง เรียนรู้รอบตัว (๒) การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
				สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ
				- สถานที่สำคัญในชุมชน ได้แก่ วัด จันทรประดิษฐาราม โรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบลบางเดือน ตลาดนัด กม. ๒๙ วันสำคัญ ได้แก่ สงกรานต์พระพ่อหลวงพัว อาชีพของคนในชุมชน ทำสวน ยางพารา ทำปุ๋ยใส่เดือน - แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน ได้แก่ วัดจันทรประดิษฐาราม - สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย - แหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ อาชีพทำขนมชั้น สุวรรณฤกษ์ ธรรมชาติรอบตัว - พืช สัตว์ - ดิน น้ำ ท้องฟ้า สภาพอากาศ ภัยธรรมชาติ แรงและพลังงานในชีวิตประจำวันที่แวดล้อมเด็ก สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก - ยานพาหนะ การคมนาคม เทคโนโลยีและการสื่อสารที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด ปลอดภัย	(๓) การสืบเสาะหาความรู้เพื่อค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ (๔) การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูล และนำเสนอข้อมูลจากการสืบเสาะหาความรู้ในรูปแบบต่างๆ และแผนภูมิอย่างง่าย

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้	
				สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ
			๑๒.๒.๒ เชื่อมโยงคำถามว่า “ใคร” “อะไร” ในการค้นหาคำตอบ		๑.๔.๔ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการแสวงหาความรู้ (๑) การสำรวจสิ่งต่างๆ และแหล่งเรียนรู้รอบตัว (๒) การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ (๓) การสืบเสาะหาความรู้เพื่อค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ (๔) การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลและนำเสนอข้อมูลจากการสืบเสาะหาความรู้ในรูปแบบต่างๆ และแผนภูมิอย่างง่าย

การจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุ ๓ - ๖ ปีเป็นการจัดกิจกรรมในลักษณะการบูรณาการผ่านการเล่นการลงมือกระทำจากประสบการณ์ตรงอย่างหลากหลายเกิดความรู้ทักษะคุณธรรมจริยธรรมรวมทั้งเกิดการพัฒนาทางด้านร่างกายอารมณ์จิตใจสังคมและสติปัญญาไม่จัดเป็นรายวิชาโดยมีหลักการจัดประสบการณ์แนวทางการจัดประสบการณ์ดังนี้

๑. หลักการจัดประสบการณ์

หลักการจัดประสบการณ์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลบางเตื่อน จัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กโดยเน้นพัฒนาการทั้ง ๔ ด้านอย่างเหมาะสมตามวัย โดยคำนึงถึง วุฒิภาวะของเด็ก ความพร้อม และความแตกต่างของเด็กแต่ละคน ตามแนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของนักการศึกษาและนักทฤษฎีต่าง ๆ ดังนี้

ทฤษฎีพัฒนาการของกิเซล (Gesell)

ทฤษฎีพัฒนาการของกิเซล (Gesell) อธิบายว่าการเจริญเติบโตของเด็กทางร่างกาย เนื้อเยื่อ อวัยวะ หน้าตาของอวัยวะต่างๆ และพฤติกรรมที่ปรากฏขึ้นเป็นรูปแบบที่แน่นอนและเกิดขึ้นเป็นลำดับขั้น ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมเป็นองค์ประกอบรองที่ต่อเติมเต็มเสริมพัฒนาการต่างๆ กิเซลเชื่อว่าวุฒิภาวะจะถูกกำหนดโดยพันธุกรรม และมีในเด็กแต่ละคนมาตั้งแต่เกิด ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เด็กแต่ละวัยมีความพร้อมทำสิ่งต่างๆ ได้ถ้า วุฒิภาวะหรือความพร้อมยังไม่เกิดขึ้นตามปกติในวัยนั้น สภาพแวดล้อมจะไม่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของเด็ก ซึ่ง กิเซล (Arnold Gesell) ได้สร้างเกณฑ์มาตรฐานสำหรับวัดพฤติกรรมของเด็กในแต่ละระดับ เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรม ซึ่งเขาได้แบ่งพัฒนาการของเด็กที่ต้องการวัดและประเมินออกเป็น ๔ กลุ่มใหญ่

๑. พฤติกรรมทางการเคลื่อนไหว (Motor Behavior) ครอบคลุมการบังคับอวัยวะต่างๆ ของร่างกายและความสัมพันธ์ทางการเคลื่อนไหว
๒. พฤติกรรมทางการปรับตัว (Adaptive Behavior) ครอบคลุมความสัมพันธ์ของการใช้มือและสายตา การสำรวจ ค้นหา การกระทำต่อวัตถุ การแก้ปัญหาในการทำงาน
๓. พฤติกรรมทางการใช้ภาษา (Language Behavior) ครอบคลุมการที่เด็กใช้ภาษา การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน
๔. พฤติกรรมส่วนตัวและสังคม (Personal-Social Behavior) ครอบคลุมการฝึกปฏิบัติส่วนตัว เช่น การกินอาหาร การขับถ่าย และการฝึกต่อสภาพสังคม เช่น การเล่น การตอบสนองผู้อื่น

ทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud)

ซิกมันด์ ฟรอยด์ ได้ให้ความสำคัญของเด็กวัย ๕ ปีแรกของชีวิต ซึ่งเป็นวัยที่สำคัญที่สุดของชีวิตเขาเชื่อว่าวัยนี้เป็นรากฐานของพัฒนาการด้านบุคลิกภาพ และบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดเด็กที่สุดคือ แม่จะเป็นผู้มีอิทธิพลอย่างสูงต่อบุคลิกภาพและสุขภาพจิตของเด็ก ฟรอยด์ได้พัฒนาทฤษฎีที่เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึงวัยรุ่น โดยให้ชื่อว่าทฤษฎีพัฒนาการทางเพศ (Psychosexual Development) ซึ่งทฤษฎีนี้เชื่อว่า พัฒนาการทางบุคลิกภาพของเด็กแต่ละคนจะขึ้นอยู่กับเปลี่ยนแปลงชีวภาพของร่างกาย โดยร่างกายจะเปลี่ยนแปลงบริเวณแห่งความพึงพอใจเป็นระยะๆ ในช่วงอายุต่างๆ กัน และถ้าบริเวณแห่งความพึงพอใจต่าง ๆ นี้ได้รับการตอบสนองเต็มที่ เด็กจะมีพัฒนาการที่ดีและสมบูรณ์ แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าไม่ได้รับการตอบสนองเต็มที่ก็จะทำให้เกิดการสะสมปัญหาและแสดงออกเมื่อเด็กโตขึ้น โดยแบ่งลำดับขั้นพัฒนาการทางเพศไว้ ๕ ขั้น ดังนี้

๑. ขั้นความพอใจอยู่บริเวณปาก (Oral) พัฒนาการในขั้นนี้อยู่ในช่วงอายุ ๐-๑ ปี ในขั้นนี้จะมีความสนใจบริเวณปาก ปากนำความสุขเมื่อได้ถูกอาหารสนองความต้องการความหิว ถ้าไม่ได้รับการตอบสนองก็อาจจะทำให้เกิดความคับข้องใจ

๒. ขั้นความพอใจอยู่ที่บริเวณทวารหนัก (Anus) พัฒนาการในขั้นนี้อยู่ในช่วงอายุ ๑-๓ ปี ซึ่งเป็นระยะขับถ่าย เด็กจะเรียนรู้การขับถ่าย ถ้าเด็กไม่ถูกบังคับก็จะเกิดความพอใจ ไม่ขัดแย้งและไม่เกิดความตึงเครียดทางอารมณ์
๓. ขั้นความพอใจอยู่ที่อวัยวะเพศ (Phallic) พัฒนาการในขั้นนี้อยู่ในช่วงอายุ ๓-๖ ปี ซึ่งเป็นระยะเกี่ยวข้องกับอวัยวะสืบพันธุ์ สนใจ อยากรู้อยากเห็น สภาพร่างกายแตกต่างกันไปตามเพศ เรียนรู้บทบาททางเพศของตน เลียนแบบบทบาทพ่อแม่ของตน ต้องการความรัก ความอบอุ่นจากพ่อแม่
๔. ขั้นก่อนวัยรุ่น (Latency) พัฒนาการในขั้นนี้อยู่ในช่วงอายุ ๖-๑๑ ปี เป็นระยะสนใจสังคมเพื่อนฝูง เด็กจะพยายามปรับตัวให้มีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น ๆ
๕. ขั้นวัยรุ่น พัฒนาการในขั้นนี้อยู่ในช่วงตั้งแต่วัยรุ่นถึงวัยผู้ใหญ่ เป็นระยะที่มีความสนใจในเพศตรงข้ามมากขึ้น และเป็นจุดเริ่มต้นความรักระหว่างเพศ

นอกจากนี้ ฟรอยด์ ยังกล่าวถึง โครงสร้างของบุคลิกภาพไว้ด้วยว่า บุคลิกภาพประกอบไปด้วยอิด (Id) อีโก้ (Ego) และซูเปอร์อีโก้ (Super Ego) ซึ่งการทำงานของบุคลิกภาพอยู่ภายใต้พลัง ๓ สิ่งนี้

อิด (Id) คือ บุคลิกภาพส่วนที่เป็นจิตไร้สำนึก เป็นแรงผลักดันตามธรรมชาติที่สั่งให้มนุษย์กระทำสิ่งต่างๆ เพื่อให้ได้ตามที่ตนต้องการ เป้าหมาย Id คือ ความพึงพอใจ (Pleasure Principle)

อีโก้ (Ego) คือ บุคลิกภาพส่วนที่มนุษย์พัฒนาขึ้นจากการได้มีปฏิสัมพันธ์กับโลกภายนอก เป็นส่วนที่ควบคุมให้มนุษย์ปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับความเป็นจริง โดยใช้หลักแห่งความจริง (Reality Principle)

ซูเปอร์อีโก้ (Super Ego) คือ บุคลิกภาพที่มนุษย์พัฒนาขึ้นจากค่านิยมและมาตรฐานจริยธรรมของบิดามารดา เป็นส่วนที่ควบคุมให้มนุษย์เลือกทำแต่สิ่งที่ตนคิดว่าดี (Ego Ideal) และหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ขัดต่อมาตรฐานจริยธรรมของตน (Conscience) บุคคลที่มีบุคลิกภาพที่ดี คือ บุคคลอีโก้ (Ego) สามารถปรับให้เกิดความสมดุลระหว่างแรงขับตามธรรมชาติของอิด (Id) กับมาตรฐานจริยธรรมของซูเปอร์อีโก้ (Super Ego)

ทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพของ อิริคสัน (Erikson)

อิริคสัน เป็นนักจิตวิทยาในกลุ่มจิตวิเคราะห์ เน้นความสำคัญของเด็กปฐมวัยว่าเป็นวัยที่กำลังเรียนรู้สิ่งแวดล้อมรอบตัว ซึ่งเป็นสิ่งที่แปลกใหม่และน่าตื่นเต้นสำหรับเด็ก บุคลิกภาพจะสามารถพัฒนาได้ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับว่าแต่ละช่วงของอายุเด็กประสบสิ่งที่พึงพอใจตามขั้นพัฒนาการต่างๆ ของแต่ละวัยมากเพียงใด ถ้าเด็กได้รับการตอบสนองต่อสิ่งที่ตนพอใจในช่วงอายุนั้น เด็กก็จะมีพัฒนาการทางบุคลิกภาพที่ดีและเหมาะสมและพัฒนาครอบคลุมถึงวัยผู้ใหญ่ด้วย ซึ่งพัฒนาการของมนุษย์มี ๘ ขั้น คือ

๑. ขั้นความเชื่อใจหรือขาดความเชื่อใจ (Trust Versus Mistrust) อายุตั้งแต่แรกเกิดถึง ๑ ปี ในขั้นนี้เด็กจะพัฒนาความรู้สึกว่าตนเป็นที่ยอมรับและสามารถให้ความเชื่อใจเป็นมิตรแก่คนอื่น วิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ไม่ว่าจะเป็นการอุ้ม การให้อาหาร หรือวิธีการเลี้ยงดูต่าง ๆ จะส่งผลไปสู่บุคลิกภาพของความเป็นมิตร เปิดเผย และเชื่อถือไว้นั่นเองเชื่อใจต่อสภาพแวดล้อมและบุคคลต่าง ๆ ถ้าเด็กไม่ได้รับความรักและความอบอุ่นอย่างเพียงพอ เด็กก็จะพัฒนาบุคลิกภาพของความตระหนี่ ปกปิดไม่ไว้วางใจ และมักมองโลกในแง่ร้าย

๒. ขั้นการควบคุมด้วยตนเองหรือสงสัย/อาย (Autonomy Versus Doubt or Shame) อยู่ในช่วงอายุ ๒-๓ ปี เด็กวัยนี้เริ่มเรียนรู้ที่จะช่วยตนเอง สามารถควบคุมตนเอง และสิ่งแวดล้อมรอบตัวได้ เด็กจะสามารถทำงานง่าย ๆ เหมาะสมกับวัยของเด็กให้สำเร็จด้วยตนเอง เช่น การหยิบอาหารเข้าปาก เดิน วิ่ง หรือเล่นของเล่น ถ้าพ่อแม่บังคับหรือห้ามไม่ได้เด็กก็จะทำสิ่งใดด้วยตนเอง หรือขมวดเกินไปจะทำให้เด็กเกิดความสงสัยในความสามารถของตนเองเกิดความละอายในสิ่งที่ตนกระทำ ซึ่งจะทำให้เด็กรู้สึกว่าคุณไม่สามารถทำอะไรได้อย่างถูกต้องและได้ผล เกิดความย่อท้อ ขอบขี้ขลาด

๓. ขั้นการริเริ่มหรือรู้สึกผิด (Initiative Versus Guilt) อยู่ในช่วงอายุ ๓-๖ ปี เป็นขั้นพัฒนาการความคิดริเริ่ม หรือความรู้สึกผิด (Sense of VS. of Guilt) เด็กจะมีความกระตือรือร้นที่จะเรียกสิ่งต่างๆ รอบตัวเอง

เด็กมีการเลียนแบบผู้อยู่ใกล้ชิดหรือสิ่งแวดล้อมที่ตนรับรู้ เด็กเริ่มเรียนรู้และยอมรับค่านิยมของครอบครัว และสิ่งถ่ายทอดสู่เด็ก ถ้าเด็กไม่มีอิสระในการค้นหา ก็จะส่งผลไป สู่ความคับข้องใจที่ไม่สามารถเรียนรู้ในสิ่งที่ตนอยากรู้ ซึ่งจะส่งผลต่อจิตใจของเด็กและความรู้สึกผิดติดตัว

๔. ขั้นการประสบความสำเร็จ ความขยันหมั่นเพียรหรือรู้สึกด้อย (Mastery Versus Inferiority) อยู่ในช่วงอายุ ๖-๑๒ ปี เป็นขั้นที่ทุ่มเท ขยัน เพื่อเกิดความสำเร็จ ชอบแข่งขันร่วมกับเพื่อนกับกลุ่ม

๕. ขั้นการรู้จักตนเองหรือความสับสนไม่รู้สึกตนเอง (Identity Versus Diffusion : Fidelity) อยู่ในช่วงอายุ ๑๓-๑๗ ปี (The College Years) เป็นขั้นการค้นหาความเป็นตนเอง สร้างความเป็นตนเองโดยผู้ใหญ่และสังคมมีอิทธิพล

๖. ขั้นรู้สึกโดดเดี่ยว(Intimacy Versus Isolation) อยู่ในช่วงอายุ ๑๘-๒๒ ปี (Early Adolescence and Self Comment) เป็นขั้นความรับผิดชอบ เป็นผู้ใหญ่สร้างตัว

๗. ขั้นความรับผิดชอบแบบผู้ใหญ่หรือความรู้สึกเฉื่อยชา (Generativity Versus Aborption) อยู่ในช่วงอายุ ๒๒-๔๐ ปี เป็นขั้นสร้างความปึกแผ่น สืบวงศ์ตระกูล รับผิดชอบหน้าที่ รับผิดชอบครอบครัว ลูก

๘. ขั้นความมั่งคั่ง สมบูรณ์ หรือหมดหวัง ท้ออาลัยชีวิต (Integrity Versus Despair) อยู่ในช่วงอายุ ๔๐ ปี วัยชราเป็นขั้นมีความภูมิใจในความสำเร็จของชีวิต หรือเกิดความอาลัยท้อแท้ สิ้นหวัง ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงสภาพที่เกิดขึ้น

พัฒนาการบุคลิกภาพทั้ง ๘ ขั้นของอีริกสัน ในขั้นพัฒนาการที่ ๑-๓ มีความเกี่ยวข้องกับวัยของเด็กปฐมวัย เด็กมีความสัมพันธ์กับพ่อแม่ และครอบครัว ดังนั้น พ่อแม่ เป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อพัฒนาการทางบุคลิกภาพเด็กในวัยนี้เป็นอย่างมาก เด็กมีพัฒนาการทางบุคลิกภาพที่สมบูรณ์ในวัยผู้ใหญ่ได้ขึ้นอยู่กับรากฐานพัฒนาการในวัยนี้ที่สำคัญ

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ของแบนดูรา

อัลเบิร์ต แบนดูรา (Albert Bandura) กล่าวว่า การเรียนรู้ของมนุษย์นั้นเกิดจากพฤติกรรมบุคคลนั้นมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) อย่างต่อเนื่องระหว่างบุคคลนั้น (Person) และสิ่งแวดล้อม (Environment) ซึ่งทฤษฎีนี้เน้นบุคคลเกิดการเรียนรู้โดยการให้ตัวแบบ (Learning Through Modeling) โดยผู้เรียนจะเลียนแบบจากตัวแบบ และการเลียนแบบนี้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยการสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบ การสังเกตการณ์ตอบสนองและปฏิกิริยาต่าง ๆ ของตัวแบบ สภาพแวดล้อมของตัวแบบ ผลการกระทำ คำบอกเล่า และความน่าเชื่อถือของตัวแบบได้ การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจึงเกิดขึ้นได้ ซึ่งกระบวนการต่างๆ ของการเรียนรู้ของเด็ก ประกอบด้วย ๔ กระบวนการ คือ

๑. กระบวนการดึงดูดความสนใจ (Attentional Process) กิจกรรมการเรียนรู้ที่เด็กได้สังเกตตัวแบบ และตัวแบบนั้นดึงดูดให้เด็กสนใจที่จะเลียนแบบ ควรเป็นพฤติกรรมง่ายๆ ไม่สลับซับซ้อน ง่ายต่อการเอาใจใส่ของเด็กที่เกิดการเรียนรู้

๒. กระบวนการคงไว้ (Retention Process) คือ กระบวนการบันทึกหรือเก็บเป็นความจำ การที่เด็กจะต้องมีความแม่นยำในการบันทึกสิ่งที่ได้เห็นหรือได้ยินเก็บเป็นความจำ ทั้งนี้ เด็กดึงข้อมูลที่ได้จากตัวแบบออกมาใช้กระทำตามโอกาสที่เหมาะสม เด็กที่มีอายุมากกว่าจะเรียนรู้จากการสังเกตการณ์กระทำที่ฉลาดของบุคคลอื่น ๆ ได้มากกว่า โดยประมวลไว้ในลักษณะของภาพพจน์ (Imaginal Coding) และในลักษณะของภาษา (Verbal Coding) และเด็กโตขึ้นนำประสบการณ์และสัญลักษณ์ต่าง ๆ มาเชื่อมโยงและต่อมาจะใช้การเรียนรู้มีเทคนิคที่นำมาช่วยเหลือความจำ คือ การท่องจำ การทบทวน หรือการฝึกหัด และการรวบรวมสิ่งที่เกี่ยวพันกันในเหตุการณ์ ซึ่งจะช่วยให้เขาได้เก็บสะสมความรู้ไว้ในระดับซึ่งสามารถนำมาใช้ได้เมื่อต้องการ

๓. กระบวนการแสดงออก (Motor Reproduction Process) คือ การแสดงผลการเรียนรู้ด้วยการกระทำ คือ การที่เด็กเกิดผลสำเร็จในการเรียนรู้จากตัวแบบต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความแม่นยำ เด็กจะต้องแสดงพฤติกรรมได้จากการเรียนรู้ด้วยการเคลื่อนไหวออกมา เป็นการกระทำออกมาในรูปของการใช้กล้ามเนื้อความรู้สึกด้วยการกระทำ

ครั้งแรกไม่สมบูรณ์ ดังนั้น เด็กจำเป็นต้องลองทำหลายๆ ครั้ง เพื่อให้ได้ลักษณะพฤติกรรมที่ต้องการ แล้วเขาก็จะได้รับทราบผลของการกระทำจากประสบการณ์เหล่านั้น เพื่อนำมาแก้ไขพฤติกรรมที่ยังไม่เข้ารูปเข้ารอย สิ่งนี้จะทำให้เกิดพัฒนาการในการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เด็กที่มีอายุน้อยกว่าจะมีกล้ามเนื้อที่แข็งแรงและสามารถควบคุมได้ดีกว่าเด็กที่มีอายุน้อยกว่า

๔. กระบวนการจูงใจ (Motivational Process) คือ กระบวนการเสริมแรงให้กับเด็กเพื่อแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบได้ถูกต้อง โดยเด็กเกิดการเรียนรู้จากการเรียนรู้จากการเลียนแบบตัวแบบที่จะมาจากบุคคลที่มีชื่อเสียงมากกว่าบุคคลที่ไม่มีชื่อเสียง จากการเลียนแบบตัวแบบที่มาจากบุคคลที่เป็นเพศเดียวกับเด็กมากกว่าจะเป็นเพศตรงข้ามกัน จากการเลียนแบบตัวแบบที่เป็นรางวัล เช่น เงิน ชื่อเสียง สถานภาพทางเศรษฐกิจสูง จากพฤติกรรมของบุคคลที่ถูกลงโทษ มีแนวโน้มที่จะไม่ถูกนำมาเลียนแบบ และจากการที่เด็กได้รับอิทธิพลจากตัวแบบที่มีความคล้ายคลึงกับเด็กได้แก่ อายุ หรือสถานภาพทางสังคม

แนวคิดของแบนดูรา เน้นพฤติกรรมใด ๆ ก็ตามสามารถปรับหรือเปลี่ยนได้ตามหลักการเรียนรู้ เป็นการกระตุ้นเด็ก มีการเรียนรู้พัฒนาการทางด้านสังคม โดยใช้การสังเกตตัวแบบที่เด็กเห็น เด็กมีระดับการเรียนรู้แล้ว เด็กจะมีทางเลือกใหม่ ๆ เพิ่มมากขึ้น เพื่อเก็บสะสมพฤติกรรมที่เป็นไปได้เอาไว้ และยิ่งกว่านั้นตัวแปรจะช่วยให้เขาเลือกสถานการณ์ที่ดีที่สุดไว้ใช้ปฏิบัติต่อไป

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Lawrence Kohlberg)

ลอเรนส์ โคลเบอร์ก (Lawrence Kohlberg) ได้ศึกษาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นตอนต้นและวัยรุ่นผู้ใหญ่ เป็นการศึกษาระยะยาว (Longitudinal Study) และได้ตั้งทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม ประกอบด้วยขั้นพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ๖ ขั้น มีระดับความคิดทางจริยธรรม ๓ ระดับ ดังนี้

๑. ระดับเริ่มมีจริยธรรม (๒-๑๐ ปี) มีลักษณะทำตามคำสั่งที่กำหนดว่าดีหรือไม่ ส่วนใหญ่จะมองผลของการกระทำว่าได้รับความเจ็บปวด หรือความพึงพอใจ และจะทำตามกฎเกณฑ์ที่มีผู้มีอำนาจเหนือตนกำหนดไว้เป็น

ขั้นที่ ๑ เด็กจะเคารพกฎเกณฑ์เพื่อหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษ

ขั้นที่ ๒ ใช้หลักการแสวงหารางวัล เลือกทำแต่สิ่งที่น่าสนใจเพื่อความพอใจมาให้นั่น แทนนั้น การมองความสัมพันธ์ของคนยังแคบ มีลักษณะการแลกกัน ถูเกณฑ์กรรมสนองกรรมอย่าตีคนอื่น เพราะเขาจะตีเราตอบ

๒. ระดับมีจริยธรรมตามกฎหมาย มีลักษณะคล้ายตามประเพณีนิยม (๑๐-๑๖ ปี)

ขั้นที่ ๓ เกณฑ์การตัดสินใจความถูกต้องอยู่ที่ผู้อื่นเห็นชอบการกระทำ คือ ทำ สิ่งที่ทำให้ผู้อื่นพอใจ ช่วยเหลือผู้อื่น เพื่อให้สังคมยอมรับ

ขั้นที่ ๔ เกณฑ์การตัดสินใจความถูกต้องอยู่ที่ความเป็นระเบียบของสังคม และ การกระทำตามกฎหมายของสังคม ทำตามหน้าที่ของตน รักษากฎเกณฑ์

๓. ระดับมีจริยธรรมของตนเอง มีลักษณะพยายามกำหนดหลักการทางจริยธรรมที่ต่างไปจากกฎเกณฑ์ของสังคม (๑๖ ปีขึ้นไป)

ขั้นที่ ๕ คิดถึงกฎที่จะเป็นประโยชน์สังคม คำนึงถึงสิทธิส่วนบุคคล ยอมรับ กฎเกณฑ์ส่วนรวม

ขั้นที่ ๖ คำนึงถึงหลักจริยธรรมตัดสินความถูกต้องจากจริยธรรมที่ตนยึดถือ จากสามัญสำนึกของตนเองจากเหตุผล คำนึงถึงสิทธิมนุษยชน ไม่คล้อยตามสังคม

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (Piaget)

เพียเจต์ (Jean Piaget) ทฤษฎีนี้เน้นถึงความสำคัญของความเป็นมนุษย์ อยู่ที่มนุษย์มีความสามารถในการสร้างความรู้ผ่านการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ซึ่งปรากฏอยู่ในตัวเด็กตั้งแต่แรกเกิด ความสามารถนี้คือการปรับตัว (Adaptation) เป็นกระบวนการที่เด็กสร้างโครงสร้างตามความคิด (Scheme) โดยการมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับสิ่งแวดล้อม ๒ ลักษณะ คือ เด็กพยายามปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม โดยซึมซับประสบการณ์ (Assimilation) และ

การปรับโครงสร้างสติปัญญา (Accommodation) ตามสภาพแวดล้อมเพื่อให้เกิดความสมดุลในโครงสร้างความคิด ความเข้าใจ (Equilibration) ทั้งนี้ เพียเจต์ได้แบ่งลำดับขั้นพัฒนาการทางสติปัญญาไว้ ๔ ขั้นดังนี้

๑. ขั้นประสาทรับรู้และการเคลื่อนไหว (Sensorimotor Stage) พัฒนาการระยะนี้อยู่ในช่วง ๒ ปีแรกหลังเกิด ขั้นนี้เป็นขั้นของการเรียนรู้จากประสาทสัมผัส ในขั้นนี้พัฒนาการจะก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว มีการพัฒนาการเรียนรู้ การแก้ปัญหา มีการจัดระเบียบการกระทำ มีการคิดก่อนที่จะทำ การกระทำจะทำการอย่างมีจุดมุ่งหมายด้วยความอยากรู้อยากเห็น และเด็กยังสามารถเลียนแบบ โดยไม่จำเป็นต้องมีตัวแบบให้เห็นในขณะนั้นได้ ซึ่งแสดงถึงพัฒนาการด้านความจำที่เพิ่มมากขึ้นในช่วง ๑๘-๒๔ เดือน

๒. ขั้นก่อนปฏิบัติการคิด (Preoperational Stage) ขั้นนี้จะอยู่ในช่วง ๒-๗ ปี ในระยะ ๒-๔ ปี เด็กยังยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง มีขีดจำกัดในการรับรู้ สามารถเข้าใจได้เพียงมิติเดียว ในระยะ ๕-๖ ปี เด็กจะย่างเข้าสู่ขั้น Intuitive Thought ระยะนี้เป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของการคิด ที่ขึ้นอยู่กับการรับรู้กับการคิดอย่างมีเหตุผลตามความจริง ซึ่งเด็กจะก้าวออกจากการรับรู้เพียงมิติเดียวไปสู่การรับรู้ได้ในหลายๆ มิติในเวลาเดียวกันมากขึ้น และจะก้าวไปสู่การคิดอย่างมีเหตุผล โดยไม่ยึดอยู่กับการรับรู้เท่านั้น เด็กจะเริ่มมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัวดีขึ้น แต่ยังคิดและตัดสินใจของการกระทำต่างๆ จากสิ่งที่เห็นภายนอก

๓. ขั้นปฏิบัติการคิดด้วยรูปธรรม (Concrete Operational Stage) ขั้นนี้ เริ่มจากอายุ ๗-๑๑ ปี เด็กจะมีความสามารถคิดเหตุผลและผลที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น โดยไม่ยึดอยู่เฉพาะการรับรู้เหมือนขั้นก่อน ๆ ในขั้นนี้เด็กจะสามารถคิดย้อนกลับ (Reversibility) สามารถเข้าใจเรื่องการอนุรักษ์ (Conservation) สามารถจัดกลุ่มหรือประเภทของสิ่งของ (Classification) และสามารถจัดเรียงลำดับของสิ่งต่างๆ (Seriation) ได้ เด็กในขั้นปฏิบัติการคิดด้วยรูปธรรมจะพัฒนาจากการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางไปสู่ความสามารถที่จะเข้าใจแนวคิดของสังคมรอบตัว และสามารถเข้าใจว่าผู้อื่นคิดอย่างไรมากขึ้น แม้ว่าการคิดของเด็กวัยนี้จะพัฒนาไปมากแต่การคิดของเด็กยังต้องอาศัยพื้นฐานของการสัมผัสหรือสิ่งที่เป็นรูปธรรม เด็กยังไม่สามารถคิดในสิ่งที่นามธรรมที่ซับซ้อนได้เหมือนผู้ใหญ่ อย่างไรก็ตาม ตอนปลายของขั้นนี้เด็กจะเริ่มเข้าใจสาเหตุของเหตุการณ์รอบตัวพร้อมจะแก้ปัญหา ไม่เพียงแต่สิ่งที่สัมผัสได้หรือเป็นรูปธรรมเท่านั้นแต่เด็กจะเริ่มสามารถแก้ปัญหา โดยอาศัยการตั้งสมมติฐานและอาศัยหลักของความสัมพันธ์ของปัญหานั้น ๆ บ้างแล้ว

๔. ขั้นปฏิบัติการคิดด้วยนามธรรม (Formal Operational Stage) ตั้งแต่อายุ ๑๑ ปี จนถึงวัยผู้ใหญ่เป็นช่วงที่เด็กจะสามารถคิดไม่เพียงแต่ในสิ่งที่เห็นหรือได้ยินโดยตรงเหมือนระยะก่อน ๆ อีกต่อไป แต่จะสามารถจินตนาการเงื่อนไขของปัญหาในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต โดยพัฒนาสมมติฐานอย่างสมเหตุสมผลเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งก็หมายถึงว่า ในระยะนี้เด็กจะมีความสามารถคิดหาเหตุผลเหมือนผู้ใหญ่แน่นอน

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของโฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner's View)

โฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความหลากหลายของสติปัญญา (Theory of Multiple Intelligence : MI) โดยใช้หลักการวิวัฒนาการทางชีววิทยา (Biological Evolution) จำแนกความสามารถหรือสติปัญญาของคนเอาไว้ ๗ ประเภท และต่อมาเขาเพิ่มอีก ๑ ประเภท เรียกว่า สติปัญญาด้านรักธรรมชาติ (Naturalistic) ต่อมาเพิ่มอีก ๑ ประเภท คือ สติปัญญาด้านการดำรงชีวิต (Existential Intelligence) รวมทั้งหมด ๙ ด้าน (Sprinthall. ๑๙๘๘) ซึ่งการ์ดเนอร์เชื่อว่าสมองของมนุษย์ได้แบ่งเป็นส่วน ๆ แต่ละส่วนได้กำหนดความสามารถที่ค้นหาและแก้ปัญหาที่เรียกว่า “ปัญญา” ซึ่งมีหลายๆ อย่างถือกำเนิดมาจากสมองเฉพาะส่วนแตกต่างกัน ซึ่งสติปัญญา ๙ ด้าน ได้แก่

๑. สติปัญญาด้านภาษา (Linguistic Intelligence) หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถทางด้านภาษาสูง อาทิ นักเล่านิทาน นักพูด (ปฐกถา) ความสามารถใช้ภาษาในการหวานล้อม การอธิบาย กวี นักเขียนนวนิยาย นักเขียนบทละคร บรรณาธิการ นักหนังสือพิมพ์ นักจิตวิทยา

๒. สติปัญญาด้านตรรกและคณิตศาสตร์ (Logical/Mathematical Intelligence) หมายถึง กลุ่มผู้ที่มีความสามารถสูงในการใช้ตัวเลข อาทิ นักบัญชี นักคณิตศาสตร์ นักสถิติ กลุ่มผู้ให้เหตุผลที่ดี อาทิ นักวิทยาศาสตร์ นักตรรกศาสตร์ นักจัดทำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ กลุ่มผู้ที่มีความไวในการเห็นความสัมพันธ์แบบแผนตรรกวิทยา การคิดเชิงนามธรรม การคิดที่เป็นเหตุผล (Cause-Effect) และการคิดคาดการณ์ (If-Then) วิธีการใช้ในการคิด ได้แก่ การจำแนกประเภท การจัดหมวดหมู่ การสันนิษฐาน การสรุป การคิดคำนวณ การตั้งสมมติฐาน

๓. สติปัญญาด้านมิติสัมพันธ์ (Visual/Spatial Intelligence) หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถมองเห็นภาพของทิศทางแผนที่ที่กว้างไกล อาทิ นายพรานป่าผู้นำทาง พวกเดินทางไกล รวมถึงผู้ที่มีความสามารถมองเห็นแสดงออกเป็นภาพรูปร่างในการจัดการกับพื้นที่ เนื้อที่การใช้สี เส้น พื้นผิว รูปร่าง อาทิ สถาปนิก มัณฑนากร นักประดิษฐ์ ศิลปินต่างๆ

๔. สติปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว (Bodily/Kinesthetic Intelligence) หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถในการใช้ร่างกายของตนเองแสดงออกทางความคิด ความรู้สึก อาทิ นักแสดงละคร ภาพยนตร์ นักแสดงท่าเต้น นักกีฬา นักฟ้อนรำทำเพลง และผู้ที่มีความสามารถในการใช้มือประดิษฐ์ เช่น นักปั้น ช่างแกะรอยนต์ รวมถึงความสามารถทักษะทางกาย เช่น ความคล่องแคล่ว ความแข็งแรง ความรวดเร็ว ความยืดหยุ่น ความประณีต และความไวทางประสาทสัมผัส

๕. สติปัญญาด้านดนตรี (Musical/Rhythmic Intelligence) หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถทางด้านดนตรี ได้แก่ นักแต่งเพลง นักดนตรี นักวิจารณ์ดนตรี รวมถึงความไวในเรื่องจังหวะ ทำนองเสียง ตลอดจนความสามารถในการเข้าและวิเคราะห์ดนตรี

๖. สติปัญญาด้านมนุษยสัมพันธ์ (Intrapersonal Intelligence) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึก ความคิด และเจตนาของผู้อื่น ทั้งนี้ รวมถึงความสามารถในการสังเกต น้ำเสียง ใบหน้า ท่าทาง ทั้งยังมีความสามารถสูงในการรู้ถึงลักษณะต่างๆ ของสัมพันธ์ภาพของมนุษย์และสามารถตอบสนองได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ เช่น สามารถทำให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลปฏิบัติงาน

๗. สติปัญญาด้านตน หรือการเข้าใจตนเอง (Interpersonal Intelligence) หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถในการรู้จักตนเอง และสามารถประพฤติปฏิบัติตนได้จากความรู้สึกตนนี้ ความสามารถในการรู้จักตัวตน อาทิ การรู้จักตนเองตามความเป็นจริง เช่น มีจุดอ่อน จุดแข็ง ในเรื่องใด มีความรู้เท่าทันอารมณ์ ความคิด ความปรารถนาของตนเอง มีความสามารถในการฝึกฝนตนเอง และเข้าใจตนเอง

๘. สติปัญญาด้านการรักธรรมชาติ (Naturalistic Intelligence) หมายถึง ผู้ที่มีความเข้าใจ ความเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติและปรากฏการณ์ธรรมชาติ เข้าใจความสำคัญของตนเองกับสิ่งแวดล้อม และตระหนักถึงความสามารถของตนที่จะมีส่วนช่วยในการอนุรักษ์ธรรมชาติ เข้าใจถึงพัฒนาการของมนุษย์และการดำรงชีวิตมนุษย์ ตั้งแต่เกิดจนตาย เข้าใจและจำแนกความเหมือนกันของสิ่งของ เข้าใจการหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงของสาร

๙. สติปัญญาด้านการดำรงชีวิต (Existential Intelligence) หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถในการไตร่ตรอง คำนึง สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการมีชีวิตอยู่ในโลกมนุษย์ เข้าใจการกำหนดของชีวิต และความรู้เหตุผลของการดำรงชีวิตอยู่ในโลก

จากทฤษฎีพัฒนาการทั้งพัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ พัฒนาการด้านสังคม และพัฒนาการด้านสติปัญญาที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่า นักจิตวิทยาและผู้เชี่ยวชาญได้กล่าวถึงความสามารถทางด้านต่างๆ เป็นไปตามลำดับขั้นและสิ่งที่สำคัญคือกระบวนการในการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ที่ผู้เลี้ยงดูต้องเข้าใจพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กและส่งเสริมและจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปในทางที่เหมาะสมตามช่วงวัยที่เหมาะสมและหลากหลายครอบคลุมทุกมิติซึ่งมีนักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้ให้ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มเกสตัลท์ (Gestalt 's Theory) ทฤษฎีการเรียนรู้ของกลุ่มเกสตัลท์ เกิดจาก นักจิตวิทยาชาวเยอรมันตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๑๒ โดยมีผู้นำกลุ่มคือ เวอร์ไทเมอร์ (Wertheimer) โคห์เลอร์ (Kohler) คอฟฟ์กา (Koffka) และเลวิน (Lewin) ทั้งกลุ่มมีแนวความคิดว่า การเรียนรู้เกิดจากการจัดประสบการณ์ทั้งหลายที่อยู่กระจัดกระจายให้มารวมกันเสียก่อน แล้วจึงพิจารณาส่วนย่อยต่อไป

หลักการเรียนรู้ของทฤษฎี กลุ่มเกสตัลท์เน้นการเรียนรู้ที่ส่วนรวมมากกว่าส่วนย่อย ซึ่งจะเกิดขึ้นจาก ประสบการณ์ และการเรียนรู้เกิดขึ้นจาก ๒ ลักษณะคือ

๑. การรับรู้ (Perception) เป็นการแปลความหมายจากการสัมผัสด้วยอวัยวะสัมผัสทั้ง ๕ ส่วนคือ หู ตา จมูก ลิ้นและผิวหนัง การรับรู้ทางสายตาสายตาจะประมาณร้อยละ ๗๕ ของการรับรู้ทั้งหมด ดังนั้นกลุ่ม ของเกสตัลท์จึงจัดระเบียบ การรับรู้โดยแบ่งเป็นกฎ ๔ ข้อ เรียกว่า กฎแห่งการจัดระเบียบ คือ

๑.๑ กฎแห่งความชัดเจน (Clearness) การเรียนรู้ที่ดีต้องมีความชัดเจนและแน่นอน เพราะผู้เรียนมี ประสบการณ์เดิมแตกต่างกัน

๑.๒ กฎแห่งความคล้ายคลึง (Law of Similarity) เป็นการวางหลักการรับรู้ในสิ่งที่คล้ายคลึงกันเพื่อจะารู้ ว่าสามารถจัดเข้ากลุ่มเดียวกัน

๑.๓ กฎแห่งความใกล้ชิด (Law of Proximity) เป็นการกล่าวถึงว่าถ้าสิ่งใดหรือสถานการณ์ใดที่มีความ ใกล้ชิดกัน ผู้เรียนมีแนวโน้มที่จะรับรู้สิ่งนั้นไว้แบบเดียวกัน

๑.๔ กฎแห่งความต่อเนื่อง (Law of Continuity) สิ่งเร้าที่มีทิศทางในแนวเดียวกัน ซึ่งผู้เรียนจะรับรู้ว่าเป็น พวกเดียวกัน

๑.๕ กฎแห่งความสมบูรณ์ (Law of Closser) สิ่งเร้าที่ขาดหายไปผู้เรียนสามารถรับรู้ให้เป็นภาพ สมบูรณ์ได้โดยอาศัยประสบการณ์เดิม

๒. การหยั่งเห็น (Insight) หมายถึง การเกิดความคิดแวบขึ้นมาทันทีทันใด ในขณะที่ประสบปัญหาโดยมองเห็น แนวทางในการแก้ปัญหาตั้งแต่เริ่มแรกเป็นขั้นตอนจนสามารถแก้ปัญหาได้ เป็นการมองสถานการณ์ในแนวทางใหม่ๆ ขึ้น โดยเกิดจากความเข้าใจและความรู้สึกที่มีต่อสถานการณ์ว่าได้ค้นพบแล้ว ผู้เรียนจะมองเห็นช่องทางการ แก้ปัญหาขึ้นได้ในทันทีทันใด

ทฤษฎีการเรียนรู้แบบการวางเงื่อนไขของสกินเนอร์ (B.F. Skinner) สกินเนอร์มีแนวคิดว่า การเรียนรู้ เกิดขึ้นภายใต้เงื่อนไขและสภาวะแวดล้อม ที่เหมาะสม เพราะทฤษฎีนี้ต้องการเน้นเรื่องสิ่งแวดล้อม สิ่งสนับสนุนและ การลงโทษ สกินเนอร์มองว่าพฤติกรรมของมนุษย์เป็นพฤติกรรมที่กระทำต่อสิ่งแวดล้อมของตนเอง พฤติกรรมของ มนุษย์จะคงอยู่ตลอดไป จำเป็นต้องมีการเสริมแรง ซึ่งการเสริมแรงนี้มีทั้งการเสริมแรงทางบวก (Positive Reinforcement) และการเสริมแรงทางลบ (Negative Reinforcement) ซึ่งสกินเนอร์ให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดย ได้แยกวิธีการเสริมแรงออกเป็น ๒ วิธี คือ

๑. การให้การเสริมแรงทุกครั้ง (Continuous Reinforcement) เป็นการให้การเสริมแรงทุกครั้ง ที่ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้

๒. การให้การเสริมแรงเป็นครั้งคราว (Partial Reinforcement) เป็นการให้การเสริมแรงเป็นครั้งคราว โดยไม่ให้ทุกครั้ง ที่ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยแยกการเสริมแรงเป็นครั้งคราว ได้ดังนี้

๒.๑ เสริมแรงตามอัตราส่วนที่แน่นอน

๒.๒ เสริมแรงตามอัตราส่วนที่ไม่แน่นอน

๒.๓ เสริมแรงตามช่วงเวลาแน่นอน

๒.๔ เสริมแรงตามช่วงเวลาที่ไม่แน่นอน

การเสริมแรงแต่ละวิธีให้ผลต่อการแสดงพฤติกรรมที่ต่างกัน และพบว่าการเสริมแรงตามอัตราส่วนที่ไม่แน่นอนจะให้ผลดีในด้านที่พฤติกรรมที่พึงประสงค์จะเกิดขึ้นในอัตราสูงมาก และเกิดขึ้นต่อไปอีกเป็นเวลานานหลังจากที่ไม่ได้รับการเสริมแรง

ทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์นไดค์ (Thorndike) กล่าวว่า การเรียนรู้คือการที่ผู้เรียนสามารถสร้างความสัมพันธ์เชื่อมโยง (Bond) ระหว่างสิ่งเร้า และการตอบสนอง และได้รับความพึงพอใจจะทำให้เกิดการเรียนรู้ขึ้น การลองผิดลองถูกจะนำไปสู่การเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง การเรียนรู้ก็คือการที่มีการเชื่อมโยง (Connection) ระหว่างสิ่งเร้า (Stimuli) และการตอบสนอง (Responses) การเรียนรู้แบบลองผิดลองถูก มีใจความที่สำคัญว่า เมื่ออินทรีย์กระทบสิ่งเร้า อินทรีย์จะลองใช้วิธีตอบสนองต่อสิ่งเร้าหลายๆ วิธี จนพบกับวิธีที่เหมาะสมและถูกต้องกับเหตุการณ์และสถานการณ์ เมื่อได้รับการตอบสนองที่ถูกต้องก็จะนำไปต่อเนื่องเข้ากับสิ่งเร้านั้นๆ มีผลให้เกิดการเรียนรู้ขึ้น โดยมีหลักเกณฑ์ และลำดับขั้นที่จะนำไปสู่การเรียนรู้แบบนี้ คือ

๑. มีสถานการณ์ที่เป็นปัญหาเป็นสิ่งเร้าให้อินทรีย์แสดงการตอบสนองหรือแสดงพฤติกรรมออกมา
 ๒. อินทรีย์จะแสดงอาการตอบสนองหลายๆ อย่าง เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น
 ๓. ปฏิกริยาตอบสนองที่ไม่ทำให้เกิดความพอใจจะถูกตัดทิ้งไป
 ๔. เมื่อปฏิกริยาตอบสนองที่ไม่ทำให้เกิดความพอใจถูกตัดทิ้งไป จนเหลือปฏิกริยาที่ทำให้เกิดความพอใจ อินทรีย์จะถือเอา ฏิริยาตอบสนอง ที่ถูกต้องและจะแสดงตอบสนองต่อสิ่งเร้า (Interaction) นั้นมากระทบอีก
- นอกจากนี้ ธอร์นไดค์ ได้ตั้งกฎแห่งการเรียนรู้ขึ้นอีก ๓ กฎ คือ

๑. กฎแห่งผล (Law of Effect) กล่าวว่าเมื่อการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับอาการตอบสนองนำความพอใจมาให้การเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับอาการตอบสนองก็จะแน่นแฟ้นขึ้น ถ้าความสัมพันธ์นี้สร้างความรำคาญใจมาให้ความสัมพันธ์นี้ ก็จะคลายความแน่นแฟ้นลง หรืออาจจะกล่าวได้ว่า ถ้าจะให้ผู้เรียนรู้อะไรจะต้องมีรางวัล เมื่อผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่ต้องการออกมา ถ้าจะให้พฤติกรรมบางอย่างหายไปเมื่อผู้เรียนแสดงพฤติกรรมนั้นออกมาจะต้องมีการทำโทษ ธอร์นไดค์พบว่าการทำโทษ มิได้ทำให้การเชื่อมโยงคลายลง

๒. กฎแห่งการฝึก (Law of Exercise) ธอร์นไดค์อธิบายว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองได้สัมพันธ์แน่นแฟ้นขึ้น และความสัมพันธ์นี้จะแน่นแฟ้นยิ่งขึ้นเมื่อมีการฝึกหัดหรือซ้ำบ่อย ๆ และความสัมพันธ์นี้จะคลายอ่อนลงเมื่อไม่ได้ใช้

๓. กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) ธอร์นไดค์ตั้งกฎแห่งความพร้อมนี้เพื่อเสริมกฎแห่งผล และได้อธิบายไว้ในรูปของการเตรียมตัว และการเตรียมพร้อม ในการที่จะตอบสนองกิจกรรมที่ตามมาหลังจากการที่มีการเตรียมตัวพร้อมแล้วถ้ามนุษย์พร้อมที่จะเรียนรู้อะไรบางอย่างได้พร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมบางอย่างที่จำเป็นสำหรับกระบวนการการเรียนรู้

ทฤษฎีการเรียนรู้ของแบนดูรา

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา (Social Cognitive Learning Theory) แบนดูรา Bandura มีความเชื่อว่าการเรียนรู้ของมนุษย์ส่วนมากเป็นการเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการเลียนแบบ เรียกการเรียนรู้จากการสังเกตว่า “การเรียนรู้โดยการสังเกต” หรือ “การเลียนแบบ” และเนื่องจากมนุษย์มีปฏิสัมพันธ์ (Interact) กับสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบๆ ตัวอยู่เสมอ แบนดูราอธิบายว่าการเรียนรู้เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมในสังคม ซึ่งทั้งผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อกันและกัน การเรียนรู้โดยการสังเกตจึงเป็นกระบวนการทางพุทธิปัญญา หรือพุทธิปัญญา (Cognitive Processes) การเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการเลียนแบบ (Observational Learning หรือ Modeling) แบนดูรา (Bandura) มีความเห็นว่าทั้งสิ่งแวดล้อม และตัวผู้เรียนมีความสำคัญเท่า ๆ กัน แบนดูรา กล่าวว่า คนเรามีปฏิสัมพันธ์ (Interact) กับสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบๆ ตัวเราอยู่เสมอการเรียนรู้เกิดจาก ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและสิ่งแวดล้อม ซึ่งทั้งผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อกันและกัน พฤติกรรมของคนเราส่วนมากจะเป็นการเรียนรู้โดยการสังเกต (Observational Learning) หรือการเลียนแบบจากตัวแบบ (Modeling) สำหรับตัวแบบ

ไม่จำเป็นต้องเป็นตัวแทนที่มีชีวิตเท่านั้น แต่อาจจะเป็นตัวสัญลักษณ์ เช่น ตัวแบบที่เห็นในโทรทัศน์ หรือภาพยนตร์หรือ อาจจะเป็นรูปภาพการ์ตูนหนังสือก็ได้ นอกจากนี้ คำบอกเล่าด้วยคำพูดหรือข้อมูลที่เขียนเป็นลายลักษณ์อักษรก็เป็นตัวแบบได้ การเรียนรู้โดยการสังเกตไม่ใช่การลอกแบบจากสิ่งที่สังเกตโดยผู้เรียนไม่คิด คุณสมบัติของผู้เรียนมีความสำคัญ เช่น ผู้เรียนจะต้องมีความสามารถที่จะรับรู้สิ่งเร้า และสามารถสร้างรหัสหรือกำหนดสัญลักษณ์ของสิ่งที่สังเกตเก็บไว้ในความจำระยะยาว และสามารถเรียกใช้ในขณะที่ยังสังเกตต้องการแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบ

ทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม บลูม แบ่งเป็น ๓ ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย โดยแต่ละด้านมีการจำแนกระดับความสามารถจากต่ำสุดไปถึงสูงสุด การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวร โดยเป็นผลจากการฝึกฝนเมื่อได้รับการเสริมแรง มิใช่เป็นผลจากการตอบสนองตามธรรมชาติที่เรียกว่า ปฏิกริยาสะท้อน (Kimble and Garmezy) การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ทำให้พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม อันเป็นผลจากการฝึกฝนและประสบการณ์ แต่มิใช่ผลจากการตอบสนองที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ (Hilgard and Bower) การเรียนรู้เป็นการแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลง อันเป็นผลเนื่องมาจากประสบการณ์ที่แต่ละคนได้ประสบมา (Cronbach) การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่บุคคลได้พยายามปรับพฤติกรรมของตน เพื่อเข้ากับสภาพแวดล้อมตามสถานการณ์ต่างๆ จนสามารถบรรลุถึงเป้าหมายตามที่แต่ละบุคคลได้ตั้งไว้

พุทธิพิสัย (Cognitive Domain) พฤติกรรมด้านสมองเป็นพฤติกรรมเกี่ยวกับสติปัญญา ความรู้ ความคิด ความเฉลียวฉลาด ความสามารถในการคิดเรื่องราวต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นความสามารถทางสติปัญญา พฤติกรรมทางพุทธิพิสัย ๖ ระดับ ได้แก่

๑. ความรู้ความจำ ความสามารถในการเก็บรักษามวลประสบการณ์ต่าง ๆ จากการที่ได้รับรู้ไว้และระลึกสิ่งนั้นได้เมื่อต้องการเปรียบตงเทบบันทึกเสียงหรือวิทัศน์ที่สามารถเก็บเสียงและภาพของเรื่องราวต่างๆ ได้สามารถเปิดฟังหรือ ดูภาพเหล่านั้นได้เมื่อต้องการ

๒. ความเข้าใจ เป็นความสามารถในการจับใจความสำคัญของสื่อ และสามารถแสดงออกมาในรูปของการแปลความ ตีความ คาคะเน ขยายความ หรือ การกระทำอื่น ๆ

๓. การนำความรู้ไปใช้ เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถนำความรู้ ประสบการณ์ไปใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ได้ ซึ่งจะต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจ จึงจะสามารถนำไปใช้ได้

๔. การวิเคราะห์ ผู้เรียนสามารถคิด หรือ แยกแยะเรื่องราวสิ่งต่าง ๆ ออกเป็นส่วนย่อยเป็นองค์ประกอบที่สำคัญได้ และมองเห็นความสัมพันธ์ของส่วนที่เกี่ยวข้องกัน ความสามารถในการวิเคราะห์จะแตกต่างกันไปแล้วแต่ความคิดของแต่ละคน

๕. การสังเคราะห์ ความสามารถในการที่ผสมผสานส่วนย่อย ๆ เข้าเป็นเรื่องราวเดียวกันอย่างมีระบบ เพื่อให้เกิดสิ่งใหม่ที่สมบูรณ์และดีกว่าเดิม อาจเป็นการถ่ายทอดความคิดออกมาให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่าย การกำหนดวางแผนวิธีการดำเนินงานขึ้นใหม่ หรือ อาจจะทำให้เกิดความคิดในอันที่จะสร้างความสัมพันธ์ของสิ่งที่เป็นนามธรรมขึ้นมาในรูปแบบหรือ แนวคิดใหม่

๖. การประเมินค่า เป็นความสามารถในการตัดสิน ตีราคา หรือ สรุปลเกี่ยวกับคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ออกมาในรูปของคุณธรรมอย่างมีกฎเกณฑ์ที่เหมาะสม ซึ่งอาจเป็นไปตามเนื้อหาสาระในเรื่องนั้น ๆ หรืออาจเป็นกฎเกณฑ์ที่สังคมยอมรับก็ได้

จิตพิสัย (Affective Domain) พฤติกรรมด้านจิตใจ ค่านิยม ความรู้สึก ความซาบซึ้ง ทศนคติ ความเชื่อ ความสนใจและคุณธรรม พฤติกรรมด้านนี้อาจไม่เกิดขึ้นทันที ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและสอดคล้องสิ่งที่ดึงดูดอยู่ตลอดเวลา จะทำให้พฤติกรรมของผู้เรียนเปลี่ยนไปในแนวทางที่พึงประสงค์ได้ด้านจิตพิสัย จะประกอบด้วย พฤติกรรมย่อยๆ ๕ ระดับ ได้แก่

๑. การรับรู้ เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นต่อปรากฏการณ์ หรือสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งเป็นไปในลักษณะของการแปลความหมายของสิ่งเร้านั้นว่าคืออะไร แล้วจะแสดงออกมาในรูปของความรู้สึกที่เกิดขึ้น

๒. การตอบสนอง เป็นการกระทำที่แสดงออกมาในรูปของความเต็มใจ ยินยอม และพอใจต่อสิ่งเร้านั้น ซึ่งเป็นการตอบสนองที่เกิดจากการเลือกสรรแล้ว

๓. การเกิดค่านิยม การเลือกปฏิบัติในสิ่งที่เป็นที่ยอมรับกันในสังคม การยอมรับนับถือในคุณค่านั้น ๆ หรือปฏิบัติตามในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จนกลายเป็นความเชื่อ แล้วจึงเกิดทัศนคติที่ดีในสิ่งนั้น

๔. การจัดระบบ การสร้างแนวคิด จัดระบบของค่านิยมที่เกิดขึ้นโดยอาศัยความสัมพันธ์ถ้าเข้ากันได้ก็จะยึดถือต่อไป แต่ถ้าขัดกันอาจไม่ยอมรับอาจจะยอมรับค่านิยมใหม่โดยยกเลิกค่านิยมเก่า

๕. บุคลิกภาพ การนำค่านิยมที่ยึดถือมาแสดงพฤติกรรมที่เป็นนิสัยประจำตัว ให้ประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่ถูกต้อง ดีงาม พฤติกรรมด้านนี้ จะเกี่ยวกับความรู้สึกและจิตใจ ซึ่งจะเริ่มจากการได้รับรู้จากสิ่งแวดล้อม แล้วจึงเกิดปฏิกิริยาโต้ตอบ ขยายกลายเป็นความรู้สึกด้านต่างๆ จนกลายเป็นค่านิยม และยังพัฒนาต่อไปเป็นความคิดอุดมคติซึ่งจะเป็นควบคุมทิศทางพฤติกรรมของคนคนจะรู้ดีรู้ชั่วอย่างไรนั้น ก็เป็นผลของพฤติกรรมด้านนี้

ทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) (พฤติกรรมด้านกล้ามเนื้อประสาท) พฤติกรรมที่บ่งถึงความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างคล่องแคล่วชำนาญ ซึ่งแสดงออกมาได้โดยตรงโดยมีเวลาและคุณภาพของงานเป็นตัวชี้ระดับของทักษะพฤติกรรมด้านทักษะพิสัย ประกอบด้วย พฤติกรรมย่อยๆ ๕ ชั้น ดังนี้

๑. การรับรู้ เป็นการให้ผู้เรียนได้รับรู้หลักการปฏิบัติที่ถูกต้อง หรือ เป็นการเลือกหาตัวแบบที่สนใจ

๒. กระทำตามแบบ หรือเครื่องชี้แนะ เป็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนพยายามฝึกตามแบบที่ตนสนใจและพยายามทำซ้ำ เพื่อที่จะให้เกิดทักษะตามแบบที่ตนสนใจให้ได้ หรือ สามารถปฏิบัติงานได้ตามข้อแนะนำ

๓. การหาความถูกต้อง พฤติกรรมสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องอาศัยเครื่องชี้แนะ เมื่อได้กระทำซ้ำแล้ว ก็พยายามหาความถูกต้องในการปฏิบัติ

๔. การกระทำอย่างต่อเนื่อง หลังจากตัดสินใจเลือกรูปแบบที่เป็นของตนเองจะกระทำตามรูปแบบนั้นอย่างต่อเนื่อง จนปฏิบัติงานที่ย่างยากซับซ้อนได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง คล่องแคล่ว การที่ผู้เรียนเกิดทักษะได้ต้องอาศัยการฝึกฝนและกระทำอย่างสม่ำเสมอ

๕. การกระทำได้อย่างเป็นธรรมชาติ พฤติกรรมที่ได้จากการฝึกอย่างต่อเนื่องจนสามารถปฏิบัติ ได้คล่องแคล่วว่องไวโดยอัตโนมัติ เป็นไปอย่างธรรมชาติซึ่งถือเป็นความสามารถของการปฏิบัติในระดับสูง

เมื่อบุคคลเกิดการเรียนรู้ จะเกิดการเปลี่ยนแปลงดังนี้ (Bloom, ๑๙๕๙)

๑. การเปลี่ยนแปลงทางด้านความรู้ ความเข้าใจ และความคิด (Cognitive Domain) หมายถึง การเรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสาระใหม่ ก็จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ได้มากขึ้น เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสมอง

๒. การเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ทัศนคติ ค่านิยม (Affective Domain) หมายถึง เมื่อบุคคลได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ก็ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกทางด้านจิตใจ ความเชื่อ ความสนใจ

๓. ความเปลี่ยนแปลงทางด้านความชำนาญ (Psychomotor Domain) หมายถึง การที่บุคคลได้เกิดการเรียนรู้ทั้งในด้านความคิด ความเข้าใจ และเกิดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ความสนใจด้วยแล้ว ได้นำเอาสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปฏิบัติ จึงทำให้เกิดความชำนาญมากขึ้น เช่น การใช้มือ เป็นต้น

จากทฤษฎีพัฒนาการและทฤษฎีการเรียนรู้ของนักการศึกษาและนักทฤษฎีจิตวิทยาข้างต้น ที่ให้แนวคิดในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลบางเดือนจึงมีแนวคิดในการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้เป็นไปตามวัย และความพร้อมของเด็ก และเพื่อให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลบางเดือน จึงนำหลักการจัดกิจกรรมตามแนวทางของหลักสูตรดังนี้

๑.๑ จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างสมดุล และต่อเนื่อง

๑.๒ เน้นเด็กเป็นสำคัญสนองความต้องการความสนใจความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

๑.๓ จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญกับกระบวนการการเรียนรู้และการพัฒนาของเด็ก

๑.๔ จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์พร้อมทั้งนำผลการประเมินมาพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง

๑.๕ ให้พ่อแม่ครอบครัวชุมชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

๒. แนวทางการจัดประสบการณ์

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลบางเดือน มีแนวทางในการจัดประสบการณ์ตามแนวทางของนวัตกรรมทางการศึกษาปฐมวัย โดยศึกษานวัตกรรมทางการศึกษาปฐมวัยที่นักการศึกษาและนักทฤษฎี ได้คิดค้นขึ้นและนำมาใช้ในการจัดประสบการณ์ในสถานศึกษาต่างๆ อย่างแพร่หลาย ดังนี้

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงรูปแบบการเรียนรู้การสอนแบบเศรษฐกิจพอเพียง หลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงคือการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวตลอดจนใช้ความรู้ความรอบคอบและคุณธรรมประกอบวางแผนการตัดสินใจและการกระทำรูปแบบการเรียนรู้การสอนเศรษฐกิจพอเพียงของเด็กปฐมวัย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการจัดกิจกรรมที่ผสมผสานหรือบูรณาการในทุกกิจกรรมเป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เด็กได้รับประสบการณ์ตรง คุณครูมีการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกันทำให้เด็ก เด็กได้รับความรู้ได้แสดงความคิดเห็นร่วมกันได้รับรู้และยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นมีความสุขสนุกสนานทำให้เด็กค่อยๆ ซึมซับความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงและกล้าแสดงออกในด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ทำให้เกิดความรู้สึกรักและมีความอนุรักษในการรักษารัฐธรรมนูญมีความภาคภูมิใจรักในบ้านเกิดของตน

กิจกรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นกิจกรรมที่เด็กปฐมวัยสามารถพบได้ในชีวิตประจำวันและคุ้นเคยเป็นอย่างดีประกอบกับการที่ครูได้จัดสภาพแวดล้อมกระตุ้นและชี้แนะเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง เมื่อเด็กปฐมวัยทำกิจกรรมทุกครั้งจึงส่งผลให้เด็กปฐมวัยได้เผชิญกับปัญหาและได้ฝึกประสบการณ์การแก้ปัญหา โดยเด็กมีปฏิสัมพันธ์และการทำงานร่วมกับผู้อื่นผ่านกิจกรรมในชีวิตประจำวัน การเปิดโอกาสให้เด็กปฐมวัยได้ลงมือกระทำและคิดด้วยตัวเด็กเองครูสนับสนุนให้เด็กควบคุมตนเองในการแก้ปัญหาในแต่ละกิจกรรม โดยการทำความเข้าใจ ตามความพอใจจะช่วยให้เด็กปฐมวัยพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ในเรื่องของกฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) ว่าการที่ผู้เรียนได้ฝึกหัดหรือกระทำซ้ำบ่อยๆ ก็ย่อมจะทำให้เกิดความสมบูรณ์ถูกต้อง ให้เด็กได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติหรือทำแบบฝึกหัดบ่อยๆ จนทำได้อย่างคล่องแคล่วและมีแรงจูงใจมีความสนใจเข้าถึงเป้าหมายและคุณค่าของสิ่งที่ทำ ทั้งนี้เพราะเด็กปฐมวัยต้องการได้รับการฝึกฝนให้เกิดทักษะซึ่งกฎนี้เป็นการเน้นความมั่นคงระหว่างการเรียนรู้และการตอบสนองที่ถูกต้องย่อมนำมาซึ่งความสมบูรณ์แห่งการเรียนรู้ เพราะการเรียนรู้ที่ดีที่สุดคือการให้เด็กได้ลงมือแก้ปัญหาด้วยตนเอง

EF (Executive Functions) เป็นกระบวนการทางความคิด (Mental process) ในสมองส่วนหน้าที่เกี่ยวข้องกับการคิดความรู้สึกและการกระทำ เช่น การตั้งใจคิดไตร่ตรองการควบคุมอารมณ์การยืดหยุ่นทางความคิดการตั้งเป้าหมายวางแผนความมุ่งมั่นการจดจำและเรียกใช้ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพการจัดลำดับความสำคัญของเรื่องต่างๆและการทำสิ่งต่างๆอย่างเป็นขั้นเป็นตอนจนบรรลุความสำเร็จซึ่งเป็นทักษะที่มนุษย์เราทุกคนต้องใช้เพื่อให้เกิดความสำเร็จในการเรียนการทำงานรวมทั้งการมีชีวิตครอบครัวทักษะ EF นี้ นักวิชาการระดับโลกยืนยันแล้วว่าสำคัญกว่า IQ EF หรือ Executive Functions จะประกอบด้วยทักษะ ๙ ด้านคือ

- ๑) Working memory ความจำที่นำมาใช้งานความสามารถในการเก็บข้อมูลประมวลและดึงข้อมูลที่เก็บในคลังสมองของเราออกมาใช้ตามสถานการณ์ที่ต้องการ

- ๒) Inhibitory Control การยับยั้งคิดและควบคุมแรงปรารถนาของตนให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมจนสามารถหยุดยั้งพฤติกรรมได้ในกาลเทศะที่สมควร
- ๓) Shift หรือ Cognitive Flexibility การยืดหยุ่นความคิดสามารถปรับเปลี่ยนความคิดให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปยืดหยุ่นพลิกแพลงเป็นเห็นทางออกใหม่ๆ และคิดนอกกรอบ" ได้
- ๔) Focus/Attention การใส่ใจจดจ่อมุ่งความสนใจอยู่กับสิ่งที่ทำอย่างต่อเนื่องในช่วงเวลาหนึ่งๆ โดยไม่วอกแวก
- ๕) Emotional Control การควบคุมอารมณ์ให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมจัดการกับความเครียดความเหงาได้มีอารมณ์มั่นคงและแสดงออกแบบที่ไม่รบกวนผู้อื่น
- ๖) Planning and Organizing การวางแผนและการจัดระบบดำเนินการเริ่มตั้งแต่การตั้งเป้าหมายการเห็นภาพรวมจัดลำดับความสำคัญจัดระบบโครงสร้างจนถึงการแตกเป้าหมายให้เป็นขั้นตอน
- ๗) Self-Monitoring การรู้จักประเมินตนเองรวมถึงการตรวจสอบการทำงานเพื่อหาจุดบกพร่องและรู้ตัวว่ากำลังทำอะไรได้ผลอย่างไร
- ๘) Initiating การริเริ่มและลงมือทำงานตามที่คิดเมื่อคิดแล้วก็ลงมือทำไม่ผัดวันประกันพรุ่ง
- ๙) Goal-Directed Persistence ความพากเพียรมุ่งสู่เป้าหมายเมื่อตั้งใจและลงมือทำแล้วมีความมุ่งมั่นบากบั่นไม่ว่าจะมีอุปสรรคใดๆ ก็พร้อมฝ่าฟันจนถึงความสำเร็จ

นวัตกรรม การศึกษาแบบ BBL การเรียนรู้ที่ถือสมองเป็นพื้นฐาน (Brain-based Learning) เกี่ยวข้องกับเรื่องสำคัญ ๓ ประการคือ

- ๑) การทำงานของสมอง
- ๒) การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก
- ๓) กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยเปิดกว้างให้เด็กเรียนรู้ได้ทุกเรื่องเนื่องจากสมองเรียนรู้ตลอดเวลา ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติหรือลงมือกระทำด้วยตนเอง

ผู้เรียนได้เรียนรู้แบบร่วมมือและผู้เรียนได้เรียนรู้แบบบูรณาการการเรียนรู้ที่ถือสมองเป็นพื้นฐานส่งเสริมให้เด็กไทยได้พัฒนาศักยภาพสมองของเขาอย่างเต็มความสามารถ

การศึกษาแบบ “STEM” เป็นการศึกษาที่ช่วยทำให้เด็กอยากเรียนรู้ด้วยตนเองเปลี่ยนการเรียนแบบท่องจำมาเป็นการเรียนรู้แบบลงมือทำปฏิบัติจริงทดลองสืบค้นและใช้วัสดุอุปกรณ์ทำให้เด็กได้ใช้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ได้รับความสนุกสนานและมีความสนใจในวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีวิศวกรรมและคณิตศาสตร์

การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning : PBL) เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เริ่มต้นจากปัญหาที่เกิดขึ้นโดยสร้างความรู้จากกระบวนการทำงานกลุ่ม เพื่อแก้ปัญหาหรือสถานการณ์เกี่ยวกับชีวิตประจำวันและมีความสำคัญต่อผู้เรียน ตัวปัญหาจะเป็นจุดตั้งต้นของกระบวนการเรียนรู้และเป็นตัวกระตุ้นกระบวนการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาด้วยเหตุผลและการสืบค้น หาข้อมูลเพื่อเข้าใจกลไกของปัญหา รวมทั้งวิธีการแก้ปัญหา การเรียนรู้แบบนี้มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนในด้านทักษะและกระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง ซึ่งผู้เรียนจะได้ฝึกฝนการสร้างองค์ความรู้โดยผ่านกระบวนการคิดด้วยการแก้ปัญหาอย่างมีความหมายต่อผู้เรียน และสิ่งสำคัญในการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานคือ ปัญหา เพราะปัญหาที่ดีจะเป็นสิ่งกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจใฝ่แสวงหาความรู้ในการเลือกศึกษาปัญหาที่มีประสิทธิภาพ ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงพื้นฐานความรู้ความสามารถของผู้เรียน ประสบการณ์ ความสนใจและภูมิหลังของผู้เรียน เพราะคนเรามีแนวโน้มที่จะสนใจเรื่องใกล้ตัวมากกว่าเรื่องไกลตัว สนใจสิ่งที่มีความหมายและมีความสำคัญต่อตนเองและเป็นเรื่องที่ตนเองใส่ใจใคร่รู้ ดังนั้น การกำหนดปัญหาจึงต้องคำนึงถึงตัวผู้เรียนเป็นหลัก นอกจากนั้น ปัญหาที่ดียังต้องคำนึงสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนที่เอื้ออำนวยต่อการแสวงหาความรู้ของผู้เรียนอีกด้วย

ขั้นตอนการจัดประสบการณ์แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

ขั้นที่ ๑ กำหนดปัญหา เป็นขั้นที่ผู้สอนจัดสถานการณ์ต่างๆ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและมองเห็นปัญหา สามารถกำหนดสิ่งที่เป็นปัญหาที่ผู้เรียนอยากรู้อยากเรียนได้และเกิดความสนใจที่ค้นคำตอบ

ขั้นที่ ๒ ทำความเข้าใจกับปัญหา ผู้เรียนทำความเข้าใจปัญหาที่ต้องเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียนจะต้องอธิบายสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาได้

ขั้นที่ ๓ ดำเนินการศึกษาค้นคว้า ผู้เรียนกำหนดสิ่งที่ต้องเรียนดำเนินการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองด้วยวิธีการหลากหลาย

ขั้นที่ ๔ สังเคราะห์ความรู้ สรุปและประเมินค่าของคำตอบ ผู้เรียนแต่ละกลุ่มสรุปผลงานของกลุ่มตนเองและประเมินผลงานว่าข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้ามีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด

ขั้นที่ ๕ สรุปและประเมินค่าของคำตอบ ผู้เรียนแต่ละกลุ่มสรุปผลงานของกลุ่มตนเอง และประเมินผลงานว่าข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้ามีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด โดยพยายามตรวจสอบแนวคิดภายในกลุ่มของตนเองอย่างอิสระ ทุกกลุ่มช่วยกันสรุปองค์ความรู้ในภาพรวมของปัญหาอีกครั้ง

ขั้นที่ ๖ นำเสนอและประเมินผลงาน ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้มาจัดระบบองค์ความรู้และนำเสนอเป็นผลงานในรูปแบบที่หลากหลาย ผู้เรียนทุกกลุ่มรวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาร่วมกันประเมินผลงาน

นวัตกรรมการสอนแบบโครงการ Project Approach การจัดประสบการณ์แบบโครงการเป็นการจัดการเรียนการสอนที่มีลักษณะสำคัญคือ ความคิดพื้นฐานเชื่อว่า การเรียนรู้ของเด็กมาจากการกระทำ เด็กเป็นผู้ที่ต้องพัฒนา มีความคิด มีความมุ่งหมาย ความต้องการที่จะเรียนรู้ทำอะไรอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นของตนเองต้องพึ่งตนเอง การสอนแบบโครงการมุ่งพัฒนาทางร่างกายและจิตใจของเด็กไปพร้อมกัน

ขั้นตอนการจัดประสบการณ์มี ๔ ระยะ คือ

ระยะที่ ๑ เริ่มต้นโครงการ เด็กจะร่วมกันคิดเรื่องที่สนใจ

ระยะที่ ๒ ระยะวางแผนโครงการ เป็นช่วงเวลาที่กำหนดจุดประสงค์ว่าต้องการเรียนรู้อะไร กำหนดขอบเขตเนื้อหา ระยะเวลาและวิธีการศึกษา

ระยะที่ ๓ ดำเนินโครงการตามที่กำหนดไว้ ที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหา จัดเป็นหัวใจของการสอนแบบโครงการ เพราะเด็กจะได้รับข้อมูลใหม่จากประสบการณ์ตรงหรือเป็นแหล่งข้อมูลพื้นฐานเพราะเด็กได้สนทนา พูดคุย กับบุคคล และสืบค้นจากแหล่งเรียนรู้ ขณะเดียวกันเด็กสามารถค้นความรู้จากแหล่งข้อมูลรอง (Secondary Sources) เช่น การดูวีดิทัศน์ การอ่านหนังสือ เป็นต้น

ระยะที่ ๔ สรุปโครงการ ครูและเด็กร่วมวางแผนสรุปโครงการ เป็นขั้นตอนการประเมินโครงการ ทบทวนการปฏิบัติ และวางแผนโครงการใหม่ วิธีการสรุปโครงการอาจจะให้เด็กนำผลงานที่ได้รับมอบหมายมาแสดงต่อครูแล้วอภิปรายประเด็นปัญหา หรือให้เด็กนำเสนอผลงาน ในรูปของการจัดแสดง จัดเป็นนิทรรศการ หรือสาธิตผลงาน

มีกิจกรรมหลักในโครงการ ๔ กิจกรรมคือ กิจกรรมสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในชั้นเรียน กิจกรรมทัศนศึกษา กิจกรรมสืบค้น และกิจกรรมนำเสนอผลงาน กิจกรรมสืบค้นมีหลากหลายได้แก่ การรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์ การปฏิบัติทดลอง การรวบรวมเอกสาร การรายงาน การจัดแสดงผลงานที่ได้จากโครงการ เป็นต้น สำหรับเรื่องที่จะเรียนมาจากความสนใจของเด็กที่ต้องการเรียนอย่างลุ่มลึก เด็กจึงเป็นผู้วางแผนและร่วมคิด ร่วมมือสืบค้นกับผู้อื่น ครูเป็นผู้สนับสนุน สังเกตและอำนวยความสะดวก หากเรื่องนั้นมีความเป็นไปได้ มีแหล่งข้อมูลเพียงพอ พ่อแม่และชุมชนมีความพร้อมที่จะร่วมมือ ส่วนทักษะการเรียนรู้หนังสือจำนวน ให้บูรณาการในหัวเรื่องโครงการ รวมทั้งวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษา ดังนั้น หัวเรื่องหนึ่งที่เด็กสนใจเรียนรู้นั้นต้องมีเวลาอย่างน้อย ๑ สัปดาห์และควรสำรวจที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

จากนวัตกรรมทางการศึกษาปฐมวัยข้างต้นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลบางเดือน ได้นำนวัตกรรมทางการศึกษามาใช้เป็นนวัตกรรมที่นำมาใช้ในการจัดประสบการณ์สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กองค์การบริหารส่วน

ตำบลบางเตื่อน โดยนำนวัตกรรมการศึกษารูปแบบ การใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem based Learning) และ การจัดการเรียนรู้แบบโครงการ Project Approach มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสังคมท้องถิ่น และสภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลบางเตื่อน ซึ่งมีกระบวนการจัดประสบการณ์ดังนี้คือ

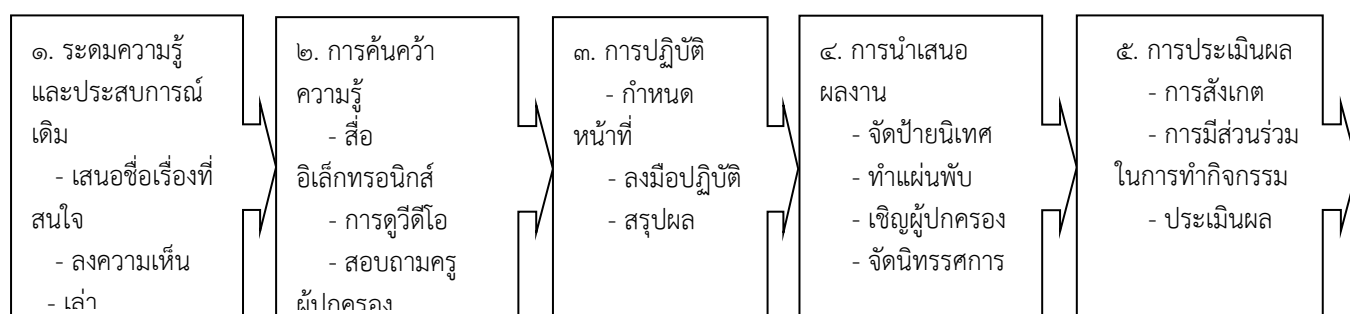
๑. การระดมความรู้และประสบการณ์เดิม เป็นกระบวนการที่มีการระดมความรู้ระหว่างเด็กและครูผู้จัดประสบการณ์ เกี่ยวกับเรื่องที่เด็กสนใจ และลงความคิดเห็นในสิ่งที่เด็กต้องการเรียนรู้และ กำหนดหัวข้อการเรียนรู้

๒. การค้นคว้าหาความรู้ เป็นกระบวนการที่เด็กศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในสิ่งที่ต้องการค้นคว้า โดยสามารถศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นหรือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์

๓. การปฏิบัติ เป็นกระบวนการกำหนดหน้าที่ของสมาชิกในการจัดเตรียมสิ่งต่าง ๆ และหน้าที่ในกระบวนการเรียนรู้ต่างๆ และลงมือปฏิบัติกิจกรรม และสรุปผลการจัดกิจกรรม

๔. การนำเสนอผลงาน เป็นกระบวนการจัดทำสื่อเพื่อนำเสนอผลงานที่ได้จากการปฏิบัติหรือกิจกรรมการค้นคว้าหาความรู้ และจัดนิทรรศการเสนอผลงานของเด็ก

๕. การประเมินผล เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้ปกครองหรือผู้เข้าชมการนำเสนอผลงาน และผู้สอนประเมินผลการการเรียนรู้ของผู้เรียน

กรอบแนวคิดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลบางเตื่อน

นอกจากนวัตกรรมการจัดการศึกษาที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลบางเตื่อนนำมาจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยแล้วยังยึดแนวการจัดประสบการณ์ของหลักสูตรแกนกลางของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ผสมผสานกับนวัตกรรมการข้างต้นอีกด้วยอีกด้วยซึ่งมีแนวทางในการจัดประสบการณ์ดังนี้

๒.๑ จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและการทำงานของสมองที่เหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการเพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

๒.๒ จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของเด็กได้ลงมือกระทำเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหวสำรวจเล่นสังเกตสืบค้นทดลองและคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง

๒.๓ จัดประสบการณ์แบบบูรณาการโดยบูรณาการการทั้งกิจกรรมทักษะและสาระการเรียนรู้ โดยจัดประสบการณ์ผ่านกิจกรรมหลัก ๖ กิจกรรม

๒.๔ จัดประสบการณ์ให้เด็กได้คิดริเริ่มวางแผนตัดสินใจลงมือกระทำและนำเสนอความคิดโดยผู้สอนหรือผู้จัดประสบการณ์เป็นผู้สนับสนุนอำนวยความสะดวกและเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

- การจัดการเรียนการสอนแบบโครงการ

๒.๕ จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นกับผู้ใหญ่ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุขและการทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่างๆ กัน

๒.๖ จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก สอดคล้องกับบริบทสังคมและวัฒนธรรมที่แวดล้อมเด็ก

- การจัดทัศนศึกษาตามแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

๒.๗ จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวันตามแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมและการมีวินัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

๒.๘ จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยมิได้คาดการณ์ไว้

๒.๙ การทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคลนำมาไตร่ตรองใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

๒.๑๐ จัดประสบการณ์โดยให้พ่อแม่ครอบครัวและชุมชนมีส่วนร่วมทั้งการวางแผนการสนับสนุนสื่อแหล่งเรียนรู้การเข้าร่วมกิจกรรมและการประเมินพัฒนาการ

๓. การจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ ๓ – ๖ ปีบริบูรณ์ สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบ เป็นการช่วยให้ครูผู้สอนหรือผู้จัดประสบการณ์ทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใด และอย่างไร ทั้งนี้ การจัดกิจกรรมประจำวันสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงานและสภาพชุมชน ที่สำคัญครูผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

๓.๑. หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

๑.๑.๑. กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวันแต่

ยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก เช่น

วัย ๓-๔ ปี มีความสนใจช่วงสั้นประมาณ ๘-๑๒ นาที

วัย ๔ – ๕ ปี มีความสนใจอยู่ได้ประมาณ ๑๒-๑๕ นาที

วัย ๕-๖ ปี มีความสนใจอยู่ได้ประมาณ ๑๕- ๒๐ นาที

๑.๑.๒. กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า ๒๐ นาที

๑.๑.๓. กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เพื่อช่วยให้เด็กรู้จักเลือกตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา คิดสร้างสรรค์ เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลาประมาณ ๔๐-๖๐ นาที

๑.๑.๔. กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่ และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่ม และครูผู้สอนหรือผู้จัดประสบการณ์เป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลังจัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้ กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

๓.๒ ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน

การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวันสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงานและสภาพชุมชน ที่สำคัญครูผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน ดังต่อไปนี้

๓.๒.๑ การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เป็นการพัฒนาความแข็งแรง การทรงตัว ความยืดหยุ่น ความคล่องแคล่วในการใช้วัยวะต่างๆ และจังหวะการเคลื่อนไหวในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นอิสระ กลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม ปีนป่ายเล่นอิสระ เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี

๓.๒.๒ การพัฒนาการกล้ามเนื้อมือเล็ก เป็นการพัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก กล้ามเนื้อมือ-นิ้วมือ การประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาทตามือได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นเครื่องสัมผัส เล่นเกมการศึกษา ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับช้อนส้อม และใช้อุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว ฯลฯ

๓.๒.๓ การพัฒนาการอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เป็นการปลูกฝังให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัย รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือโดยจัดกิจกรรมต่างๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองตามความต้องการได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่อง

๓.๒.๔ การพัฒนาสังคมนิสัย เป็นการพัฒนาให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รับผิดชอบ รับผิดชอบของตนเองและผู้อื่น โดยรวมทั้งระมัดระวังอันตรายจากคนแปลกหน้า ให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎหมายกติกาข้อตกลงของร่วมนวม เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ

๓.๒.๕ การพัฒนาการคิด เป็นการพัฒนาให้เด็กมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ และคิดเชิงเหตุผลทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนา อภิปรายและเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ศึกษาสถานประกอบการที่เล่นเกมการศึกษา ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ฝึกออกแบบและสร้างชิ้นงาน และทำกิจกรรมทั้งเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่และรายบุคคล

๓.๒.๖ การพัฒนาภาษา เป็นการพัฒนาให้เด็กใช้ภาษาสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ที่เด็กมีประสบการณ์โดยสามารถตั้งคำถามในสิ่งที่สงสัยใคร่รู้ จัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กได้กล้าแสดงออกในการฟัง พูด อ่าน เขียน มีนิสัยรักการอ่าน และบุคคลแวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

๓.๒.๗ การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เป็นการส่งเสริมให้เด็กมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่างๆ โดยจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ดนตรี การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ประดิษฐ์สิ่งต่างๆ อย่างอิสระ เล่นบทบาทสมมติ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นบล็อก และเล่นก่อสร้าง

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลบางเคียนจัดประสบการณ์ให้เด็กโดยบูรณาการผ่านการเล่น เป็นการบูรณาการทั้งด้านเนื้อหาสาระ และทักษะกระบวนการ ผ่านการจัดกิจกรรม ๖ กิจกรรม เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เรียนรู้จากการลงมือกระทำ และเกิดการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ดังนั้นจึงมีความจำเป็น ที่จะต้องจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้เด็กเพื่อกระตุ้นให้เกิดพัฒนาการอย่างเต็มศักยภาพของเด็กแต่ละคน จึงควรยึดหลักการ ดังนี้

๑. คำนึงถึงตัวเด็กเป็นสำคัญ เด็กแต่ละคนมีความสนใจแตกต่างกันจึงควรมีกิจกรรมที่หลากหลายประเภทที่ เหมาะสมกับวัยตรงกับความสนใจและความต้องการของเด็ก เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสเลือกตามความสนใจ และความสามารถ

๒. มีทั้งกิจกรรมที่ให้เด็กทำเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ควรเปิดโอกาสให้เด็กริเริ่มกิจกรรม ด้วยตนเองตามความเหมาะสม

๓. มีทั้งกิจกรรมสงบและกิจกรรมที่ต้องเคลื่อนไหว

๔. ระยะเวลาจัดกิจกรรมควรเหมาะสมกับวัย ยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก

๕. เน้นให้มีสื่อของจริง ให้เด็กได้มีโอกาสสังเกต สำรวจ ค้นคว้า ทดลอง แก้ปัญหาด้วยตนเองมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นๆ และผู้ใหญ่

การจัดกิจกรรมหลัก ๖ กิจกรรม เพื่อพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา มีดังต่อไปนี้

๑. กิจกรรมเล่นตามมุม
๒. กิจกรรมสร้างสรรค์
๓. กิจกรรมเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์
๔. กิจกรรมค้นคว้าหาประสบการณ์
๕. กิจกรรมกลางแจ้ง
๖. เกมการศึกษา

ตารางกิจกรรมประจำวันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลตำบลบางเดือน

เวลา	กิจกรรม	หมายเหตุ
๐๘.๐๐ – ๐๘.๓๐ น.	รับเด็ก/คัดกรองเด็กป่วย	
๐๘.๓๐ – ๐๘.๔๕ น.	กิจกรรมหน้าเสาธง	
๐๘.๔๕ – ๐๙.๐๐ น.	ตรวจสุขภาพ	
๐๙.๐๐ – ๐๙.๒๐ น.	กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ	
๐๙.๒๐ – ๑๐.๐๐ น.	กิจกรรมค้นคว้าหาประสบการณ์	
๑๐.๐๐ – ๑๐.๑๐ น.	อาหารว่าง	
๑๐.๑๐ – ๑๐.๔๕ น.	กิจกรรมสร้างสรรค์และเล่นตามมุม	
๑๐.๔๕ – ๑๐.๓๐ น.	กิจกรรมกลางแจ้ง	
๑๑.๓๐ – ๑๒.๐๐ น.	รับประทานอาหารกลางวันและแปรงฟัน	
๑๒.๐๐ – ๑๔.๐๐ น.	นอนพักผ่อน	
๑๔.๐๐ – ๑๔.๒๐ น.	เก็บที่นอน/ล้างหน้า	
๑๔.๒๐ – ๑๔.๓๐ น.	ดื่มนม	
๑๔.๓๐ – ๑๔.๕๐ น.	เกมการศึกษา	
๑๔.๕๐ – ๑๕.๐๐ น.	เตรียมตัวกลับบ้าน	

หมายเหตุ สามารถยืดหยุ่นเวลาตามความเหมาะสมของกิจกรรมในแต่ละวัน

โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลบางเดือน ได้จัดกิจกรรมประสบการณ์ ดังต่อไปนี้

๑. กิจกรรมเสรีหรือการเล่นตามมุม

ความหมายและขอบเขต

๑. การเล่นตามมุม เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเล่นอิสระตามมุมเล่น หรือมุมประสบการณ์ หรือศูนย์การเรียนรู้ที่จัดไว้ในห้องเรียน เช่น มุมบล็อก มุมหนังสือ มุมวิทยาศาสตร์ หรือมุมธรรมชาติศึกษา มุมบ้าน มุมร้านค้า เป็นต้น มุมต่างๆ เหล่านี้เด็กมีโอกาสเลือกเล่นได้อย่างเสรีตามความสนใจ และความต้องการของเด็ก ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม อนึ่ง กิจกรรมเสรีนอกเหนือจากให้เด็กเล่นตามมุมแล้ว อาจให้เด็กเลือกทำกิจกรรมที่ผู้สอนจัดเสริมขึ้น เช่น เกมการศึกษา เครื่องเล่นสัมผัส กิจกรรมสร้างสรรค์ประเภทต่างๆ

แนวการจัดกิจกรรม

๑. แนะนำมุมเล่นใหม่ให้เด็กรู้จัก และเสนอแนะวิธีใช้/เล่นเครื่องเล่นบางชนิด เช่น แวนชยาย เครื่องขัง เครื่องเล่นสัมผัสบางชนิด ฯลฯ

๒. เด็กและครูร่วมกันสร้างข้อตกลงในการเล่น เช่น

- * ไม่นำของเล่นแต่ละมุมมาเล่นปนกัน
- * เก็บของเล่นเข้าที่ทุกครั้ง เมื่อจะเปลี่ยนไปเล่นของเล่นชนิดอื่น
- * ตกลงสัญญาณก่อนหมดเวลาเล่น เพื่อเตรียมเก็บของเข้าที่ เช่น การบอกเตือนด้วยวาจา

การใช้เพลง ฯลฯ

๓. เปิดโอกาสให้เด็กคิด วางแผนตัดสินใจเลือกเล่นอย่างอิสระในมุมเล่น หรือเลือกทำกิจกรรมที่จัดขึ้นตามความสนใจของเด็กแต่ละคน ขณะเล่น/ทำงาน ครูอาจชี้แนะและมีส่วนร่วมในการเล่นกับเด็กได้ หากพบว่าเด็กต้องการความช่วยเหลือและคอยสังเกตพฤติกรรมการเล่นของเด็กพร้อมทั้งจดบันทึกพฤติกรรมที่น่าสนใจ เพื่อดูว่าเด็กมีพัฒนาการแต่ละด้านเป็นอย่างไร

๔. เตือนให้เด็กทราบล่วงหน้าก่อนหมดเวลาเล่น ประมาณ ๕ - ๑๐ นาที

๕. ให้เด็กเก็บของเล่นเข้าที่ให้เรียบร้อยทุกครั้งเมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรม

การจัดกิจกรรมเล่นตามมุม อาจจัดได้หลายลักษณะ เช่น

๑. กิจกรรมเสรี โดยเปิดโอกาสให้เด็กทำกิจกรรมสร้างสรรค์ และเล่นตามมุม เล่นในช่วงเวลาเดียวกันอย่างอิสระ

๒. จัดกิจกรรมเสรี โดยเน้นให้เด็กเลือกทำกิจกรรมสร้างสรรค์อย่างน้อย ๑ - ๒ อย่างหรือตามข้อตกลงในแต่ละวัน

๓. จัดกิจกรรมเสรี โดยการจัดมุมศิลปะหรือศูนย์กิจกรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของมุมเล่นหรือศูนย์การเรียนรู้ ฯลฯ

๒. กิจกรรมสร้างสรรค์

กิจกรรมสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่ช่วยเด็กให้แสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ โดยใช้ศิลปะ เช่น การเขียนภาพ การปั้น การฉีกปะ การตัดปะ การพิมพ์ภาพ การร้อย การประดิษฐ์ หรือวิธีการอื่นที่เด็กได้คิดสร้างสรรค์และเหมาะสมกับพัฒนาการ เช่น การเล่นพลาสติกสร้างสรรค์ การสร้างรูปจากกระดานปักหมุด ฯลฯ

แนวการจัดกิจกรรม

๑. การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ ควรจัดให้เด็กทำทุกวัน โดยอาจจัดวันละ ๓ - ๕ กิจกรรมให้เด็กเลือกทำอย่างน้อย ๑ - ๒ กิจกรรม ตามความสนใจ ดังตัวอย่างการดำเนินการดังนี้

รูปภาพการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์

กิจกรรมที่ ๑ ปั้นดินน้ำมัน / ดินเหนียว / แป้งโดว์

กิจกรรมที่ ๒ วาดภาพระบายสีด้วยสีเทียน

กิจกรรมที่ ๓ วาดภาพด้วยสีน้ำ

กิจกรรมที่ ๔ ฉีกปะกระดาษ

กิจกรรมที่ ๕ ประดิษฐ์เศษวัสดุ

๒. สร้างบรรยากาศในการทำกิจกรรมให้มีความสดชื่น แจ่มใส และมีอิสระให้เด็กเลือกทำกิจกรรมอย่างมีระเบียบ โดยใช้เทคนิคต่างๆ เช่น

*การใช้คำถาม /สนทนา เช่น “อาหารมือเขานี้ ใครรับประทานบ้าง” เมื่อเด็กยกมือตอบ ครูอนุญาตให้เด็กเหล่านั้นเลือกทำกิจกรรมสร้างสรรค์ที่จัดเตรียมไว้ หรือเลือกเล่นอิสระในมุมเล่นต่าง ๆ ครูจะเปลี่ยนคำถามเป็นอาหารชนิดอื่นๆ ต่อไปจนเด็กได้เข้าทำกิจกรรมครบทุกคน

๓. ให้เด็กเลือกทำกิจกรรมอย่างอิสระตามความสนใจของตนเองอย่างน้อย ๑ – ๒ กิจกรรม

๔. การเปลี่ยน/หมุนเวียนการทำกิจกรรม ครูต้องกำหนดข้อตกลงกับเด็กว่าในกรณีที่โต๊ะ/กลุ่มใดมีเด็กครบ หรือเต็มตามจำนวนที่กำหนดหรือจัดไว้ แต่เด็กสนใจที่จะทำกิจกรรมนั้นบ้าง เด็กจะต้องคอยจนกว่าที่จะมีที่ว่าง หรือให้เลือกเล่นในมุมเล่นก่อน เมื่อมีที่ว่างจึงจะสามารถเข้าทำกิจกรรมสร้างสรรค์ที่ตนสนใจได้

๕. กิจกรรมใดเป็นกิจกรรมใหม่สำหรับเด็ก ครูควรแนะนำอุปกรณ์และวิธีใช้ เช่น การละเลงสีด้วยนิ้วมือ ซึ่งจะต้องใช้น้ำทาโต๊ะแล้วทาบกระดาษลงไป(เพื่อกันไม่ให้กระดาษเลื่อนไปมา) ตักแบ่งที่ผสมสีลงบนกระดาษ ใช้ส่วนต่าง ๆ ของมือ ฝ่ามือ สันมือ ฯลฯ วางแปรงเป็นรูปต่างๆ และควรแนะนำให้เด็กสวมพลาสติกกันเปื้อนเพื่อไม่ให้สกปรกเสื้อผ้า

๖. ขณะเด็กทำกิจกรรมครูต้องคอยดูแล ชี้แนะหรือให้คำปรึกษาเมื่อเด็กต้องการ ครูไม่ควรบอกหรือสั่งให้เด็กทำตามความคิดเห็นของครู หรือให้ทำกิจกรรมเหมือนกันหมดทั้งห้อง และต้องคอยให้กำลังใจแก่เด็ก อย่าติเตียนจนเด็กหมดกำลังใจ

๗. ควรกระตุ้นให้เด็กรู้จักคิดแก้ปัญหา เช่นพบว่าเด็กวาดภาพรถยนต์ไม่มีล้อ แทนที่ครูจะบอกให้เด็กเติมล้อรถ ครูอาจใช้คำถามว่า “รถคันนี้จะแล่นได้อย่างไร” การถามเช่นนี้จะช่วยให้เด็กคิดและพบคำตอบด้วยตนเอง

๘. เมื่อทำงานเสร็จหรือหมดเวลา ต้องให้เด็กเก็บวัสดุ เครื่องมือ เครื่องใช้เข้าที่ และดูแลทำความสะอาดห้องเรียนให้เรียบร้อยทุกครั้ง

๙. เมื่อเด็กทำงานเสร็จ อาจให้เด็กเล่า / อธิบายผลงานของตน ทั้งนี้เพื่อพัฒนาภาษาและทักษะการคิดของเด็ก ถ้าเป็นภาพวาด ครูควรบันทึกเรื่องที่เด็กเล่น และวันที่ที่ทำได้ด้วย เพื่อทราบความก้าวหน้าและระดับพัฒนาการของเด็ก การเขียนเรื่องที่เด็กเล่าควรเขียนด้วยตัวบรรจงขนาดตัวหนังสือใหญ่พอที่เด็กมีโอกาสคุ้นเคยกับตัวหนังสือ

๓. กิจกรรมการเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์

ตัวอย่างกิจกรรมเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์

การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ สามารถฝึกได้โดยใช้กิจกรรมดังต่อไปนี้

๑. ให้เด็กแสดงท่าเลียนแบบ หรือเล่นสมมุติง่าย ๆ
๒. ให้แสดงความรู้สึกด้วยท่าทางและสีหน้า เช่น โกรธ ดีใจ เสียใจ ตกใจ รัก หรือทำท่าสัมผัสของที่ร้อน เย็น หนัก เบา ฯลฯ
๓. ให้เคลื่อนไหวอย่างอิสระในลักษณะต่าง ๆ กัน เมื่อได้ยินสัญญาณหยุด ให้ทำท่าทางต่าง ๆ ตามที่กำหนด
๔. ฝึกหัดให้เล่นตามจินตนาการด้วยการเล่าเรื่องให้ฟัง แล้วให้เด็กจินตนาการการเคลื่อนไหวไปตามเนื้อเรื่องนั้น
๕. ใช้วัสดุหรืออุปกรณ์บางชนิดประกอบการเคลื่อนไหว เช่น เชือก แถบผ้า ผ้าเช็ดหน้า ผ้าพันคอ ริปปิ้น กระดาษหนังสือพิมพ์ แก้ว ฯลฯ

ทิศทางการเคลื่อนไหว

๑. เคลื่อนไหวไปข้างหน้าและข้างหลัง
๒. เคลื่อนไหวไปข้างซ้ายและข้างขวา
๓. เคลื่อนตัวขึ้นและลง
๔. เคลื่อนไหวรอบทิศ

รูปแบบการเคลื่อนไหว

๑. การเคลื่อนไหวพื้นฐาน ได้แก่ การเคลื่อนไหวตามธรรมชาติของเด็กมี ๒ ประเภท
 - ๑.๑ การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ได้แก่ ตบมือ ผงกศีรษะ ชื่นเข้า เคาะเท้า เคลื่อนไหวมือและแขน มือและนิ้วมือ เท้าและปลายเท้า
 - ๑.๒ การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ได้แก่ คลาน คืบ เดิน วิ่ง กระโดด คืบม้า ก้าว กระโดด
๒. การเลียนแบบมี ๔ ประเภท
 - ๒.๑ เลียนแบบท่าทางสัตว์
 - ๒.๒ เลียนแบบท่าทางคน
 - ๒.๓ เลียนแบบเครื่องยนต์กลไกและเครื่องเล่น
 - ๒.๔ เลียนแบบปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ
๓. การเคลื่อนไหวตามบทเพลง ได้แก่ การเคลื่อนไหวหรือทำท่าทางประกอบเพลง เช่น เพลงไก่ เพลงข้ามถนน ฯลฯ
๔. การทำท่าทางกายบริหารประกอบเพลง ได้แก่ การทำท่าทางกายบริหารตามจังหวะและทำนองเพลงหรือคำคล้องจอง
๕. การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ ได้แก่ การเคลื่อนไหวที่让孩子สร้างสรรค์ท่าทางขึ้นเอง อาจขึ้นด้วยการป้อนคำถาม เคลื่อนไหวโดยใช้อุปกรณ์ประกอบ เช่น ห่วงหอย แถบผ้า ริปปิ้น ถุงทราย ฯลฯ

๖. การเล่นหรือการแสดงท่าทางตามคำบรรยายเรื่องราว ได้แก่ การเคลื่อนไหวหรือแสดงท่าทางตามจินตนาการจากเรื่องราวหรือคำบรรยายที่ผู้สอนเล่า

๗. การปฏิบัติตามคำสั่งและข้อตกลง ได้แก่ การเคลื่อนไหวหรือท่าทางตามสัญญาณหรือคำสั่งที่ได้ตกลงไว้ก่อนเริ่มกิจกรรม

๘. การฝึกท่าทางเป็นผู้นำ ผู้ตาม ได้แก่ การเคลื่อนไหวหรือท่าทางจากความคิดสร้างสรรค์ของเด็กเอง แล้วให้เพื่อนปฏิบัติตามกิจกรรม

ตัวอย่าง รูปภาพการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหว

ประกอบท่าทางตามเพลงและคำบรรยาย

การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ แบบใช้อุปกรณ์

การฝึกท่าท่า แบบผู้นำผู้ตาม

๔. กิจกรรมค้นคว้าหาประสบการณ์

กิจกรรมค้นคว้าหาประสบการณ์ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ และจัดประสบการณ์ให้เป็นไปตามนวัตกรรม ฝึกการทำงานและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ทั้งกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่จัดมุ่งฝึกให้เด็กได้มีโอกาสฟัง พูด สังเกต คิดแก้ปัญหาใช้เหตุผลและฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน โดยจัดกิจกรรมด้วยวิธีต่างๆ เช่น สนทนา อภิปราย สาธิต ทดลอง เล่านิทาน เล่นบทบาทสมมติ ร้องเพลง ศึกษาออกสถานที่ เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ ฯลฯ

แนวการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมค้นคว้าหาประสบการณ์ สามารถจัดได้หลากหลายวิธี เช่น

๑. การสนทนา การตั้งคำถาม การวิเคราะห์สิ่งที่ต้องการเรียนรู้ การค้นหาคำตอบ การดำเนินงานตามแผนงานกิจกรรม อภิปราย เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาในการพูด รู้จักแสดงความคิดเห็น และยอมรับฟัง

ความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งสื่อที่ใช้อาจเป็นของจริง ของจำลองรูปภาพ สถานการณ์จำลอง ฯลฯ

๒. การเล่านิทาน เป็นการเล่าเรื่องต่างๆ ส่วนมากจะเป็นเรื่องที่เน้นการปลูกฝังให้เกิดคุณธรรม จริยธรรม วิธีนี้จะช่วยให้เด็กเข้าใจได้ดีขึ้น ในการเล่านิทานสื่อที่ใช้ อาจเป็นรูปภาพ หนังสือนิทาน หุ่น การแสดงท่าทางประกอบการเล่าเรื่อง

๓. การสาธิต เป็นการจัดกิจกรรมที่ต้องการให้เด็กได้สังเกต และเรียนรู้ตามขั้นตอนของกิจกรรมนั้น ๆ ในบางครั้งผู้สอนอาจให้เด็กอาสาสมัครเป็นผู้สาธิตร่วมกับผู้สอน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริง เช่น การเพาะเมล็ด การเป่าลูกโป่ง การเล่นเกมการศึกษา ฯลฯ

๔. การทดลอง / ปฏิบัติการ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เพราะได้ทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง ได้สังเกตการณ์เปลี่ยนแปลง ฝึกการสังเกต การคิดแก้ปัญหา และส่งเสริมให้เด็กมีความอยากรู้อยากเห็นและค้นพบด้วยตนเอง เช่น การประกอบอาหาร การทดลองวิทยาศาสตร์ง่าย ๆ การเลี้ยงหนอนผีเสื้อ การปลูกพืช ฯลฯ

๕. การศึกษานอกสถานที่ เป็นการจัดกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงอีกรูปแบบหนึ่ง ด้วยการพาเด็กไปทัศนศึกษาสื่อต่างๆ รอบสถานศึกษา หรือสถานที่นอกสถานศึกษา เพื่อเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์แก่เด็ก

๖. การเล่นบทบาทสมมุติ เป็นการให้เด็กเล่นสมมุติเองเป็นตัวละครต่าง ๆ ตามเนื้อเรื่องในนิทานหรือเรื่องราวต่าง ๆ อาจใช้สื่อประกอบการเล่นสมมุติเพื่อสร้างความสนใจและก่อให้เกิดความสนุกสนาน เช่น หุ่นสมมติตัวละครที่คาดศีรษะรูปคนและสัตว์รูปแบบต่าง ๆ เครื่องแต่งกายและอุปกรณ์ของจริงชนิดต่าง ๆ

๗. การร้องเพลง เล่นเกม ท่องคำคล้องจอง เป็นการจัดให้เด็กได้แสดงออกเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน และเรียนรู้เกี่ยวกับภาษาและจังหวะ เกมที่นำมาเล่นไม่ควรเน้นการแข่งขัน

๕. กิจกรรมกลางแจ้ง

กิจกรรมกลางแจ้งเป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้มีโอกาสออกไปนอกห้องเรียนเพื่อออกกำลังกายและแสดงออกอย่างอิสระ โดยยึดความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลัก กิจกรรมกลางแจ้ง ที่ผู้สอนควรจัดให้เด็กได้เล่น เช่น

๕.๑ การเล่นเครื่องเล่นสนาม

เครื่องเล่นสนาม หมายถึง เครื่องเล่นที่เด็กอาจปีนป่าย หมุน โยก ซึ่งทำออกมาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น

๕.๑.๑ เครื่องเล่นสำหรับปีนป่าย หรือตาข่ายสำหรับปีนเล่น

๕.๑.๒ เครื่องเล่นสำหรับโยกหรือไกว เช่น ม้าไม้ ชิงช้า ม้านั่งโยก ไม้กระดก

๕.๑.๓ เครื่องเล่นสำหรับหมุน เช่น พวงมาลัยรถสำหรับหมุนเล่น

๕.๑.๔ ราวโหนดขนาดเล็กสำหรับเด็ก

๕.๑.๕ ต้นไม้สำหรับเดินทรงตัว หรือไม้กระดาดแผ่น

๕.๒ การเล่นทราย

ทรายเป็นสิ่งที่เด็ก ๆ ชอบเล่น ทั้งทรายแห้ง ทรายเปียก นำมาก่อเป็นรูปต่าง ๆ ได้ และสามารถนำวัสดุอื่นมาประกอบการเล่นตกแต่งได้ เช่น กิ่งไม้ ดอกไม้ เปลือกหอย ฟิมพ์ขนม ที่ตักทราย ฯลฯ

ปกติบ่อทรายจะอยู่กลางแจ้ง โดยอาจจัดให้อยู่ใต้ร่มเงาของต้นไม้หรือสร้างหลังคาทำขอบกัน เพื่อมิให้ทรายกระจัดกระจาย บางโอกาสอาจพรมน้ำให้ชื้นเพื่อเด็กจะได้ก่อเล่น นอกจากนี้ ควรมีการปิดกั้นมิให้สัตว์เลื้อยลงไปทำความสกปรกในบ่อทรายได้

๕.๓ การเล่นน้ำ

เด็กทั่วไปชอบเล่นน้ำมาก การเล่นน้ำนอกจากสร้างความพอใจและคลายความเครียดให้เด็กแล้วยังทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้อีกด้วย เช่น เรียนรู้ทักษะการสังเกต จำแนก เปรียบเทียบปริมาตร ฯลฯ

๕.๔ การเล่นสมมุติในบ้านธรรมดาหรือบ้านจำลอง

เป็นบ้านจำลองสำหรับให้เด็กเล่น จำลองแบบจากบ้านจริง ๆ อาจทำด้วยเศษวัสดุประเภทผ้าใบ กระสอบ ป่านของจริงที่ไม่ใช้แล้ว เช่น หม้อ เตา ชาม อ่าง เตาเรือด เครื่องครัว ตุ๊กตาสมมุติ เป็นบุคคลในครอบครัว เสื้อผ้าผู้ใหญ่ที่ไม่ใช้แล้วสำหรับผลัดเปลี่ยน มีการตกแต่งบริเวณใกล้เคียงให้เหมือนบ้านจริง ๆ บางครั้งอาจจัดเป็นบ้านขายของ สถานที่ทำการต่าง ๆ เพื่อให้เด็กเล่นสมมุติตามจินตนาการของเด็กเอง

๕.๕ การเล่นในมุมช่างไม้

เด็กต้องการการออกกำลังกายในการเคาะ ตอก กิจกรรมการเล่นในมุมช่างไม้ จะช่วยในการพัฒนากล้ามเนื้อให้แข็งแรง ช่วยฝึกการใช้มือและการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตานอกจากนี้ยังฝึกให้รักงานและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์อีกด้วย

๕.๖ การเล่นกับอุปกรณ์กีฬา

เป็นการนำอุปกรณ์กีฬามาให้เด็กเล่นอย่างอิสระ หรือใช้ประกอบเกมการเล่นที่ให้อิสระแก่เด็กให้มากที่สุด ไม่ควรเน้นการแข่งขัน เพื่อมุ่งหวังการแพ้ ชนะ อุปกรณ์กีฬาที่นิยมนำมาให้เด็กเล่น เช่น ลูกบอล ห่วงยาง ลูกทราย ฯลฯ

๕.๗ การเล่นเกมการละเล่น

กิจกรรมการเล่นเกมที่จัดให้เด็กเล่น เช่น เกมการละเล่นของเด็กไทย เกมการละเล่นของท้องถิ่น เช่น มอญซ่อนผ้า รีรีข้าวสาร แม่งูโพงพาง ฯลฯ การละเล่นเหล่านี้ต้องใช้บริเวณที่กว้าง การเล่นอาจเล่นเป็นกลุ่มเล็ก / กลุ่มใหญ่ก็ได้ ก่อนเล่นครูอธิบายกติกาและสาธิตให้เด็กเข้าใจ ไม่ควรนำเกมการละเล่นที่มีกติกายุ่งยากและเน้นการแข่งขันแพ้ ชนะมาจัดกิจกรรมให้กับเด็กวัยนี้ เพราะเด็กจะเกิดความเครียดและสร้างความรู้สึกลบที่ไม่ดีต่อตนเอง

แนวการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมกลางแจ้ง ครูควรดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

๑. เด็กและครูร่วมสร้างข้อตกลง / กติกาในการเล่นทุกครั้งพาเด็กไปเล่นกิจกรรมกลางแจ้ง
๒. จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเล่นกลางแจ้งให้พร้อม เช่น อุปกรณ์เล่นน้ำ เล่นทราย ลูกบอล ฯลฯ
๓. สาธิตการเล่นเครื่องเล่นสนามบางชนิด เช่น ไม้ลื่นต้องขึ้นบันได ชิงช้าต้องนั่งแกว่งไปมา ฯลฯ
๔. ให้เด็กเลือกเล่นอิสระตามความสนใจและให้เวลาเล่นนานพอควร
๕. ขณะเล่นครูต้องคอยดูแลความปลอดภัย และสังเกตพฤติกรรมการเล่นการอยู่ร่วมกันกับเพื่อนของเด็กอย่างใกล้ชิด หากพบว่าการเล่นนั้นอาจก่อให้เกิดอันตรายครูต้องชี้แนะทันที

๖. เมื่อหมดเวลาให้เด็กดูแลเก็บของใช้หรือของเล่นให้เรียบร้อย เช่น อุปกรณ์เล่นน้ำ เล่นทราย ฯลฯ

๗. ให้เด็กทำความสะอาดร่างกาย เช่น ล้างหน้า ล้างมือ และดูแลเครื่องแต่งกายให้เรียบร้อย

ภาพตัวอย่างการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง

๖. เกมการศึกษา

เกมการศึกษาเป็นเกมการเล่นที่ช่วยพัฒนาสติปัญญา มีกฎเกณฑ์กติกาที่ง่าย ๆ เด็กสามารถเล่นคนเดียวหรือเล่นเป็นกลุ่มได้ ช่วยให้เด็กรู้จักสังเกต คิดหาเหตุผล และเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสี รูปร่าง จำนวน ประเภท และความสัมพันธ์เกี่ยวกับพื้นที่ ระยะ เกมการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับเด็กวัย ๓ - ๖ ปี เช่น เกมจับคู่ แยกประเภท จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับ โดมิโน ลีोटโต ภาพตัดต่อ ต่อตามแบบ

แนวการจัดกิจกรรม

ในกรณีที่เล่นเกมใหม่ เด็กไม่เคยเล่น ครูควรปฏิบัติดังนี้

๑. แนะนำให้เด็กทราบ เกมชุดใหม่ชื่ออะไร มีจำนวนกี่ชิ้น และอะไรบ้าง
๒. สาธิต / อธิบาย วิธีเล่นเกมเป็นขั้น ๆ ตามประเภทของเกมแต่ละชนิด
๓. ให้เด็กหมุนเวียนเข้ามาเล่นเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลตามความเหมาะสม
๔. ขณะที่เด็กเล่น ครูทำหน้าที่เป็นเพียงผู้แนะนำ บางครั้งครูอาจเข้าร่วมเล่นเป็นกลุ่มถ้าสังเกตเห็นว่าเด็กยังไม่เข้าใจวิธีเล่นหรือมีปัญหาเกี่ยวกับการเล่น
๕. เมื่อเด็กเล่นเกมแต่ละชุดเสร็จเรียบร้อย ควรให้เด็กตรวจสอบความถูกต้องด้วยตนเองหรือร่วมกันตรวจกับเพื่อน หรือครูช่วยดูแลตรวจสอบและชมเชยให้กำลังใจ
๖. ให้เด็กนำเกมที่เล่นแล้วใส่กล่องเข้าที่ให้เรียบร้อยทุกครั้งก่อนเล่นเกมอื่น

ในกรณีที่เด็กเคยเล่นเกมการศึกษานี้มาแล้ว ครูอาจปฏิบัติได้ดังนี้

๑. จัดวางเกมที่เด็กเคยเล่นแล้วให้เด็กเล่นเป็นกลุ่มๆ ละ ๔ - ๕ คน แต่ละกลุ่มจะมีเกม ๑ ชุด หรืออาจเล่นคนเดียวก็ได้
๒. หมุนเวียนให้เด็กเล่นเกมทั้งชุดใหม่ และชุดเก่าตามที่ได้จัดไว้
๓. เมื่อเล่นเกมแต่ละชุดเสร็จแล้ว ฝึกให้เด็กเก็บให้เรียบร้อย และอยู่ในสภาพที่จะนำไปใช้ได้

ภาพตัวอย่างการจัดกิจกรรมเกมการศึกษา

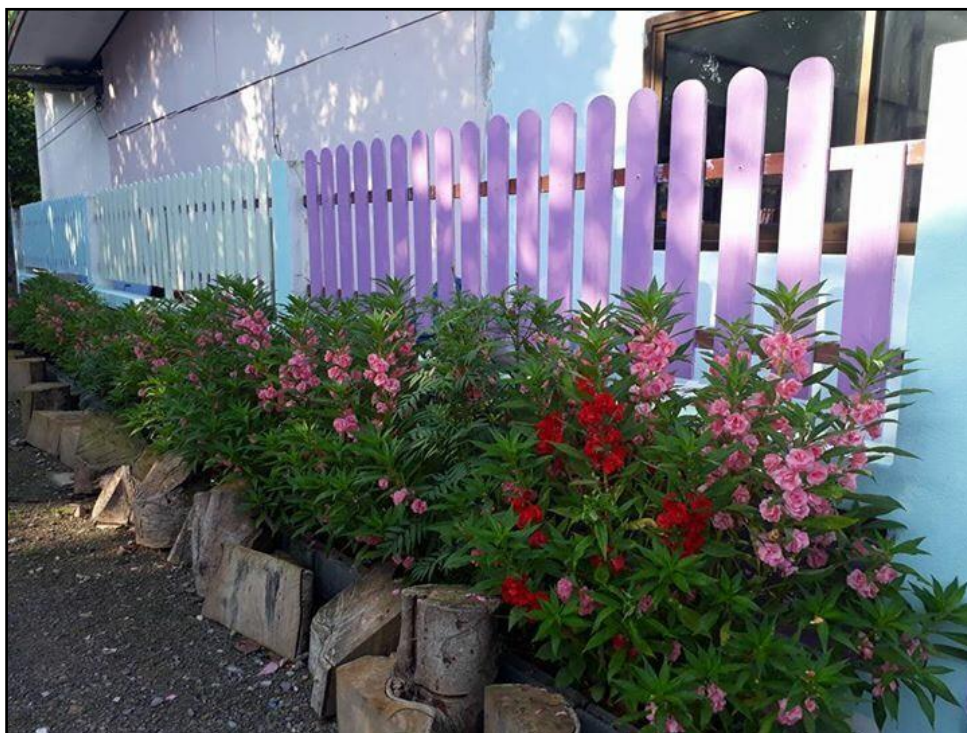
การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

การจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กระดับปฐมวัยศึกษามีความสำคัญต่อเด็ก เนื่องจากธรรมชาติของเด็กในวัยนี้สนใจที่จะเรียนรู้ ค้นคว้า ทดลอง และต้องการสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว ดังนั้น การจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมตามความต้องการของเด็ก จึงมีความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและการเรียนรู้ของเด็กมาก เด็กสามารถเรียนรู้จากการเล่นที่เป็นประสบการณ์ตรงที่เกิดจากการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง ๕ จึงจำเป็นต้องจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนในสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของหลักสูตร เพื่อส่งผลให้บรรลุจุดมุ่งหมายในการพัฒนาเด็ก ทางศูนย์ ฯ ได้จัดสภาพแวดล้อมได้คำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

๑. ความสะอาด ความปลอดภัย
๒. ความมีอิสระอย่างมีขอบเขตในการเล่น
๓. ความสะดวกในการทำกิจกรรม
๔. ความพร้อมของอาคารสถานที่ เช่น ห้องเรียน ห้องน้ำห้องส้วม สนามเด็กเล่น ฯลฯ
๕. ความเพียงพอเหมาะสมในเรื่องขนาดน้ำหนัก จำนวน สีของสื่อและเครื่องเล่น
๖. บรรยากาศในการเรียนรู้ การจัดที่เล่นและมุมประสบการณ์ต่าง ๆ

ด้านหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

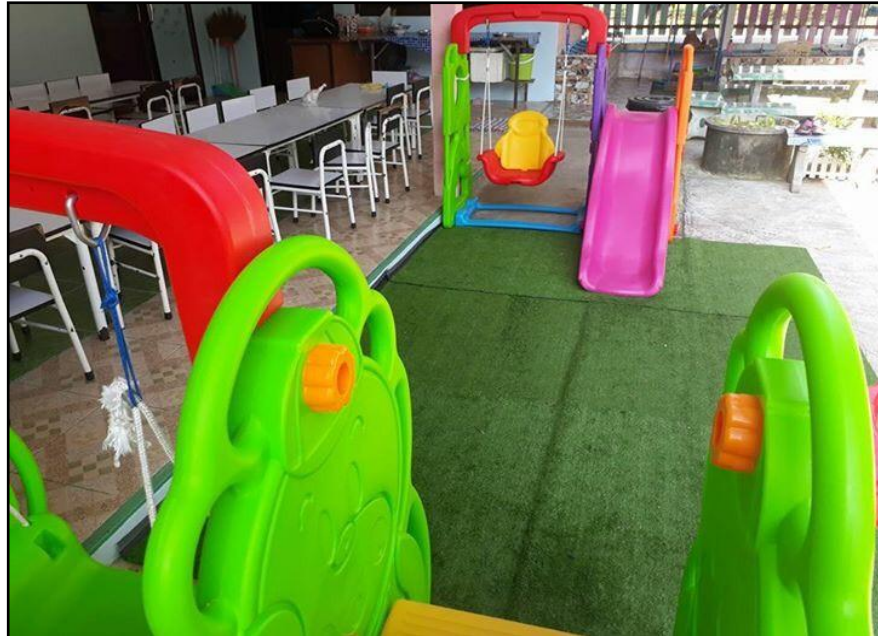
รูปด้านเสาธงชาติ

ต้นพยอมร้อยปีข้างศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เครื่องเล่นในร่ม

สนามหญ้าของโรงเรียนใช้ทำกิจกรรมกลางแจ้ง

สภาพแวดล้อมในห้องเรียน

หลักสำคัญในการจัดต้องคำนึงถึงความปลอดภัย ความสะดวก เป้าหมายการพัฒนาเด็กความเป็นระเบียบ ความเป็นตัวของตัวเอง ให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่น มั่นใจ และมีความสุข ซึ่งอาจจัดแบ่งพื้นที่ให้เหมาะสมกับการประกอบกิจกรรมตามหลักสูตร ดังนี้

๑. พื้นที่อำนวยความสะดวกเพื่อเด็กและครู

- ๑.๑ ที่แสดงผลงานของเด็ก อาจจัดเป็นแผ่นป้าย หรือที่แขวนผลงาน
- ๑.๒ ที่เก็บแฟ้มผลงานของเด็ก อาจจัดเป็นกล่อง หรือจัดใส่แฟ้มรายบุคคล
- ๑.๓ ที่เก็บเครื่องใช้ส่วนตัวของเด็ก อาจทำเป็นช่องตามจำนวนเด็ก
- ๑.๔ ที่เก็บเครื่องใช้ของครู เช่น อุปกรณ์การสอน ของส่วนตัวของครู ฯลฯ
- ๑.๕ ป้ายนิเทศตามหน่วยการเรียนรู้ หรือสิ่งที่เด็กสนใจ

๒. พื้นที่ปฏิบัติการและการเคลื่อนไหว ต้องกำหนดให้ชัดเจน ควรมีพื้นที่ที่เด็กสามารถจะทำงานได้ด้วยตนเองและทำกิจกรรมด้วยกันในกลุ่มเล็กหรือกลุ่มใหญ่ เด็กสามารถเคลื่อนไหวได้อย่างอิสระจากกิจกรรมหนึ่งไปยังอีกกิจกรรมหนึ่งโดยไม่รบกวนผู้อื่น

ภาพมุมของใช้ส่วนตัวเด็ก

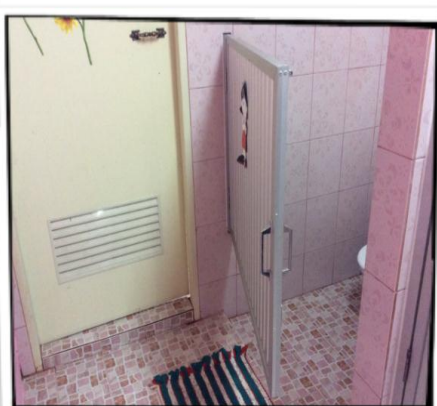
สำหรับห้องน้ำติดกับห้องเรียนชั้นอนุบาล 1
มีห้องน้ำสำหรับเด็ก 3 ห้อง ห้องน้ำเด็กชาย 1 ห้อง
ห้องน้ำเด็กหญิง 2 ห้อง เพราะเด็กหญิงมีจำนวน
มากกว่าเด็กชาย ห้องน้ำสำหรับครูอีก 1 ห้อง
มีก๊อกน้ำอ่างล้างมือสำหรับเด็ก 8 จุด สำหรับครู
อีก 1 จุด

อ่างล้างมือมีความสูง 80 เซนติเมตรกว้าง 25 เซนติ
เมตรเหมาะสำหรับ เด็กวัยปฐมวัยและเด็กที่มีความ
พิการทางด้านร่างกายสามารถใช้ได้

ห้องน้ำใช้โถส้วมสำหรับเด็ก มีจำนวน 3 โถเหมาะ
สำหรับ เด็กวัยปฐมวัยและเด็กที่มีความพิการทางด้าน
ร่างกายสามารถใช้ได้

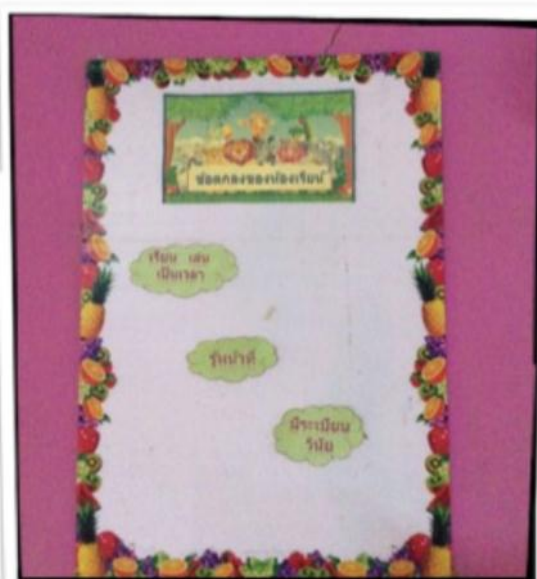
ประตูห้องน้ำทำจากอะลูมิเนียมขนาดครึ่งบานเหมาะสำหรับ
เด็กวัยปฐมวัยและเด็กที่มีความพิการทางด้านร่างกายสามารถใช้
เปิดปิดสะดวก

ตู้เก็บของประเภทของเล่น โครงการไม่อดแต่มีออม

สื่อที่ครูประดิษฐ์เอง

๓. พื้นที่จัดมุมประสบการณ์หรือมุมเล่น สามารถจัดได้ตามความเหมาะสมขึ้นอยู่กับสภาพของห้องเรียน จัดแยกส่วนที่ใช้เสียงดังและเงียบออกจากกัน เช่น มุมบล็อกอยู่ห่างจากมุมหนังสือ มุมบทบาทสมมติอยู่ติดกับมุมบล็อก มุมวิทยาศาสตร์อยู่ใกล้มุมศิลปะ ฯลฯ ที่สำคัญจะต้องมีของเล่น วัสดุอุปกรณ์ในมุมอย่างเพียงพอต่อการเรียนรู้ของเด็ก การเล่นในมุมประสบการณ์อย่างเสรี มักถูกกำหนดไว้ในตารางกิจกรรมประจำวันเพื่อให้เด็กได้เล่นอย่างเสรีประมาณ ๖๐ นาที การจัดมุมประสบการณ์ต่าง ๆ ครูควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

๓.๑ ในห้องเรียนควรมีมุมประสบการณ์อย่างน้อย ๓ – ๕ มุม

๓.๒ ควรให้มีการเปลี่ยนแปลงสื่อของเล่นตามมุมบ้าง ตามความสนใจของเด็ก

๓.๓ ควรจัดให้มีประสบการณ์ที่เด็กได้เรียนรู้ไปแล้วปรากฏอยู่ในมุมประสบการณ์ เช่น เด็กเรียนรู้เรื่องผีเสื้อ ครูอาจจัดให้มีการเลี้ยงตัวหนอน หรือมีผีเสื้อตัวฟักไล่กลิ้งไว้ให้เด็กดูในมุมธรรมชาติศึกษาหรือมุมวิทยาศาสตร์ ฯลฯ

๓.๔ ควรเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดมุมประสบการณ์ ทั้งนี้เพื่อจูงใจให้เด็กรู้สึกเป็นเจ้าของ อยากเรียนรู้ อยากเข้าเล่น

๓.๕ ควรเสริมสร้างวินัยให้กับเด็ก โดยมีข้อตกลงร่วมกันว่าเมื่อเล่นเสร็จแล้วต้องเก็บอุปกรณ์ทุกอย่างเข้าที่ให้เรียบร้อย

ตัวอย่างมุมประสบการณ์ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลบางเดือน จัดมีดังนี้

๑. มุมบล็อก

เป็นมุมที่จัดเก็บบล็อกไม้ที่มีขนาดและรูปทรงต่าง ๆ กัน เด็กสามารถนำมาเล่นต่อประกอบกันเป็นสิ่งต่าง ๆ ตามจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ของตน

การจัด

มุมบล็อกเป็นมุมที่ควรจัดให้อยู่ห่างจากมุมที่ต้องการความสงบ เช่น มุมหนังสือ ทั้งนี้เพราะเสียงจากการเล่น ก่อไม้บล็อกอาจทำลายสมาธิเด็กที่อยู่มุมหนังสือได้ นอกจากนี้ยังควรอยู่ห่างจากทางเดินผ่าน หรือทางเข้าออกของห้อง เพื่อไม่ให้กีดขวางทางเดินหรือเกิดอันตรายจากการเดินสะดุดไม้บล็อกได้

การจัดเก็บไม้บล็อกเหล่านี้ ควรจัดวางไว้ในระดับที่เด็กสามารถหยิบมาเล่น หรือนำเก็บด้วยตัวเองได้สะดวกปลอดภัย และควรได้ฝึกให้เด็กจัดเก็บเป็นหมวดหมู่ เพื่อความเป็นระเบียบสวยงาม

๒. มุมหนังสือ

ในห้องเรียนควรมีที่เงียบสงบสำหรับเด็กดูรูปภาพ อ่านหนังสือนิทาน ฟังนิทาน แม้จะไม่มีการสอนอ่าน เขียน ครูก็ควรได้จัดมุมหนังสือให้เด็กได้คุ้นเคยกับตัวหนังสือ และได้ทำกิจกรรมสงบ ๆ ตามลำพัง หรือเป็นกลุ่มเด็ก ๆ

การจัด

มุมหนังสือเป็นมุมที่ต้องการความสงบ ควรจัดห่างจากมุมที่มีเสียง เช่น มุมบล็อก มุมบทบาทสมมุติ ฯลฯ และควรจัดบรรยากาศสูงใจให้เด็กได้เข้าไปใช้ เพื่อเด็กจะได้คุ้นเคยกับตัวหนังสือ และปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้กับเด็ก

๓. มุมบทบาทสมมุติ

มุมบทบาทสมมุติ เป็นมุมที่จัดขึ้นเพื่อให้เด็กมีโอกาสได้นำเอาประสบการณ์ที่ได้รับจากบ้าน หรือ ชุมชนมาเล่นแสดงบทบาทสมมุติ เลียนแบบบุคคลต่าง ๆ ตามจินตนาการของตน เช่น เป็นพ่อแม่ในบ้าน เป็นหมอ ในมุมหมอ เป็นพ่อค้าแม่ค้าในร้านค้า ฯลฯ การเล่นดังกล่าวเป็นการปลูกฝังความสำนึกในบทบาททางสังคมที่เด็กได้พบเห็นในชีวิตจริง

การจัดมุมบทบาทสมมุติ

มุมบทบาทสมมุตินี้ อาจจัดให้เป็นสถานที่ต่าง ๆ นอกเหนือจากการจัดเป็นบ้าน โดยสังเกตการณ์เล่นและความสนใจของเด็ก ว่ามีการเปลี่ยนแปลงบทบาทการเล่นจากบทบาทเดิมไปสู่รูปแบบการเล่นอื่นหรือไม่ อุปกรณ์ที่นำมาจัดก็ควรเปลี่ยนไปตามความสนใจของเด็กเช่นกัน ดังนั้นมุมบทบาทสมมุติจึงอาจจัดเป็นบ้าน ร้านอาหาร ร้านขายของ ร้านเสริมสวย โรงพยาบาล เป็นต้น ในขณะเดียวกัน อุปกรณ์ที่นำมาจัดให้เด็กต้องไม่เป็นอันตราย และมีความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

๔. มุมวิทยาศาสตร์

มุมวิทยาศาสตร์ หรือธรรมชาติศึกษา เป็นมุมประสบการณ์ที่ครูจัดรวบรวมสิ่งของต่าง ๆ หรือสิ่งที่มีในธรรมชาติให้เด็กได้สำรวจ สังเกต ทดลอง ค้นพบด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ให้กับเด็ก มุมวิทยาศาสตร์ หรือมุมธรรมชาติศึกษาเป็นมุมที่ต้องการความสงบคล้ายมุมหนังสือ จึงอาจจัดไว้ใกล้กันได้ และเพื่อเราให้เด็กสนใจในสิ่งที่นำมาแสดง ของที่จัดวางไว้จึงควรอยู่ในระดับที่เด็กหยิบจับ ดู วัสดุ อุปกรณ์เหล่านั้นได้โดยสะดวก และที่นำมาตั้งแสดงนั้น ไม่ควรจะต้องแสดงของสิ่งเดียวกันตลอดปี แต่ควรจะปรับเปลี่ยนให้น่าสนใจ

๕. มุมศิลปะ

กิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมที่สามารถพัฒนาเด็กได้หลายด้าน เช่น ทางด้านกล้ามเนื้อมือ ซึ่งจะช่วยให้มือของเด็กพร้อมที่จะจับดินสอเขียนได้ เมื่อไปเรียนในชั้นประถมศึกษา นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาทางด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เด็กจะมีโอกาสทำงานตามลำพังและทำงานเป็นกลุ่ม รู้จักปรับตัวที่จะทำงานด้วยกัน และส่งเสริมจินตนาการ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ดังนั้น การจัดให้มีมุมศิลปะจึงเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กได้พัฒนามากขึ้น และยังสนองความสนใจความต้องการของเด็กวัยนี้ได้เป็นอย่างดี

การจัดบรรยากาศนอกห้อง

การจัดสภาพแวดล้อมภายในอาณาบริเวณรอบ ๆ ศูนย์ฯ รวมทั้งจัดสนามเด็กเล็กพร้อมเครื่องเล่น จัดระวางรักษาความปลอดภัย ภายในบริเวณศูนย์ฯ และบริเวณรอบนอกศูนย์ฯ ดูแลรักษาความสะอาด ต้นไม้ให้ความร่มรื่นรอบ ๆ บริเวณศูนย์ฯ จัดที่ติดขาวประชาสัมพันธ์ผู้ปกครอง สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก

บริเวณสนามเด็กเล็ก

ต้องจัดให้สอดคล้องกับหลักสูตร ดังนั้น

สนามเด็กเล่น ควรมีพื้นผิวหลายประเภท เช่น ดิน ทราย หญ้า พื้นสำหรับเล่นของเล่นที่มีล้อ รวมทั้งที่ร่ม พื้นดินสำหรับขุด ที่เล่นน้ำ บ่อทราย พร้อมอุปกรณ์ประกอบการเล่นเครื่องเล่นสนามสำหรับปีนป่าย ทรงตัว ฯลฯ ทั้งนี้ต้องไม่ติดกับบริเวณที่มีอันตราย ต้องหมั่นตรวจตราเครื่องเล่นให้อยู่ในสภาพแข็งแรง ปลอดภัยอยู่เสมอ และหมั่นดูแลเรื่องความสะอาด

ที่นั่งเล่นพักผ่อน จัดที่นั่งไว้ใต้ต้นไม้มีร่มเงา อาจใช้กิจกรรมที่ต้องการความสงบ หรืออาจจัดเป็นลานนิทรรศการให้ความรู้แก่เด็กและผู้ปกครอง

บริเวณธรรมชาติ ปลุกต้นไม้ ไม้ประดับ พืชผักสวนครัว หากบริเวณศูนย์ฯ มีไม่มากนักอาจปลูกพืชในกระบะหรือกระถาง

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

สื่อเป็นตัวกลางกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด และถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก เพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์ การสร้างสถานการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก จำเป็นต้องผ่านการลงมือปฏิบัติจริง หรือเกิดจากการค้นพบด้วยตนเองเป็นประสบการณ์ตรง ซึ่งเด็กจะเรียนรู้จากสิ่งที่เป็นรูปธรรมหรือมองเห็นจับต้องได้ ไปสู่สิ่งที่เป็นนามธรรม การเรียนรู้ของเด็กวัยนี้จึงขึ้นอยู่กับของจริงที่พบเห็น หรือของที่เลียนแบบของจริง มีการใช้นิทาน เพลงที่เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมให้แก่เด็ก มีระบบในการควบคุมสื่ออย่างเป็นระบบ มีผู้ดูแลรับผิดชอบ โดย มีกระบวนการดังนี้

๑. การจัดหา ครูควรสำรวจและศึกษาแผนการจัดประสบการณ์ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ว่าใช้สื่อประเภทใด ในการ จัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมเพื่อทราบความต้องการใช้สื่อของครูผู้สอนในแต่ละห้อง แล้วนำเสนอ ทุกต้นปีการศึกษา เพื่อผลิตและจัดหาสื่อให้เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก

๒. การจัดเก็บ ให้แยกประเภทของสื่อ เช่น เกมการศึกษา ภาพประกอบตามหน่วยการเรียนรู้ของจริง ของจำลอง สื่อทุกประเภทต้องลงทะเบียนคุม มีเอกสารชัดเจน

๓. การนำไปใช้

การใช้สื่อ ดำเนินการดังนี้

๑. การเตรียมพร้อมก่อนใช้สื่อ มีขั้นตอน คือ

๑.๑ เตรียมตัวครู ต้องศึกษาจุดมุ่งหมาย และวางแผนว่าจะจัดกิจกรรมอะไรบ้าง แล้วเตรียมจัดหาสื่อ และศึกษาวิธีการใช้สื่อ จัดเตรียมสื่อและวัสดุอื่น ๆ ที่จะต้องใช้ร่วมกัน ต้องทดลองใช้สื่อก่อนนำไปใช้จริง

๑.๒ เตรียมตัวเด็ก ครูต้องเร้าความสนใจให้เด็กโดยใช้สื่อประกอบให้เด็กมีความรับผิดชอบ รู้จักใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์ เปิดโอกาสให้เด็กได้ร่วมใช้สื่อ เล่นแล้วเก็บให้ถูกที่ ไม่ทำลายสื่อ

๒. การประเมินการใช้สื่อ

๒.๑ สื่อนั้นช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้เพียงใด

๒.๒ เด็กชอบสื่อชิ้นนั้นเพียงใด

๒.๓ สื่อนั้นช่วยให้การสอนตรงกับจุดประสงค์หรือไม่ ถูกต้องตามเนื้อหาและทันสมัยหรือไม่

๒.๔ สื่อนั้นช่วยให้เด็กสนใจมากขึ้นเพียงใด เพราะเหตุใด

๓. การเก็บรักษาและซ่อมแซมสื่อ

๓.๑ เก็บสื่อให้เป็นระเบียบและเป็นหมวดหมู่ตามลักษณะประเภทสื่อที่ลงทะเบียน

๓.๒ ฝึกให้เด็กหยิบสื่อออกมาใช้ได้เอง และเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย

๓.๓ ฝึกให้เด็กรู้ความหมายของรูปภาพ หรือสี ที่เป็นสัญลักษณ์แทนหมวดหมู่ประเภทสื่อเพื่อเด็กจะได้เก็บเข้าที่ได้ ถูกต้อง

๓.๔ ตรวจสอบสื่อหลังจากที่ใช้แล้วทุกครั้งว่ามีสภาพสมบูรณ์ครบถ้วน

๓.๕ ซ่อมแซมสื่อชำรุด และต่อเติมส่วนที่ขาดหายไปให้ครบชุด

ลักษณะของสื่อแบ่งออกเป็น ๖ ประเภท

๑. สื่อธรรมชาติ หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น พืช ผัก ผลไม้ ดิน หิน เป็นต้น

๒. สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง หนังสือและเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น เอกสาร หนังสือ ตำรา นิตยสาร หนังสือพิมพ์ วารสาร จุลสาร แผนที่ แผนภูมิ ตาราง สถิติ กราฟ เป็นต้น

๓. สื่อวัสดุและอุปกรณ์ หมายถึง วัสดุที่ประดิษฐ์เพื่อประกอบการเรียน เช่น บัตรคำ พู่กันจำลอง เกม การศึกษา เครื่องมืออุปกรณ์ทดลอง เป็นต้น
๔. สื่อที่ไม่ใช่ความเรียง หมายถึง สื่อที่ไม่มีตัวหนังสือกำกับ เช่น สัญลักษณ์ต่าง ๆ เครื่องหมายต่าง ๆ
๕. สื่อเทคโนโลยี หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่ผลิตขึ้นเพื่อใช้ควบคู่กับเครื่องมือโทรทัศน์ วัสดุ หรือเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น เทปบันทึกภาพ (วีดิทัศน์) แถบบันทึกเสียง สไลด์ คอมพิวเตอร์ ซีดี วีซีดี เป็นต้น

แหล่งการเรียนรู้

ควรจัดบรรยากาศทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งเป็นแหล่งการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กแต่ละวัย บูรณาการการเรียนรู้ผ่านการเล่นที่สนุกสนาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรดำเนินการจัดแหล่งการเรียนรู้ ดังนี้

๑. ภายในห้องเรียน ควรเน้นความปลอดภัย สะอาด สวยงาม ภายในห้องมีศูนย์การเรียนรู้และสื่ออุปกรณ์ที่แข็งแรง มีความคงทน สวยงาม ปลอดภัย และเพียงพอกับจำนวนเด็ก เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากการสัมผัสจาก ศูนย์การเรียนรู้ต่าง ๆ ได้แก่ ศูนย์บ้าน ศูนย์หนังสือ ศูนย์บล็อกของเล่นพลาสติก ศูนย์ดนตรี ศูนย์ร้านค้า ศูนย์วิทยาศาสตร์ ศูนย์อาชีพต่าง ๆ เป็นต้น

๒. ภายนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดให้มีบรรยากาศที่สะอาดร่มรื่น สวยงามเป็นระเบียบ ปลอดภัย มีต้นไม้มากมายหลายชนิดมีพันธุ์ไม้ต่าง ๆ และห้องสำคัญต่าง ๆ ในโรงเรียน เช่น ห้องสมุด ห้องพยาบาล ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องนาฏศิลป์ และอื่น ๆ

๓. ภายนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือสถานที่ต่าง ๆ เช่น วัด โบสถ์ มัสยิด โรงพยาบาล เทศบาล สถานีตำรวจ ที่ว่าอำเภอ องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด ศาลาว่าการ เมืองพัทยา ตลาดสด ศาลากลางจังหวัด สถานีดับเพลิง และอื่น ๆ

การประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการเป็นกระบวนการต่อเนื่องให้ครอบคลุมพัฒนาการเด็กทุกด้าน ได้แก่ด้านร่างกาย อารมณ์และจิตใจ สังคม และสติปัญญา เพื่อนำผลมาใช่วางแผนจัดกิจกรรมให้เด็กแต่ละคนได้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดให้มีการประเมินอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้านเป็นการประเมินสถานการณ์ปกติขณะที่เด็กทำกิจกรรมประจำวันและช่วงเวลาต่าง ๆ ได้แก่ การสังเกตการณ์สัมภาษณ์ การสนทนา การบันทึกพฤติกรรมเด็กและวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็กที่เก็บอย่างเป็นระบบแล้วนำข้อมูลจากการประเมินพัฒนาการ มาสรุป เพื่อเขียนรายงานผลพัฒนาการลงในสมุดบันทึกพัฒนาการในสมุดรายงานประจำตัวเด็กทุกภาคเรียน และรายงานให้ผู้ปกครองทราบ อย่างชัดเจนและต่อเนื่องโดยดำเนินการต่อไปนี้

ก่อนการเรียนรู้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องจัดทำแบบฟอร์มกรอกข้อมูลของเด็กรายบุคคล โดยให้ผู้ปกครองกรอกข้อมูลและสัมภาษณ์ผู้ปกครอง เช่น ข้อมูลทั่วไป ประวัติสุขภาพ และลักษณะนิสัย เป็นต้น

ระหว่างเรียน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องทำเครื่องมือประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับเด็ก รวมทั้งใช้แหล่งข้อมูลหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนา การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูล จากผลงานเด็กที่เก็บอย่างเป็นระบบ บันทึกการมาเรียน บันทึกสุขภาพ และบันทึกกิจกรรมต่าง ๆ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาใช้ประโยชน์ในการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กให้สอดคล้องกับความสามารถหรือพัฒนาการแต่ละด้านของเด็ก

หลังเรียน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องนำข้อมูลจากการประเมินพัฒนาการมารวบรวมสรุปและเขียนรายงานผลพัฒนาการลงในสมุดรายงานประจำตัวทุกภาค

เกณฑ์การประเมิน คือ การนำผลประเมินมาสรุปและจัดระบบพัฒนาการดังนี้

ระดับ ๓ คือ ดี หมายถึง สามารถแสดงพฤติกรรมได้คล่องแคล่ว มั่นคง แ่ม่นยำ

ระดับ ๒ คือ ปานกลาง หมายถึง สามารถแสดงพฤติกรรมได้แต่บางครั้ง ไม่คล่องแคล่วหรือไม่มั่นคง

ระดับ ๑ คือ ควรส่งเสริม หมายถึง ยังแสดงพฤติกรรมได้ไม่ชัดเจน

การบริหารจัดการหลักสูตร

การนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพตามจุดหมายของ หลักสูตร ผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตรในระบบสถานศึกษา ได้แก่ผู้บริหาร ผู้สอน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และชุมชน มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพของเด็ก

๑. บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัย

การจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยในระบบสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบทบาท ดังนี้

๑.๑. ศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและมีวิสัยทัศน์ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย

คัดเลือกบุคลากรที่ทำงานกับเด็ก เช่น ผู้สอน พี่เลี้ยง อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงคุณสมบัติหลักของบุคลากร ดังนี้

๑.๒.๑ มีวุฒิทางการศึกษาด้านการอนุบาลศึกษา การศึกษาปฐมวัย หรือผ่านการอบรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย

๑.๒.๒ มีความรักเด็ก จิตใจดี มีอารมณ์ขันและใจเย็น ให้ ความเป็นกันเองกับเด็กอย่างเสมอภาค

๑.๒.๓ มีบุคลิกของความเป็นผู้สอน เข้าใจและยอมรับธรรมชาติของเด็กตามวัย

๑.๒.๔ พูดจาสุภาพเรียบร้อย ชัดเจนเป็นแบบอย่างได้

๑.๒.๕ ความเป็นระเบียบ สะอาด และรู้จักประหยัด

๑.๒.๖ มีความอดทน ขยัน ซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงานในหน้าที่และ การปฏิบัติต่อเด็ก

๑.๒.๗ มีอารมณ์ร่วมกับเด็ก รู้จักรับฟัง พิจารณาเรื่องราวปัญหาต่างๆ ของเด็กและตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆอย่างมีเหตุผลด้วยความเป็นธรรม

๑.๒.๘ มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตสมบูรณ์

๑.๓ ส่งเสริมการจัดบริการทางการศึกษาให้เด็กได้เข้าเรียนอย่างทั่วถึง และเสมอภาค และปฏิบัติการรับเด็กตามเกณฑ์ที่กำหนด

๑.๔ ส่งเสริมให้ผู้สอนและผู้ปฏิบัติงานกับเด็กพัฒนาตนเองมีความรู้ก้าวหน้าอยู่เสมอ

๑.๕ เป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยร่วมให้ความเห็นชอบ กำหนดวิสัยทัศน์ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กทุกช่วงอายุ

๑.๖ สร้างความร่วมมือและประสานกับบุคลากรทุกฝ่ายในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

๑.๗ จัดให้มีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับตัวเด็ก งานวิชาการหลักสูตร อย่างเป็นระบบและมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษา

๑.๘ สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมตลอดจนสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้

๑.๙ นิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตร โดยจัดให้มีระบบนิเทศภายในอย่างมีระบบ

๑.๑๐ กำกับติดตามให้มีการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาและนำผลจากการประเมินไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพเด็ก

๑.๑๑ กำกับ ติดตาม ให้มีการประเมินการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อนำผลจากการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาสาระของหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก บริบทสังคมและมีความทันสมัย

๒. บทบาทผู้สอนปฐมวัย

การพัฒนาคุณภาพเด็กโดยถือว่าเด็กมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้เด็กสามารถพัฒนาตนตามธรรมชาติ สอดคล้องกับพัฒนาการและเต็มตามศักยภาพ ดังนั้น ผู้สอนจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งที่จะทำให้กระบวนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สอนจึงควรมีบทบาท / หน้าที่ ดังนี้

๒.๑ บทบาทในฐานะผู้เสริมสร้างการเรียนรู้

๒.๑.๑ จัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กที่เด็กกำหนดขึ้นด้วยตัวเองและผู้สอนกับเด็กร่วมกันกำหนด โดยเสริมสร้างพัฒนาการเด็กให้ครอบคลุมทุกด้าน

๒.๑.๒ ส่งเสริมให้เด็กใช้ข้อมูลแวดล้อม ศักยภาพของตัวเด็ก และหลักทางวิชาการในการผลิตกระทำ หรือหาคำตอบในสิ่งที่เด็กเรียนรู้อย่างมีเหตุผล

๒.๑.๓ กระตุ้นให้เด็กร่วมคิด แก้ปัญหา ค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเองด้วยวิธีการศึกษาที่นำไปสู่การใฝ่รู้ และพัฒนาตนเอง

๒.๑.๔ จัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สร้างเสริมให้เด็กทำกิจกรรมได้เต็มศักยภาพและความแตกต่างของเด็กแต่ละบุคคล

๒.๑.๕ สอดแทรกการอบรมด้านจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ และกิจกรรมต่างๆอย่างสม่ำเสมอ

๒.๑.๖ ใช้กิจกรรมการเล่นเป็นสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๑.๗ ใช้ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้สอนและเด็กในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้สอนอย่างสม่ำเสมอ

๒.๑.๘ จัดการประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพจริงและนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาคุณภาพเด็กเต็มศักยภาพ

๒.๒ บทบาทในฐานะผู้ดูแลเด็ก

๒.๒.๑ สังเกตและส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

๒.๒.๒ ฝึกให้เด็กช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน

๒.๒.๓ ฝึกให้เด็กมีความเชื่อมั่น มีความภูมิใจในตนเองและกล้าแสดงออก

๒.๒.๔ ฝึกการเรียนรู้หน้าที่ ความมีวินัย และการมีนิสัยที่ดี

๒.๒.๕ จำแนกพฤติกรรมเด็กและสร้างเสริมลักษณะนิสัยและแก้ปัญหาเฉพาะบุคคล

๒.๒.๖ ประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา บ้าน และชุมชน เพื่อให้เด็กได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและมีมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

๒.๓ บทบาทในฐานะนักพัฒนาเทคโนโลยีการสอน

๒.๓.๑ นำนวัตกรรม เทคโนโลยีทางการสอนมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพบริบทสังคม ชุมชน และท้องถิ่น

๒.๓.๒ ใช้เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ในชุมชนในการเสริมสร้างการเรียนรู้ให้แก่เด็ก

๒.๓.๓ จัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร / กระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาสื่อการเรียนรู้

๒.๓.๔ พัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีคุณลักษณะของผู้ใฝ่รู้มีวิสัยทัศน์ และทันสมัยทันเหตุการณ์ในยุคของข้อมูลข่าวสาร

๒.๔ บทบาทในฐานะผู้บริหารหลักสูตร

๒.๔.๑ ทำหน้าที่วางแผนกำหนดหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้

๒.๔.๒ จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ให้เด็กมีอิสระในการเรียนรู้ทั้งกายและใจ เปิดโอกาสให้เด็กเล่น/ทำงาน และเรียนรู้ทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

๒.๔.๓ ประเมินผลการใช้หลักสูตร เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของ ผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น

๓. บทบาทของพ่อแม่หรือผู้ปกครองเด็กปฐมวัย

การศึกษาระดับปฐมวัยเป็นการศึกษาที่จัดให้แก่เด็กที่ผู้สอนและพ่อแม่หรือผู้ปกครองต้องสื่อสารกันตลอดเวลา เพื่อความเข้าใจตรงกันและพร้อมร่วมมือกันในการจัดการศึกษาให้กับเด็ก ดังนั้น พ่อแม่หรือผู้ปกครองควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

๓.๑ มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษาและให้ความเห็นชอบ กำหนด

แผนการเรียนรู้ของเด็กร่วมกับผู้สอนและเด็ก

๓.๒ ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา และกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กตามศักยภาพ

๓.๓ เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ จัดบรรยากาศภายในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้

๓.๔ สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็น

๓.๕ อบรมเลี้ยงดูเอาใจใส่ให้ความรัก ความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนากิจการด้านต่างๆ ของเด็ก

๓.๖ ป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ตลอดจนส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยประสานความร่วมมือกับผู้สอน ผู้เกี่ยวข้อง

๓.๗ เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านการปฏิบัติตนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และมี คุณธรรมนำไปสู่การพัฒนาให้เป็นสถาบันแห่งการเรียนรู้

๓.๘ มีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กและในการประเมินการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

๔. บทบาทของชุมชน

การปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดให้ชุมชนมีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยให้มีการประสานความร่วมมือเพื่อ ร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ดังนั้น ชุมชนจึงมีบทบาทในการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

๔.๑ มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ในบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา สมาคม / ชมรมผู้ปกครอง

๔.๒ มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการของสถานศึกษา

๔.๓ เป็นศูนย์การเรียนรู้ เครือข่ายการเรียนรู้ ให้เด็กได้เรียนรู้และมีประสบการณ์จากสถานการณ์จริง

๔.๔ ให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา

๔.๕ ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ

๔.๖ ประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

๔.๗ มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ทำหน้าที่เสนอแนะในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย (เด็กอายุ ๓ – ๖ ปี) สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะสามารถนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยไปปรับใช้ได้ ทั้งในส่วนของการโครงสร้างหลักสูตร สารการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ และการประเมินพัฒนาการให้เหมาะสมกับสภาพ บริบท ความต้องการ และศักยภาพของเด็กแต่ละประเภทเพื่อพัฒนาให้เด็กมีคุณภาพตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนดโดยดำเนินการดังนี้

๑. เป้าหมายคุณภาพเด็ก หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยได้กำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสารการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายและกรอบทิศทางเพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องใช้ในการพัฒนาเด็ก สถานศึกษาหรือผู้จัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ สามารถเลือกหรือปรับใช้ ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาเด็ก เพื่อนำไปทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลแต่ยังคงไว้ซึ่งคุณภาพพัฒนาการของเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

๒. การประเมินพัฒนาการ จะต้องคำนึงถึงปัจจัยความแตกต่างของเด็ก อาทิ เด็กที่พิการอาจต้องมีการปรับการประเมินพัฒนาการที่เอื้อต่อสภาพเด็ก ทั้งวิธีการเครื่องมือที่ใช้ หรือกลุ่มเด็กที่มีจุดเน้นเฉพาะด้าน

การเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ ๑

การเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ มีความสำคัญอย่างยิ่ง บุคลากรทุกฝ่ายจะต้องให้ความสนใจต่อการช่วยลดช่องว่างของความไม่เข้าใจในการจัดการศึกษาทั้งสองระดับ ซึ่งจะส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน ตัวเด็ก ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง และบุคลากรทางการศึกษาอื่นๆทั้งระบบ การเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ จะประสบผลสำเร็จได้ต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. ผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญที่มีบทบาทเป็นผู้นำในการเชื่อมต่อโดยเฉพาะระหว่างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในช่วงอายุ ๓ – ๖ ปี กับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โดยต้องศึกษาหลักสูตรทั้งสองระดับ เพื่อทำความเข้าใจ จัดระบบการบริหารงานด้านวิชาการที่จะเอื้อต่อการเชื่อมโยงการศึกษาโดยการจัดกิจกรรมเพื่อเชื่อมต่อการศึกษา ดังตัวอย่างกิจกรรมต่อไปนี้

๑.๑ จัดประชุมครูระดับปฐมวัยและครูระดับประถมศึกษาร่วมกันสร้างรอยเชื่อมต่อของหลักสูตรทั้งสองระดับให้เป็นแนวปฏิบัติของสถานศึกษาเพื่อครูทั้งสองระดับจะได้เตรียมการสอนให้สอดคล้องกับเด็กวัยนี้

๑.๒ จัดหาเอกสารด้านหลักสูตรและเอกสารทางวิชาการของทั้งสองระดับมาไว้ให้ครูและบุคลากรอื่นๆได้ศึกษาทำความเข้าใจ อย่างสะดวกและเพียงพอ

๑.๓ จัดกิจกรรมให้ครูทั้งสองระดับมีโอกาสแลกเปลี่ยนเผยแพร่ความรู้ใหม่ๆ ที่ได้รับจากการอบรมดูงาน ซึ่งไม่ควรจัดให้เฉพาะครูในระดับเดียวกันเท่านั้น

๑.๔ จัดเอกสารเผยแพร่ตลอดจนกิจกรรมสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ ระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ผู้ปกครองและบุคลากรทางการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

๑.๕ จัดให้มีการพบปะ หรือการทำกิจกรรมร่วมกับพ่อแม่ ผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง ในระหว่างที่เด็กอยู่ในระดับปฐมวัย เพื่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง จะได้สร้างความเข้าใจและสนับสนุนการเรียนรู้ การสอน ของบุตรหลานตนได้อย่างถูกต้อง

๑.๖ จัดกิจกรรมให้ครูทั้งสองระดับได้ทำกิจกรรมร่วมกันกับพ่อแม่ ผู้ปกครองและเด็กในบางโอกาส

๑.๗ จัดกิจกรรมปฐมนิเทศพ่อแม่ ผู้ปกครองอย่างน้อย ๒ ครั้ง คือ ก่อนเด็กเข้าเรียนระดับปฐมวัย ศึกษาและก่อนเด็กจะเลื่อนขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เพื่อให้พ่อแม่ ผู้ปกครองเข้าใจ การศึกษาทั้งสองระดับและ ให้ความร่วมมือในการช่วยเด็กให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ได้ดี

๒. ครูระดับปฐมวัย

ครูระดับปฐมวัย นอกจากจะต้องศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และจัดกิจกรรมพัฒนา เด็กของตนแล้ว ควรศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดการเรียนการสอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และ สร้างความเข้าใจให้กับพ่อแม่ ผู้ปกครองและบุคลากรอื่นๆ รวมทั้งช่วยเหลือเด็กในการปรับตัวก่อนเลื่อนขึ้นชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๑ โดยครูอาจจัดกิจกรรมดังตัวอย่างต่อไปนี้

๒.๑ เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กเป็นรายบุคคลเพื่อส่งต่อครูชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ซึ่งจะทำให้ ครูระดับประถมศึกษาสามารถใช้ข้อมูลนั้นช่วยเหลือเด็กในการปรับตัวเข้ากับการเรียนรู้ใหม่ต่อไป

๒.๒ พูดคุยกับเด็กถึงประสบการณ์ที่ดีๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เพื่อให้เด็กเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

๒.๓ จัดให้เด็กได้มีโอกาสทำความรู้จักกับครูตลอดจนสภาพแวดล้อม บรรยากาศของห้องเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๑ ทั้งที่อยู่ในสถานศึกษาเดียวกันหรือสถานศึกษาอื่น

๓. ครูระดับประถมศึกษา

ครูระดับประถมศึกษาต้องมีความรู้ ความเข้าใจในพัฒนาการเด็กปฐมวัยและมีเจตคติที่ดีต่อการจัด ประสพการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาจัดการเรียนรู้ในระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๑ ของตนให้ต่อเนื่องกับการพัฒนาเด็กในระดับปฐมวัย ดังตัวอย่าง ต่อไปนี้

๓.๑ จัดกิจกรรมให้เด็ก พ่อแม่ และผู้ปกครอง มีโอกาสได้ทำความรู้จักคุ้นเคยกับครูและห้องเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ก่อนเปิดภาคเรียน

๓.๒ จัดสภาพห้องเรียนให้ใกล้เคียงกับห้องเรียนระดับปฐมวัย โดยจัดให้มีมุมประสบการณ์ภายใน ห้องเพื่อให้เด็กได้มีโอกาสทำกิจกรรมได้อย่างอิสระเช่น มุมหนังสือ มุมของเล่น มุมเกมการศึกษา เพื่อช่วยให้เด็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ได้ปรับตัวและเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง

๓.๓ จัดกิจกรรมร่วมกันกับเด็กในการสร้างข้อตกลงเกี่ยวกับการปฏิบัติตน

๓.๔ เผยแพร่ข่าวสารด้านการเรียนรู้และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก พ่อแม่ ผู้ปกครอง และ ชุมชน

๔. พ่อแม่ ผู้ปกครองและบุคลากรทางการศึกษา

พ่อแม่ผู้ปกครอง และบุคลากรทางการศึกษาต้องทำความเข้าใจหลักสูตรของการศึกษาทั้งสองระดับ และเข้าใจว่าแม้เด็กจะอยู่ในระดับประถมศึกษาแล้วแต่เด็กยังต้องการความรักความเอาใจใส่ การดูแลและการ ปฏิสัมพันธ์ที่ไม่ได้แตกต่างไปจากระดับปฐมวัย และควรให้ความร่วมมือกับครูและสถานศึกษาในการช่วยเตรียม ตัวเด็ก เพื่อให้เด็กสามารถปรับตัวได้เร็วยิ่งขึ้น

การกำกับ ติดตาม ประเมิน และรายงาน

การจัดสถานศึกษาปฐมวัยมีหลักการสำคัญในการให้สังคม ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและกระจายอำนาจการศึกษาลงไปยังท้องถิ่นโดยตรง โดยเฉพาะสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นผู้จัดการศึกษาในระดับนี้ ดังนั้น เพื่อให้ผลผลิตทางการศึกษาปฐมวัยมีคุณภาพตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคมจำเป็นต้องมีระบบการกำกับ ติดตาม ประเมิน และรายงานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทุกกลุ่มทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา เห็นความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค ตลอดจนการให้ความร่วมมือช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน การวางแผน และดำเนินงานการจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพอย่างแท้จริง

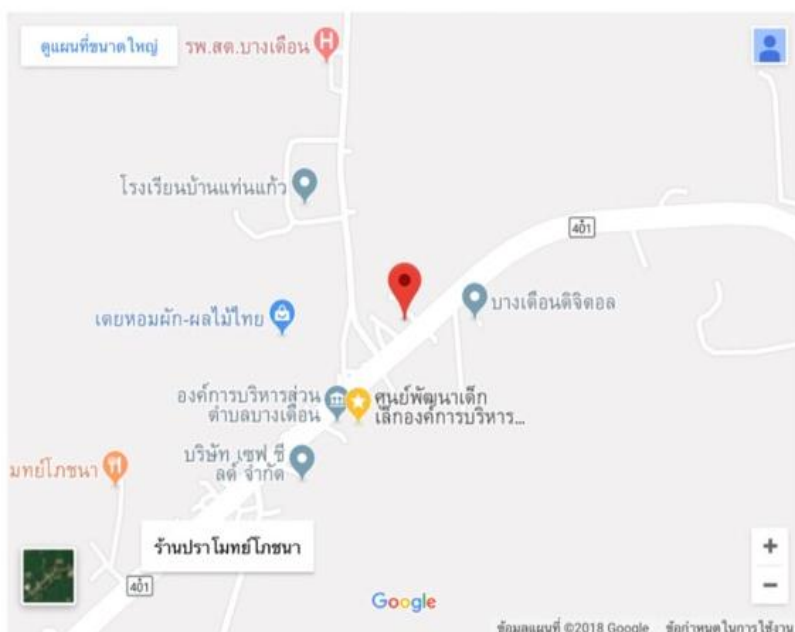
การกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานผลการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาและระบบการประกันคุณภาพที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย สร้างความมั่นใจให้ผู้เกี่ยวข้อง โดยต้องมีการดำเนินการที่เป็นระบบเครือข่ายครอบคลุมทั้งหน่วยงานภายในและภายนอกตั้งแต่ระดับชาติ เขตพื้นที่ทุกระดับละทุกอาชีพ การกำกับดูแล ประเมินผลต้องมีการรายงานผลจากทุกระดับให้ทุกฝ่ายรวมทั้งประชาชนทั่วไปทราบ เพื่อนำข้อมูลจากรายงานผลมาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อไป

ภาคผนวก

สถานีวิทยุแท่นแก้วซีดีเรดิโอ FM 104.25 MHz สุราษฎร์ธานี

ชื่อนิติบุคคล/หน่วยงาน : บริษัท แท่นแก้วซีดี เรดิโอ จำกัด
 รหัสสถานี : 09520168
 ชื่อสถานี : แท่นแก้วซีดีเรดิโอ
 ความถี่ : FM 104.25 MHz
 สถานที่ตั้ง : เลขที่ 68/3 หมู่ที่ 2 ตำบลบางเตื่อน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี
 พิกัดที่ตั้ง : ละติจูด 9.041403 ลองจิจูด 99.082776
 ความสูงเสาอากาศ 60 เมตร
 ผู้อำนวยการสถานี : นายสมชาย สังข์เทพ
 โทรศัพท์ : 084-874-8978 / 098-419-5585
 อีเมลล์ : jump1919@hotmail.com
 เขตบริการสถานีส่งวิทยุกระจายเสียงแท่นแก้วซีดีเรดิโอ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ประเพณีสรงน้ำพ่อหลวงพั้ว ตรงกับวัน ขึ้น 15ค่ำ เดือน 6 ของทุกปี

การเลี้ยงปลาทับทิม

ประวัติความเป็นมาของปลาทับทิม

ประเทศไทยได้กำเนิดปลานิลสีแดง ซึ่งเป็นการกลายพันธุ์มาจากการผสมข้ามพันธุ์ระหว่าง ปลานิล กับ ปลาหมอเทศ ซึ่งนอกจากสีภายนอกที่แตกต่างจากปลานิลธรรมดาแล้ว ภายในตัวปลาที่ผนังช่องท้อง ยังเป็นสีขาวเงิน คล้ายผนังช่องท้องของปลากินเนื้อและสีของเนื้อปลาเป็นสีขาวชมพูคล้ายเนื้อปลา ทะเล

ที่เรียกว่า ปลานิลแดง ซึ่งแท้ที่จริงแล้วคือ ลูกปลานิลธรรมดาที่เกิดการกลายพันธุ์ โดยเกิดการเปลี่ยนแปลงทางสีของลำตัวเท่านั้น แต่ยังคงรูปร่างของปลานิลไว้เช่นเดิม แต่ลูกที่ผิดพ่อแม่ของ ปลานิลชนิดนี้ กลับมีผลในทางบวกหรือมีผลดีแก่ตัวของมันเองนะคะ คือเป็นปลาที่มีสีสวยเป็นสีชมพูอมแดงซึ่งปลานิลแดงนี้สามารถนำมาเลี้ยงเป็นปลาสวยงามได้

เมื่อนำปลานิลแดงมาประกอบอาหารแล้ว พบว่าปลานิลแดงกลับ ให้รสชาติและคุณภาพสูงกว่าปลานิล ธรรมดา ปลานิลแดงที่กำเนิดในเมืองไทยนั้น พบครั้งแรกเมื่อปีพุทธศักราช 2511 ที่สถานีประมงน้ำจืด อุบลราชธานี แต่ลักษณะสีของลำตัวปลายังไม่เด่นชัดนัก โดยเฉพาะที่ส่วนหัวยังมีสีกระดากะต่าง และอาศัยปะปนอยู่กับฝูงปลานิลธรรมดา ต่อมาได้มีการปรับปรุงพันธุ์จนกลายเป็นปลานิลแดงที่มีสีสนับขึ้น

ลักษณะของปลาทับทิม

- 1.เส้นใยเนื้อละเอียดแน่นจึงมีรสชาติดีและปราศจากกลิ่น
- 2.มีไขมันต่ำมากจึงปราศจากกลิ่นที่เกิดจากไขมันในตัวปลาและเป็นไขมันไม่อิ่มตัวที่มีประโยชน์
- 3.ปริมาณเนื้อบริโภคได้ต่อน้ำหนักสูงถึง40เปอร์เซ็นต์และมีส่วนสันหนามาก
- 4.ส่วนหัวเล็ก โครงกระดูกเล็กก้างน้อย
- 5.ผิวมีสีแดงอมชมพูเนื้อทุกส่วนสีขาวทำให้รับประทาน
- 6.เจริญเติบโตในความเค็มสูงถึง 25 ppt
- 7.อัตราการเจริญเติบโตเร็วมาก
8. การกินอาหารเก่ง ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดี และมีความต้านทานต่อโรคสัตว์น้ำต่างๆได้ดี
9. สามารถเลี้ยงในกระชังมีความหนาแน่นสูงได้โดยไม่มีผลเสียต่อปลาให้ผลผลิตเฉลี่ยกิโลกรัมต่อลูกบาศก์เมตร

วิธีเลี้ยงไส้เดือนดิน

1. เตรียมวงบ่อซีเมนต์ กระบะไม้ หรือก้อนอิฐบล็อก วางเรียงกันโดยใช้พลาสติกรองพื้นในที่ที่ค่อนข้างร่ม โดยอาจมีหลังคาบังแดดด้วยซาแลนหรือวัสดุอื่น ๆ ก็พอได้ สำหรับผู้สนใจอยากเลี้ยงแต่ถูกจำกัดด้วยพื้นที่ก็สามารถเลี้ยงได้ในชั้นพลาสติก เรียกว่า คอนโดไส้เดือน ลักษณะการเลี้ยงไส้เดือนในคอนโด คือการนำเอาชั้นพลาสติกมาเจาะรูของแต่ละชั้นยกเว้นชั้นล่างสุด เพื่อไว้สำหรับรองรับน้ำสกปรกที่ได้จากการเลี้ยงไส้เดือน โดยเจาะรูชั้นที่ 1 - 3 (นับจากด้านบนลงมา) นำไส้เดือนพร้อมที่อยู่ของไส้เดือน (Bedding) ที่ทำการหมักไว้แล้วลงในแต่ละชั้น (ใส่ Bedding ครึ่งภาชนะก็พอ) โดยใส่ในชั้นที่ 1 - 3 ในอัตราส่วนปริมาณของตัวไส้เดือน ชั้นละ 20 - 30 ตัว
2. ในขั้นนี้เรียกว่าขั้นตอนของการหมักที่อยู่ของไส้เดือน (Bedding) ที่อยู่ของไส้เดือนชนิดต่างๆ มาจากไหนบ้าง

กระดาดขี้หมูเป็นชั้น หรือ กระดาดขี้หมูย่อยด้วยเครื่องย่อยกระดาด

ขุยมะพร้าว

ขี้กบ หรือ ขี้เลื่อยจากไม้ต่างๆ

ใบไม้เก่าๆ

ขั้นตอนต่อไป คือการนำเศษกระดาดไปแช่น้ำให้ชุ่มนำมูลสัตว์แห้ง (ในการหมักในที่นี้ใช้มูลโค) มาหมักผสมกับกระดาดที่เตรียมไว้ให้เข้ากันใส่น้ำผสมลงไปอีกเล็กน้อย หรืออาจหมักรวมกับวัสดุอื่นๆอีกก็ได้ เช่น ขุยมะพร้าว ขี้กบ ลงในภาชนะเช่น วงบ่อซีเมนต์ หรือกะละมังพลาสติก หมักทิ้งไว้ประมาณ 15 - 30 วัน หรือมากกว่านี้ก็ได้ ข้อสังเกตหลังจากทำการหมักที่อยู่ของไส้เดือน เพื่อให้แน่ใจว่าใช้ได้หรือยัง โดยใช้มือชุกเข้าไปในกองส่วนผสมที่หมักไว้ หากยังมีความร้อนแสดงว่ากระบวนการหมักยังไม่เสร็จสิ้น ต้องหมักไปอีกสักระยะหนึ่ง ถ้ายังมีความร้อนอยู่ไส้เดือนจะไม่สามารถอยู่ได้ โดยเฉพาะความเข้มข้นในมูลสัตว์นั้นทำให้ตัวไส้เดือนขาดเป็นปล้องๆ และอาจทำให้ไส้เดือนตายทั้งหมดได้

หมายเหตุ : ต้องระวังในเรื่องของกลิ่นเหม็นในช่วงของการหมักไปรบกวนผู้อื่น ถ้าอยู่ในเขตชุมชน

3. ขั้นตอนของการนำไส้เดือนลงเลี้ยงในที่อยู่ที่เตรียมไว้ ผู้เลี้ยงต้องแน่ใจว่าที่อยู่ของไส้เดือนไม่มีความร้อน และพร้อมที่จะนำไส้เดือนลงเลี้ยงได้ นำไส้เดือนลงในสัดส่วนพื้นที่ ไส้เดือน 1 กิโลกรัม ต่อพื้นที่ 1 ตารางเมตร และก็ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการเลี้ยงด้วยว่า จะเลี้ยงเพื่อการกำจัดขยะเพียงอย่างเดียว หรือเพื่อผลิตปุ๋ยชีวภาพที่ได้จากการเลี้ยงไส้เดือน รวมทั้งการขยายพันธุ์เพื่อเพิ่มปริมาณไส้เดือน สำหรับการนำไส้เดือนลงในภาชนะที่เลี้ยงพร้อมที่อยู่ของไส้เดือน มี 2 วิธี คือ

นำเฉพาะตัวไส้เดือนลงไปในที่อยู่ใหม่

นำไส้เดือนพร้อมทั้งที่อยู่ของไส้เดือนเก่าด้วย โดยวางสัดส่วนของที่อยู่ไส้เดือนไว้อย่างละครึ่ง

วัดจันทรประดิษฐาราม(วัดบางเดือน)

วัดจันทรประดิษฐาราม

หมู่ 2 ตำบลบางเดือน อำเภอฟุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

หลวงพ่อพั่ว เกสโร วัดจันทรประดิษฐาราม สุราษฎร์ธานี

ข้อมูลประวัติ

เกิด วันพุธที่ 7 ธันวาคม 2419 ณ บ้านบางเดือน ฟุนพิน สุราษฎร์ธานี

เป็นบุตรของ นายแก้ว นางหิด จิตรรัตน์

บรรพชา 15 ปี ณ วัดท่าโขลง

อุปสมบท ปี 2440 ณ พัทธสีมาวัดท่าโขลง

มรณภาพ วันอาทิตย์ที่ 31 มกราคม 2508 ตรงกับแรม14 ค่ำ เดือน 2 เวลา16.05 น.

รวมสิริอายุ 88 ปี 1 เดือน 24 วัน

วัตถุมงคลที่ได้รับความนิยม

วัตถุมงคลของท่านในช่วงแรกจะเป็นประเภทเครื่องรางของขลัง และที่นิยมมากที่สุดคือ เขี้ยวเสือแกะ และปี 2506 ได้จัดสร้างพระเครื่องขึ้นมาหลายพิมพ์ เช่น รูปเหมือน เนื้อว่าน พิมพ์ใหญ่ กลาง เล็ก พระกสิณ พระนางพญา และเหรียญรุ่นแรก

พุทธคุณที่เล่าสืบทอดกันมา

พุทธคุณในเหรียญรุ่นนี้เด่นทาง เมตตามหานิยม

ข้อมูลท้องถิ่นตำบลบางเดือน

ประวัติความเป็นมา

เดิมทีในสมัยก่อนชาวบ้านเรียกว่า "บ้านวงเดือน" ที่เรียกว่าเช่นนี้เนื่องจากว่าพื้นที่ของหมู่บ้านมีลักษณะเป็นวงกลมคล้ายกับวงเดือน (ดวงจันทร์) ต่อมาชาวบ้านก็ได้เปลี่ยนชื่อเรียกเป็น "บ้านบางเดือน" ที่เปลี่ยนมาเรียกเช่นนี้ก็เนื่องจากว่าภูมิประเทศของหมู่บ้านได้มีลำคลองเล็กๆ ซึ่งชาวบ้านมักจะเรียกกันว่า "บาง" ไหลผ่านหมู่บ้าน บังเอิญทางออกของบางดังกล่าวซึ่งไหลออกไปสู่คลองพุดดองได้หันหน้าไปทางทิศตะวันออก ในวันพระจันทร์เต็มดวง ดวงจันทร์หรือดวงเดือน ก็ขึ้นตรงกับปากคลองพอดี มองดูแล้วสวยงามมาก ชาวบ้านเลยขนานนามชื่อบ้านเสียใหม่ตามลักษณะดังกล่าวว่า "บ้านบางเดือน" ชาวบ้านได้เรียกขานนามกันติดปากมาจนถึงปัจจุบันนี้และยังใช้เป็นชื่อประจำตำบล

เดิมตำบลบางเดือนเป็นส่วนหนึ่งของตำบลบางมะเดื่อ ต่อมาได้แยกเป็นตำบลบางเดือน อยู่ในเขตการปกครองของ อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี มีหมู่บ้านในการปกครอง 5 หมู่บ้าน

พื้นที่ ตำบลบางเดือนอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอพุนพิน ระยะทาง 30 กิโลเมตร มีเนื้อที่ 25,194 ไร่

ทิศเหนือ ติดกับ ต.น้ำรอบ อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี
 ทิศใต้ ติดกับ ต.กรูด อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี
 ทิศตะวันออก ติดกับ ต.บางมะเดื่อ อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี
 ทิศตะวันตก ติดกับ ต.ถ้ำสิงขร อ.ศรีวิชัย จ.สุราษฎร์ธานี

อาชีพ

อาชีพหลัก ทำสวน/ทำไร่
 อาชีพเสริม ค้าขาย/รับจ้าง

สาธารณูปโภค

จำนวนครัวเรือนที่มีไฟฟ้าใช้ในเขต อบต. คิดเป็นร้อยละ 100.00 ของพื้นที่

การเดินทาง

การเดินทางเข้าสู่ตำบลบางเดือน จากที่ว่าการอำเภอพุนพินมี 2 เส้นทาง คือ 1. ไปตามทางหลวงแผ่นดินสายสุราษฎร์ธานี-ตะกั่วป่า 2. ไปตามเส้นทางถนนสายหนองไทร-น้ำรอบ ระยะทางประมาณ 17 กิโลเมตร

หาดชมพู่ บ้านวัดหาด หมู่ที่4 ตำบลบางเดือน อำเภอฟุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ขนมชั้นสุวรรณฤกษ์

คำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลบางเดือน

ที่ ๔๑ / ๒๕๖๑

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ๒๕๖๑

ตามท้องที่การบริหารส่วนตำบลบางเดือน โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลบางเดือน จะดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ๒๕๖๑ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๑ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลบางเดือน นั้น

เพื่อให้การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ๒๕๖๑ ดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และจะ ประกาศใช้ในปีการศึกษา ๒๕๖๑ จึงแต่งตั้งบุคคลที่มีรายชื่อและตำแหน่งดังต่อไปนี้เป็นคณะกรรมการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา ๒๕๖๑คือ

๑. นางสาวสุนิสา พรหมเมฆ	ประธานกรรมการ
๒. นางสาวทิพวรรณ จันทร์ตรี	รองประธานกรรมการ
๓. นางสาววิชยา สมบัติพิบูลย์	กรรมการ
๔. นางสาวปิยนดา อินทร์แก้ว	กรรมการ
๕. นางสาวธัญญรัตน์ มุลตา	กรรมการ
๖. นางสาวภัทรี บางเดือนกิจ	กรรมการ
๗. นางสาวชุติมา อานนท์	กรรมการ/เลขานุการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๔ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

(นางสาวสุนิสา พรหมเมฆ)

หัวหน้าสถานศึกษา ปฏิบัติราชการแทน

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางเดือน

คำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลบางเดือน

ที่ ๔๕ / ๒๕๖๑

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ

ตามท้องที่การบริหารส่วนตำบลบางเดือน โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลบางเดือนได้ดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ๒๕๖๑ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๑ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลบางเดือน แล้วนั้น

เพื่อให้การดำเนินการบริหารงานวิชาการและการนำหลักสูตรสถานศึกษา ๒๕๖๑ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงแต่งตั้งบุคคลที่มีรายชื่อและตำแหน่งดังต่อไปนี้เป็นคณะกรรมการบริหารงานหลักสูตรและวิชาการ

คือ

๑. นางสาวสุนิสา พรหมเมฆ	ประธานกรรมการ
๒. นางสาวทิพวรรณ จันทร์ตรี	รองประธานกรรมการ
๓. นางสาววิชยา สมบัติพิบูลย์	กรรมการ
๔. นางสาวปิยนดา อินทร์แก้ว	กรรมการ
๕. นางสาวธัญญรัตน์ มุลตา	กรรมการ
๖. นางสาวภทธี บางเดือนกิจ	กรรมการ
๗. นางสาวชุติมา อานนท์	กรรมการ/เลขานุการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๔ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

(นางสาวสุนิสา พรหมเมฆ)

หัวหน้าสถานศึกษา ปฏิบัติราชการแทน

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางเดือน

